

GATEAVISA

Nr. 1 - 76

Ca. 3 Kr

'LOV OG ORDEN'-NUMMER

Torgersen om fengselsvesenet

Intervju med Jens Bjørneboe

Tips om du blir satt inn

Politivold Securitas

FRISTADEN CHRISTIANIA "LASSE OG GEIR"

Kjøp denne avisa i originalt papirformat i Gateavisas nettbutikk.
www.gateavisa.no

VOLD MOT POLITIHUND

Nylig fikk en mann 90 dagers betinget dom for vold mot en politihund.

Det skjedde utenfor en restaurant i Bergen, der politiet grep inn for orden. Hunden beit mannen, og han kasta stein tilbake.

Vanligvis er det ubetinget straff for vold imot politiet, men siden det var en hund slapp mannen med betinget....

ERICA FJONG

Det har vært stille om suksessforfatteren Erica Fjong i det siste. Boka hennes om bildet av henne vandra verden rundt for noen måneder siden. Men slik er jo verden. Snart er det nye greier som er i skuddet, og det som var i går er ikke nyheter lenger.

Nå skal vi ikke gjøre noe for å vekke til live myta om Erica Fjong igjen - for all del. Vi skal bare sakse litt fra det svenske bladet "Femina" (loi!) der Birgitta Fjellipelli har trykt et intervju med fru Fjong.

Hun opplevet Erica Fjong som en intellektuell lettvekt, som dessuten var forfengelig og kjedelig - men som elsket publisitet. Ikke småtterier om en av verdens mest leste forfattere i 1975. Og det kommer mer. Vi peller sitater som angivelig skal ha kommet fra Erica Fjongs munn:

(I forbindelse med berømmelsens plager.)

-Så etter å ha gått opp ti kilo og klipt av mitt lange hår - som mennene elsket, så bestemte jeg meg for at nå fikk det være nok berømmelse, og tid for isolering og meditasjon.

-Betrakter du deg som feminist?

-Hm. Jeg er en poet og forfatter som tilfeldigvis er født som kvinne. Når jeg skriver er jeg utelukkende kunstner. Musen er hevet over kjønn, rase og politisk tro... Men som kvinne er jeg naturligvis feminist. Jeg er ikke medlem av noen spesiell organisasjon - har ikke

tid - men jeg gjør mitt på andre måter: Jeg anser at jeg, Erica Fjong, fungerer som et slags ideal (herregud! vår anm.) for mange unge kvinner...

-Mange feminister har kritisert deg fordi du har valgt en sånn borgerlig kvinnetype som Isadora som heltinne (i boka "Jeg tør ikke fly").

-Jeg blir så lei av denne kritikken fra amatører (sic! vår anm.) ...

(Uttalelse i forbindelse med suksessen:)

-Du forstår, jeg er fremdeles helt sjokkert over bokens framgang. Jeg trodde aldri den skulle bli publisert! Romanen var for meg et personlig dokument - og aldeles for litt rær (herregud! igjen! vår anm.) til å bli en kommersiell suksess...

Vi behøver vel ikke si mer. Ut med Erica Fjong, inn med Ingrid Bertelsen fra Vestre Slidre...

DØDEN - DEN HØYESTE GLEDE?

En forskningsgruppe i New York, som går ut fra American Society for Psychological Research, hevder at døden er en av livets mest spennende og behagelige opplevelser.

Rapporten antyder - etter foreløpige undersøkelser - at døden er en opplevelse av "utrolig frihet, harmoni og helhet". Forskerne har intervjuet hundrevis av leger som berettet førstehånds opplevelser av syner som døende pasienter hevdet at de hadde. Det blir hevdet at i dødsøyeblikket opplever man "syner, intense farger, oppstemthet og følelse av ubeskrivelig frihet, harmoni og helhet".

Rapporten legger til at noen av de døende sa at de var i stand til å se og prate med slektninger som allerede var døde.

ALP SYNGER

Når Anders Langes Parti har landsmøte, doper medlemmene seg med glilde sanger og får på den måten gløden og brorskapsfølelsen i skikkelig kok.

Sangene er dessuten et godt bilde på partiets kamp: en blanding av svart reaksjon og hujende russemoro. Her er en av ALP's ti på topp:

I natt jeg lå og drømte at hver mann fikk sitt gevær, vi skjøt hver jævla kommunist, og Gustavsen især.

Vi ryddet opp i Folkets Hus, erobret NRK.

Og spydde propaganda ut, og gjett om den var blå!

Vi overtok regjeringsmakt, og sløffet skjema og tvang, og Anders Langes Hundeavis ble vårt regjeringsorgan.

Da ville det blitt fred på jord, og Dagbla' ville blitt blå, John Lyng han ble benådiget, men han var en av de få...

ROPTE BARE NAVNET...

En mann i Kentucky, USA, ble hekta for å ha ropt navnet til en pink som gikk forbi.

Politimannen som straks arrester-te mannen, bar navnet Pigg (hvilket er utlagt: gris)....

HUNDEGODT

Tekniske hjelpemidler: Kjøttkvern, kokeplate, stekepanne

Ingredienser: 1 pose tørr hundemat, en potet, en løk eller to, salt, pepper, timian etc.

Bløt opp hundematen i 1 døgn, kjøp den et par ganger gjennom kverna. Bland i potet&løk og hiv i krydder etter smak og antatt tarmstyrke. Stekes som kjøttkaker. Næringsinnhold: enormt. Smaken: motkulturell. Oppskrift: Jens Bjørneboe
Testet: Gateavisa
Testresultat: Fett nok!

TIL KAMP FOR SEKSUELL UNDERTRYKKING!

Han Suyin er en halvt kinesisk veterinær og forfatter, som i endel år har viet sitt liv til å propagandere for Folkerepublikken China i vestlige land.

I Klassekampens julenr. blir hun intervjuet om sitt syn på kvinnen og seksuallivet.

Her er noen høydepunkter i hennes forsvar for de kinesiske myndighetenes puritanske politikk på kjønnslivets område:

"Ibland spør folk meg hvorfor folk i Kina blir oppfordret til seksuell avholdenhet før ekteskapet. Det er da ikke noe galt med sex? Jeg svarer slik: Nitti prosent av befolkningen er bønder. Hvis ungdommen plutselig gikk i gang med en kampanje for seksuell frigjøring, hva tror du Kinas bondebefolkning ville si? Hvis du skal være en revolusjonær, villig til å vie ditt liv for revolusjonen, er det for mye å be deg om seksuell avholdenhet i en to-tre år?

Du sier du er villig til å dø eller bli torturert for en god sak. Men om jeg ber deg om ikke å gå til sengs med noen i to-tre år, med en eller annen tilfeldig, da sier du det er for mye?

-Jeg tror det er to vannskiller i kvinnefrigjøringen i Kina. To store

skifter. Det ene var i 1958, "Det store spranget", som frigjorde forti millioner kvinner. Forti millioner kvinner gikk ut i produksjonen. Det andre var kulturrevolusjonen.

-Også i Amerika har det vært lagt stor vekt på seksuell frigjøring i kvinnefrigjøringen. Jeg har holdt foredrag om dette i Frankrike, og jeg har sagt at det bare er en fordekt form for prostitusjon. Til og med fordelaktigere for kundene, for nå slipper de å betale. Vi har kjempet mot disse idéene, spesielt i Europa hvor prostitusjonen er ganske vanlig og foregår temmelig åpenlyst.

CASTRATION
SAFE . . . SURE . . . EASY
USE BURDIZZO
Bloodless Castrator

Used successfully over 50 years

You get—

- Minimum growth set back.
- No injury to skin.
- Minimum surgical shock.
- No haemorrhage.
- Cord stop at jaws ensures retention of spermatic cord.

Ask your dealer for the original bloodless castrator with the name Burdizzo stamped on the handle

BE SURE IT'S BURDIZZO

(Han Suyin er veterinær. Kan en spore påvirkning fra veterinæryrkets metoder overfor dyrenes seksualliv i hennes syn på seksuell frigjøring? Her ser vi en annonse for et hending dyrlege-redskap, kastrerings-tangen. Noe for de kinesiske familiemyndigheter?)

POT-GALLUP

"The Drug Abuse Council" (Rådet for Narkotikamisbruk) i Washington, D.C., rapporterer at en landsomfattende meningsmåling om bruk av pot ga dette resultatet: 15% av alle Demokrater (medlemmer av det "Demokratiske parti") sa at de røkte pot. Tallet for den republikanske leiren var 10%. Men det var i den største politiske gruppa - "De Uavhengige" at man fant de fleste grass-konsum-

entene: 24% av dem - eller borti mot en fjerdedel - av disse røkte pot, i følge galluppen. Vi tar gjerne mot opplysninger om tilstanden i Høyre og Arbeiderpartiet....

GURU MAHARAJ CIA?

Gurubevegelsen Divine Light Missions India-avdeling uttaler nå at Guru Maharaj Ji - den 17 år gamle "perfekte herre" er et nyttig redskap for den amerikanske etterrettingsorganisasjonen CIA.

DLM's generalsekretær C. L. Tandon innkalte nylig til en pressekonferanse i New Dehli for å fastslå at CIA har vunnet kontroll over guru-en.

Da guruen ankom til USA, greide CIA, ved hjelp av gurutilhengere, å lede ham vekk fra den "Åndelige Veien". Tandon sa at CIA antagelig brukte den amerikanske greina av bevegelsen som et dekke for å infiltrere i andre land.

Guruens mor, Mata Ji, fordømte nylig sønnen sin og ga bud om at hun straks ville utnevne en ny "perfect master". (ZNS)

PS: Det hører med til historien at guruens mor blei knust over at hennes fete lille sønn hadde gifta seg med ei amerikansk jente (fett nok?)

DEFINITIVT SISTE NYTT OM JULEN 1975:

Jesus, marsipan og Onkel P

-en liten julefortelling

Et underlig opptog i Oslos hovedgate før jul - et begravelsesfølge på avveier? Nei, det er JORDROT-TENE!! Fire smokingkledte mennesker med flosshatter og hvite masker bærer en svær kiste/julepresang på skuldrene. Rundt dem hopper en gjeng julenisser med løpesedler og en plakart påskrevet slagordet "kristendom + kapitalisme = marsipanjesus i ribbefett".

Gateteateret Jordrottene stod bak denne antijul - aksjonen, som temmelig raskt ble stoppet av politiet. Hensikten vår var å avsløre jula som det kjempemessige vareskuespillet den er, og å fortelle at kapitalkreftenes julelureri er modent for skraphaugen. Vi hadde trykket en ytterst dekadent løpeseddel, der det under overskriften JULA- KAPITALISMENS ÅRLIGE ORGASME, ble presentert en del teser om kapitalismen, overproduksjon og falske behov, reklamemanipulasjon, utbytting og økonomisk imperialism - alt satt i sammenheng med jula.

Etter bare noen få hundre meters marsj ble vi stoppet av politiet, men kom enda noen hundre meter før to svartemarjer seilte opp. Etterhvert samlet vi et stort publikum, politifolka var forvirret, og folk stort sett på vår side. Til slutt ble vi da dradd inn i bilene, og havnet i kaninburene på Viktoria Terrasse. Purkene oppførte seg selvfølgelig som noen svin. Samtlige av oss ble utskjelt som "narkovrak, yrkesdemonstranter, søppel" osv. I tillegg trakk de i stykker kista og stjal en del av sakene våre - masker, flosshatter og skjerf. Aksjonen kan sees på som relativt vellykket. Vi fikk distribuert noen hundre løpesedler, sjokkert en del folk, forhåpentligvis fått noen til

å tenke. Politiet fullbyrdet det hele ved å avsløre sin utrolige stupiditet. Mye kunne selvsagt vært gjort bedre, men det er jo jul dette året også...

Den eneste avisa som dekket aksjonen, var det "radikale" Dag-

bladet. De greide å latterliggjøre hele aksjonen, og mente at vi demonstrerte mot marsipan i julekosten! Nåja, vi tar det som en komplimang, Dagbladet.

Jordrotte.

RÅTNE DRUER MOT APARTHEID

VERRIER er ei politisk gruppe som har sett seg lei på den vanlige formen for demonstrasjoner som venstresida har brukt de siste åra. Det har gått inflasjon i fantasiløse demonstrasjonsopptog gjennom gatene, og der er vel knapt noen som reagerer særlig lenger.

Så Verrier vil prøve en anna form for demonstrasjoner, i større grad prega av gateteater og effekter folk er nødt til å legge merke til. Gruppa vil ikke nødvendigvis holde seg innenfor legalismens grenser (i motset-

ning til AKPs aksjonspraksis).

Verrier har i første rekke gjennomført en Sør-Afrikademonstrasjon i protest mot Apartheidpolitikken, og følgene av denne: Den høye barnedødeligheten blant den svarte befolkninga i Sør-Afrika, den økonomiske utbyttinga, rasistisk diktetur. Det vi konkret kan gjøre for øyeblikket, er å presse regjeringa til å stanse frukthandelen med det hvite mindretallsregimet i Pretoria.

FORTSETTES SIDE 10 ...

Bolsjeviker i nasjonaldrakt

Vi har tidligere fått mange bisarre beviser på at maoistpartiene i Vest-Europa til stadighet må gjøre de underligste krumspring for å kunne holde seg på linje med det store kinesiske moderpartiet. Dette partiets utenrikspolitikk har i det siste antatt en karakter som gjør at Kina stort sett blir stående på den gale (reaksjonære) sida i de fleste større konflikter i "Den Tredje Verden". Kinas utenrikspolitikk er grunnlagt på den pragmatiske "supermaksteorien", som setter hovedskillet mellom de store supermaktene og de små landa (representert ved deres regjeringer), og ikke mellom arbeid og kapital. Dette blir særlig slående illustrert i Angolaspørsmålet. Kinesisk hjelp havner til de samme organisasjonene som mottar bistand og våpen fra Vorsters Sør-Afrika. Altså FNLA-UNITA, de kapitalistorienterte nasjonalistiske "frigjøringsbevegelsene". Disse blir av AKP betegnet som "folkelige".

I Sentral-Europa har tilnærmelsene mellom Kina og de kapitalistiske regjeringene ført til at maoistpartiene har måttet legge an ei nasjonal, nærmest NATO-vennlig innstilling, og derfor har de revolusjonære perspektivene kommet i annen rekke. På 1. mai i fjor gikk medlemmene i KPD (m-l), Tysklands AKP, pynta med nasjonaldrakter og trommer i togene sine. I Norge har vi foreløpig bare sett de uskyldige bunadene, men vi venter på nasjonal-sosialistiske utslag her hjemme også.

I skarp kontrast til denne nasjonalbolsjevismen står den proletariske internasjonalismen, som den 6. november i fjor fikk GIM (Gruppe Internationale Marxisten, tysk seksjon av 4. Internasjonale, trotskistisk) til å arrangere et møte med front mot Kinas utenrikspolitikk. Man kan si mye rart om trotskister - leninister er de i all fall - men politikken til den 4. Internasjonale skiller seg på viktige punkter fra den stalinistiske tradisjonen, naturlig nok. Trotskistene er derfor skydd som pesten og offer for adskillige forvrengninger og konspirasjonsteorier fra stalinistenes side (se Oktober Forlags dårlige, borgerlige kriminalroman "Den Store Sammensvergelsen").

Tre maoistorganisasjoner, som konkurrerer innbyrdes i Kina-dogmatisme, KPD (Rote Fahne), KSV og KPD (m-l), delte like før møtet ut en løpeseddel der de oppfordra til å stoppe møtet. GIM hadde på

grunn av tidligere erfaringer med maoistene satt opp en vaktstyrke på 80 mann. Noen hundre maoister angrep både ordensvakten og møtedeltagere. Resultatet blei at 10 GIM-medlemmer fikk alvorlige ansikts-skader, mens seks andre, hvorav to maoister, måtte på sykehus. GIM fikk hjelp av anarkister og situasjonister ved angrepet, et positivt tegn på at ideologiske uoverensstemmelser kan legges til side ved reaksjonære framstøt.

Etter møtet beklaget avisa "Roter Morgen" (KPD-m-l) seg over "den brutale måten" angrepet var blitt slått tilbake på. Det er mye en skal høre før øra faller av.

Denne episoden er den verste, men langt fra enestående i sitt slag. Også i Sverige har maoistorganisasjonene (SKP, KFMLr, KEG og MLK) angrepet og sendt politi på andre revolusjonære. I Portugal har partiene MRPP og PCP (m-l) gått inn i en tak-

tisk allianse med borgersosialisten Soares og fascistgeneralen Neves på anti-russisk og "patriotisk" grunnlag. Her til lands burde AKPs sekterisme, oppbremsing av demonstrasjoner og offisielle knyttnever mot "konkurrenter" være allment kjent.

KAF, 4. Internasjonals seksjon i Sverige, har i et åpent brev bedt de svenske maoistene ta avtand fra de tyske broderpartienes voldsmetoder. Noe svar er ikke kommet, og vi tviler på at det vil se dags-lys.

KAMERA TER: LÆR AV DENNE EPISODEN!

El Desperado

"Kampen for den tyske nasjonens eksistens er det samlede tyske folks oppgave."

(KPD-m-l.)

Et bilde fra 1930-tallets nazi-Tyskland? Nei, dette er dagens tyske patrioter i KPD/ml, AKPs tyske broderparti, som marsjerer på 1. Mai 1975. Bildet taler vel for seg sjøl. Bildet er hentet fra Internationales organ for KAF (Kommunistiske Arbeiderforbundet, trotskistene).

KPD (ml) har gitt ut et hefte kalt "Deutschland dem Deutschen Volk" som selges og forsvares av norske ml-ere. Hftet hyller nasjonalisme nærmest uten hemninger - med fraser som minner beklem-

mende om det arierne strødde om seg for 35-40 år siden.

Man vil "utvikle det tyske folks nasjonalbevissthet":

"Vi øser av det tyske folks psykiske vesensart. Vi øser av dets

arbeidsflid og dets ordenssans, av dets vitenskapelige og kunstneriske geni, som vårt folk gjennom historien så ofte har bevist og som utgjør grunnen til den tyske nasjonens ære."

"Politimannen som drepte en ung biltyv med et revolverskudd ved Fornebu, ble frikjent i lagmannsretten.

Noe annet utfall kunne saken vanskelig få. Aktor tok selv avstand fra at politimannen skulle ha skutt for å treffe biltyven. Hans påstand var at tiltalte hadde gjort seg skyldig i uaktsomt drap, fordi han løsnat skudd mens han forfulgte biltyven gjennom et tett kratt.

Slik saken utviklet seg er det klart at politimannen ikke skulle ha løsnat skudd for å skremme biltyven til å la seg ta. Men det kan ikke undre noen at lagretten ikke fant grunnlag for å bygge sin kjennelse på at han burde ha regnet med at det kunne være farlig selv å skyte et skremmeskudd."

Ovenstående sto å lese på VG's leder-side (3. leder) tirsdag 3. februar, dagen etter at lagretten hadde frifunnet politi-

JA TIL DRAP!

mannen Konrad Sørli for drapet på den 16 år gamle Tom Arne Nordahl.

Drap, ja! Vi ville aldri drømme om å kalle det noe annet enn drap! Sjøl om lagretten ikke fant grunnlag for å bygge sin kjennelse på at han burde regnet med at det kunne være farlig selv å skyte et skremmeskudd. Dette, lagrettens mangel på grunnlag, er det verste våset vi har hørt på lenge. "At det kunne være farlig...": Hva slags våpen er det egentlig politiet er utstyrt med? Vannpistoler? Det er alltid, hver eneste gang, dødsens farlig å avfyre en skarpladd pistol. Uansett. Og det bør politifolk være de første til å innse. Konrad Sørli er en drapsmann! Intet mindre!

Hva vi ellers legger merke til i VG's 3. leder-kommentar er at aktor sjøl tar avstand fra at politimannen skøyt for å treffe. Ikke det at vi ikke visste det fra før, men denne rettssaken understreker nok en gang at politifolk kan gjøre hva de vil. De vil, uansett hva som måtte sies, ha aktor på sin side. Ganske naturlig. Aktor vil i 99 av 100 tilfeller sjøl ha vært politimann. Kollegialiteten sitter godt i en så utsatt etat som politiet.

Frifinnelsen av Konrad Sørli er ikke noe enestående eksempel, som tidligere nevnt. På tross av at anmeldelser mot po-

litifolk for brutalitet og unødig voldsbruk øker, skjer det aldri at en politimann blir dømt. Saken ender alltid med henleggelse eller frifinnelse. Og dette blir enda grellere når politiskolens egen sjef har sagt at han er sjokkert over elevenes aggressive og militante holdning overfor kriminelle, og deres mangel på sosial forståelse.

Finnes det fremdeles noen som tviler på at vi har et klassepoliti her i landet?

Borgerskapet beskytter sine. En politimann er beskytta av at det er borgerskapets uniform han bærer, at aktor er rekrutert fra samme etat som han selv, at dommeren sannsynligvis er forhenstående aktor...

Vi har ingen illusjoner tilbake...

Men hvem er den egentlige skyldige? Konrad Sørli? Politiet? Rettsvesenet? Systemet? Systemet som lærer politifolk opp i voldsbruk. Som fremmedgjør dem overfor sitt eget arbeid og overfor folk flest. Er det systemet som er den skyldige når alt kommer til alt?

I tilfelle - er det ikke da på tide å sette Systemet på tiltakebenken...

Vi sier som Jan Wilsberg (Fridikt 3): "Det er nå overlatt til dere..."

dk

Frihetlige sosialister omorganiserer

Vi hadde i forrige nr. (4/75) en artikkel om splittelsen i Føderasjonen av Anarkister/Frihetlige Sosialister og oppkomsten av det anarko-syndikalistiske RAF (a).

Artikkelforfatteren El Desperado presenterte argumentene sine i en meget komprimert form, og det kan hende at artikkelen har spredd mer forvirring enn oppklaring.

Nåvel, RAF står i stampe, de har mista halvparten av kadrene sine i Trondheim, og deres underbruk på Blindern. Arbeider-solidaritet har hatt liten suksess med de åpne møtene sine. Men heller ikke FAFS har hatt noen organisatorisk framgang. P.g.a. mangelfullt internt miljø, ideologisk forvirring, ujevn skoloring, utbredt misnøye med utviklinga av Folkebladet (Føderasjonens avis), samt visse tendenser til byråkratisk sentralisme har endel medlemmer i Oslo-FAFS glidd over i passivitet eller meldt seg ut. Endel av disse utmeldelsene har fått resten av FAFS til å forstå at spørsmål om samlivsformer, kultur, hverdagslivets karakter, kvinnekamp - det vi kan putte i sekken ideologisk undertrykking har vært underprioritert såvel

i Folkebladets spalter som i den interne diskusjonen.

Like over nyttår tok endel sentrale personer i Oslo-FAFS initiativet til å omdanne organisasjonen. Mange innså at det ikke nytta med et høyt oppdrevet praktisk kjøp (Folkebladsalg, Streikestøtte etc.), uten at alle organisasjonens medlemmer hadde fått et skikkelig teoretisk fundament og organisasjonen som helhet hadde nærma seg arbeiderklassen, f. eks ved sjølproletarisering. Disse synspunktene har resultert i at Folkebladet blir nedlagt etter nr 1/76, og at FAFS/Oslo for uvisst tid framover blir en studieorganisasjon. Det samme vil tildeis skje med de ikke altfor mange FAFS-gruppene ellers i landet, men det er lite trolig at all praktisk virksomhet i FAFS-regi vil bli nedlagt. Mange medlemmer vil i alle fall drive med politiske aksjoner av forskjellig art.

Fortsettelse side 27.

Hva skjer med VENSTRESIDA?

av Wille Jansberg

I den jevne nordmann/kvinnes bevissthet er venstresida synonymt med SV og AKP, og hvis det blir snakk om det revolusjonære venstre, gjelder uttrykket bare det sistnevnte partiet. Det er et beklagelig faktum at et mao-stalinistisk parti har dominert den sosialistiske leiren i over 5 år. Dette har skjedd ved hjelp av moralistisk praktisisme og frontdannelser på sekterisk, lissom-bredt grunnlag. Etter sekterismens nye oppblomstring ved lederskiftet har partiet imidlertid slått farlige sprekker. Blant annet er Bergen AKP blitt tappa for krefter på grunn av kritikken fra venstre (særlig fra KAG/SV, tidligere AKP-ere)-spørsmålet er bare: What comes after? Er der håp for et udogmatisk revolusjonært venstre i Norge?

Artikkelforfatteren er tidligere medlem av SUF (m-l) og studentforbundet NKS. Han blei trua med eksklusjon fordi han angivelig ikke var "klassebror", derimot "en borger". Den generelle kritikken mot AKP som han her framfører, deles av den samlede Gateavis-redaksjonen, men enkelte vurderinger vil nok skape debatt, også i FAFS-kretser.

Som en første påstand kunne jeg ha lyst til å slenge ut: Den progressive bevegelsen i Norge er meget ung og må vurderes ut fra det. Alt i dag har det proletariske venstre i Norge en relativ massebasis og arbeiderkontinuerlig ut fra det, men for dem som fortviler over at hovedtyngden av arbeidere, kvinner og ungdom ennå ikke har sluttet opp om fortroppen, er det viktig å se seg om historisk. Før 1968 viste en anarkist seg aldri på gaten med paroler og flagg, før 1969 fantes det heller ingen selvstendig ml-bevegelse i dette landet. I løpet av de seks årene som har gått, er det blitt store framskritt i retning av sosialistisk bevisstgjøring og utdanning av et større antall aktive, klassebevisste folk blant lærlinger og unge arbeidere, og likeens blant de brede studentmassene ved høyskoler og universitetene i Norge.

Som en neste påstand vil jeg hevde at det proletariske venstre svever for mye rundt i en tilstand av manglende klarhet over hvem som til sammen utgjør det. Hvem er de progressive i

Norge? Det er de alvorlig arbeidende enkeltpersoner og politiske grupper som definitivt har brutt med SV, med Allende-romantikken og ideen om at det er mulig å opprette en sosialistisk rådsrepublikk i Norge, eller for den saks skyld noe anna sted i Europa, ad parlamentarisk vei. Det er ikke dermed sagt at det er terrorgrupper som setter opp bruk av vold og makt som idealer, derimot folk som klart og tydelig innser, ut fra historisk erfaring og som ut fra fortidens store revolusjonskamper erkjenner at det er nødvendig med geværer og andre våpen som en garanti mot kontrarevolusjonen og reaksjonen, som med sikkerhet kommer til å gjøre bruk av vold mot progressive i Norge i tida som kommer (i første omgang ved hjelp av polititropper, NUF og AKA). Venstresiden omfatter i dag antakelig noe i underkant av 20000 aktive, endel av dem er uorganiserte, men storparten føler seg tilknyttet minst en av de gruppene som fins. De fire viktigste er kommunistene i KA (Kommunistisk Arbeiderforbund), AKP(m-l)/NKS/Rød Ungdom, anarkistene og de fri-

hetlige sosialistene i FAFS og trotskistene i Oktobergruppa.

Min tredje påstand kan lyde enkel og banal, men det jeg daglig ser av gjensidig skittkasting, fordomsfullhet

og småborgerlig-subjektivistisk hetsing rundt meg gjør den allikevel til en oppdagelse: Det er mye mer som forener enn som skiller disse gruppene, og hovedtendensen i arbeidet må derfor være å søke enhet overalt hvor det er mulig.

Betyr dette at det bare er små bagateller som skiller kameratene på venstresiden, slik at det beste ville være å gå inn i den største av disse grupp-

Hva...

ene, dvs. AKP, alle som en, og prøve å holde rørsla samlet? Dette argumentet virker besnærende, men i det følgen- de vil jeg vise hvorfor det ikke ville gå, selv med den aller største velvil- je i verden.

Det sier seg selv at det nytter ikke i det lange løp å holde oppe noen form for samlet, sterk venstrebeveg- else, dersom kjernen av folk som holder flammen i bevegelsen brenn- ende og opptre i rollen som yrkes- revolusjonære bygger sin praksis på en sviktende analyse og forståelse av virkeligheten. Både når det gjelder å fatte den fulle dybden av de mangler som den kommunistiske rørsla har vært preget av - ikke minst i et land som Russland, i perioden mellom 1902 (da Lenin skrev "Hva må Gjøres?" og planla den særegne bolsevikiske strategien for maktov- ertagelse fra tsaren og borgerskapet), og 1956, da den revisjonistiske linjen ble stadfestet som den fram- hersende på den 20de partikongres- sen til SUKP- og når det gjelder å legge fram en analyse av klass- ene i det norske samfunnet, viser det seg at AKPs erkjennelse er for trang og ensporet. Dermed holder den heller ikke mål. Jeg ønsker å gjøre helt klart hva jeg legger i denne påstanden.

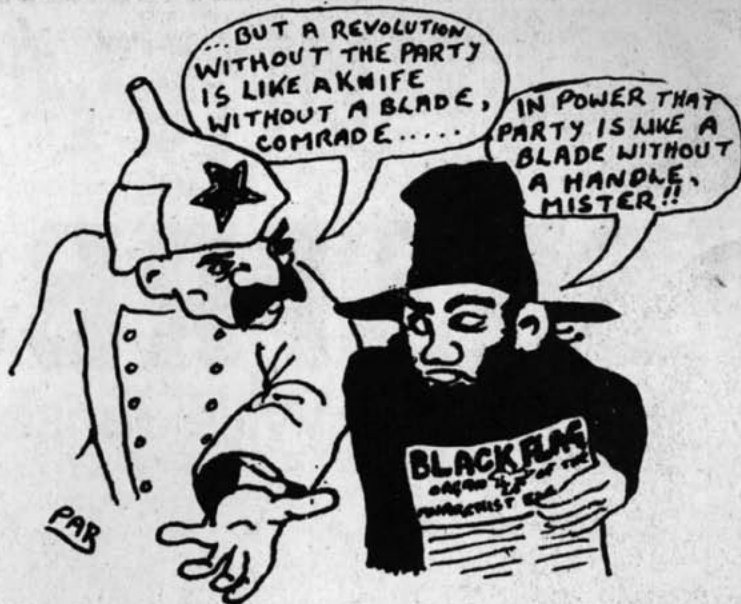
Med hensyn til klasseanalysen heyder AKP-bolsjevikene at den tidligere hovedmotsigelsen i det kapitalistiske Norge mellom bor- gerskapet (kapitalen) og proletari- atet (arbeidet) har antatt en ny form, en annerledes karakter og gått over til en motsigelse mellom mo- nopolkapitalen (den organiserte stor- kapitalen som sitter med disposis-

jonsretten over industri-, bank-, og skipsfartskapitalen) og "hele det øvrige arbeidende folket". Dette betyr at AKP'erne i sin praksis er nødt til å se bort fra den enorme dype kløften i tankegang, levevilkår, arbeidssit- uasjon og holdninger som skiller ar- beiderklassen og mellomskiktene (små- borgerskapet) fra hverandre, og i stedet behandler dem som om disse enorme folkemengdene - minst 95% av den nor- ske befolkningen) - utgjør en enhetlig front med brodden rettet mot det øv- erste laget av borgerskapet. Monopol- kapitalen utgjør bare en liten del av det samlede norske borgerskapet.

Naturligvis er det sant at alle i Norge, fra industriarbeidere ved sam- lebåndet på Freia og Vinmonopolet og oppover til de mindre, mer ressursfatt- ige kapitalistene befinner seg i en ob- jektiv konflikt med storkapitalen. Men å hevde at det ikke er en skarp motsig- else mellom mellomlagene og dem som ikke har annet å selge enn sin egen arbeidskraft (proletarene), er å se bort fra kampen mellom to klasser,

to veier og to linjer som står like mye i konflikt med hverandre som storkapitalens og småborgerskapets klasseinteresser gjør det. Revisjonis- me er det rette ordet å anvende om en slik kvasi-analyse av virkelig- heten i Norge og det øvrige Norden. Den ser fullstendig bort fra de subjekt- tive opplevelsene til folk fra forskj- ellige klasser og deres oppfatning av situasjonen, deres klassebevissthet, deres relative klassebevissthet og evnen til å reagere raskt, evt. sløvt på krisen og klassekampens faktiske omfang i en gitt situasjon.

Den politiske følgen av at AKP-erne overser forskjellen mell- om folks objektive klasseposisjon og det faktiske nivået i deres klassebevissthet blir at de i sin agitasjon og propaganda, særlig den delen som er rettet mot arbeider- klassen, henvender seg til folk som om menn og kvinner fra proletære yrker nærmest bare gikk omkring rasende og ergerlige på de konkrete

utslagene av undertrykkelsen som de merker på kroppen i løpet av den kapitalistiske hverdagen - mens sannheten som oftest er at proletarene er politisk uskolerte, og har ikke gode nok kunnskaper til uten videre å kunne se hvor omfattende kampen om makt - som hele tida preger utviklingen av det norske samfunnet - er. De er usikre og resignerte og dermed heller ikke de samme proletarene som avisa Klassekampen framstiller den norske arbeiderklassen som,

ble representert av kadre som det var uråd for massene å kunne overvåke og kontrollere effektivt nedenfra.

Alt i 1921, fire år etter oktoberrevolusjonen, godtok nasjonalforsamlingen - der bolsjevikene hadde tvunget gjennom sine egne flertall helt uten hensyn til at det bare var et mindretall i folket som virkelig støttet opp om deres politikk - det økonomiske nyrydningsprogrammet NEP, som var preget av tankegangen til en elitegruppe av sentralistiske "folkeledere" som mente at de eide nøklene til historiens lovmessige utvikling, og dermed heller ikke kunne legge opp til en politikk som hadde muligheten i seg til å skjene over og komme på tvers av de ønsker og behov som til enhver tid gjorde seg gjeldende innad i det arbeidende folket. Samme år brøt uroen blant matrosene i Kronstadt ut, tusner protesterte iherdig mot mangelen på frie valg til delstatsforsamlinger og for selv å utnevne befal som nøt godt av tillit hos de menige innen flåten. Men siden disse protestene og denne uroen kom ubelleilig på Lenins bolsjevikregjering og truet med å velte helheten i den fastlagte rekkefølgen av konkrete reformer som den gikk inn for, ble opprøret slått ned med hård hånd.

AKP'erne forbanner anarkistene 1. mai 1971...

At revolusjonen i 1917 snart viste seg å være mer et maktskifte enn innledningen til den lenge proklamerte sosiale frigjøringen, var det som kom ut av den 'litistiske lederholdningen som gjennomsyret funksjonærene i bolsjevikpartiet (Russlands Kommunistiske Parti). Å innse den leninske praksisens fallitt og ubrukelighet som metode for å oppnå en kvalitativ endring til det bedre

De fem store, og...

Videre: For å fortjene tillit i rollen som fortropp for en framtidig sosialistisk revolusjon måtte AKP i så fall vise en såvidt klar intellektuell redelighet at de evner å ta et hensynsløst ærlig oppgjør med fortida, ikke minst slik den kommer til uttrykk i historien om den russiske revolusjons indre sammenbrudd i og med utskillelsen av bolsjevikene (ledelsen) fra det brede lag av proletarar på verksted- og fabrikkgulv, slik at de sistnevnte

de fem like...

av menneskers forhold til hverandre og forstå at hver eneste vellykket sosialistisk omveltning har skjedd med med utgangspunktet i en lokal, nasjonal strategi (som på Cuba, i Kina og i Albania) er tvingende nødvendig for å komme et loppesprang nærmere utformingen av de spesielle kampformer som byr seg for det revolusjonære venstre i Norge. Mangelen på evne og vilje til å se nøkternt på hele det nettverk av årsaker som ligger

HVA MÅ GJØRES

Avisa til Norges Kommunistiske Studentforbund

forts. fra s. 9

til grunn for perverteringen av den russiske revolusjonen og utviklingen av Sovjetstaten i retning av hva den er blitt på 70-tallet (en offensiv stormakt), gjør at AKP faller igjennom og i sin erkjennelse nærmest minner om et gammelt tre som holdes oppe av en hærske av folk. Vi trenger ikke AKP'erne til å formidle feiltrinnene som ble begått ved byråkratiske innsnevrede sjelers praksis i fortida over til samtida for atter å begås på nytt.

Med mindre AKPerne tar kraftig rev i seilene og snarest mulig tar fatt på en grundig kampanje for selvkritikk og selvgranskning - noe de

etterhvert har opparbeidet en for sterk fornemmelse av falsk egenprestisje til å tørre og gjennomføre - er det sannsynlig at ansvaret for å holde oppe den intellektuelle redeligheten i venstrebevegelsen, elementene av radikal og ærlig selvkritikk samt det beste av selvstendig kommunistisk analyse & debatt vil legges over til andre skuldre - selv om disse gruppene rent tallmessig står svakt på kort sikt.

Teoretisk sett, med hensyn til evnen til fri innlevelse i de marxistiske klassikerne, står utvilsomt leninistene i KA og KUL langt sterkere rustet enn det sneversynte AKP, men bare tiden vil kunne gi bevis for om de greier å legge opp til en form for politisk praksis uten hverken dogmatisme eller "ml-revisjonisme" (uttryk-

ket er skapt av Hans Ebbing i hans essay "Ridderne av den Røde Fane", i Kontrast nr. 53, som her ved anbefales til allmen lesning).

Ved siden av denne grupperingen framstår rådssosialistene i FAFS og til en viss grad de vel skolerte trotskistene i Oktobergruppa som de mest spennende innslagene på venstresiden.

Spørsmålet om deres interne og eksterne utvikling kommer til å bli helt avgjørende for hvorvidt de anti-autoritære progressive skal ha et realistisk alternativ som det går an å stole på i dagkampen i 1980, eller ei. Såvel den intense nytenkningen som preger disse to gruppene, som deres vitale form for progressive spontanitet gjør at det er kameratene her som må bære ansvaret for den permanente veksten og modningen som en sosialistisk bevegelse må være preget av for å holde seg sterk og sunn.

Råtne druer.....

Forts. fra side 4

Løpesedler og pressemeldinger blei delt ut, og tre av medlemmene i gruppa bar ei negerdukke overdyngt med råtten frukt inn i det Sør Afrikanske konsulatet, samt en del transparenter. Politiet kom, og demonstrantene blei innbrakt til stasjonen, der de måtte sitte ca. 4 timer.

Dagen etter demonstrerte folk fra gruppa forskjellige steder i Oslo. Det samme opplegget som dagen før fant sted. Alt forløp relativt fredelig, og trafikken blei ikke forstyrret. Likevel blei de fleste demonstrantene henta av pinken. På stasjonen fant det sted ei blanding av forhør

og politisk moralpreken. ("Vårt politisk nøytrale politi").

Samtidig skjedde det noe atskillig verre: En 14-årig guttunge var blitt tatt for smånasking, og han brøt sammen da han blei dytta inn i ei trang enecelle. Verken hans egne protester eller demonstrantenes forsøk på å diskutere med pinken hjalp. Demonstrantene blei løslatt etter ca. 4 timer.

Sjølve aksjonen var absolutt verdt å gjennomføre, men den kunne ha vært bedre og sikrere planlagt. Gate-teatret virket neppe seriøst nok.

Men gruppas malsetting har mye for seg. Hvis folk slutter opp, kan vi vente oss fete aksjoner i framtida.

Utsendt medarbeider.

Raseres ..

Forts. fra side 12

Nylig blei foreninga "Støt Christiania" oppretta. Den sprer informasjon om hva som foregår i Fristaden, og ser det også som sin oppgave å "forhindre, at København skal kvæles i en dyr beton-slum" og "protestere mod det skandaløse planlægningskaos". Foreninga ser CA som en garanti for at Københavnerne flest får seg påtvungen en kostbar betongplan som de ikke ønsker.

Foreningas adresse er: STØT CHRISTIANIA, Dronningensgade 14, 1420K, Postgiro 227 5 481 (send en femtilapp)

Gateavisa har hatt besøk av flere CA-aktivister, og i mars/april sender vi medarbeidere nedover. Men ta deg en tur sjøl.. all støtte trengs!

Arnstein.

RASERES FRISTADEN CHRISTIANIA?

Fristaden Christiania i København er utvilsomt et av de mest spennende sosiale eksperimenter i Europa. "En øy av sosialisme" i den hardt kriseramma danske kapitalismen, vil noen si. Men Christiania er ikke hundre prosent enhetlig, eller for å si det med den danske sosialisten Ole Hyltoft: "Jeg tror ikke på stater i staten. Men jeg tror på utfordringer, og jeg tror på forbilleder." Christiania er et spennende samlivseksperiment for mange hundre mennesker, og for alle de utenforstående som er iferd med å gjøre seg opp en mening om den snart forestående utkastelsen. Dette er dessverre ingen reportasje fra stridens arena, vi vil heller gi ut nyhetsbulletiner basert på rapporter fra utsendte medarbeidere når det skjer store ting der nede.

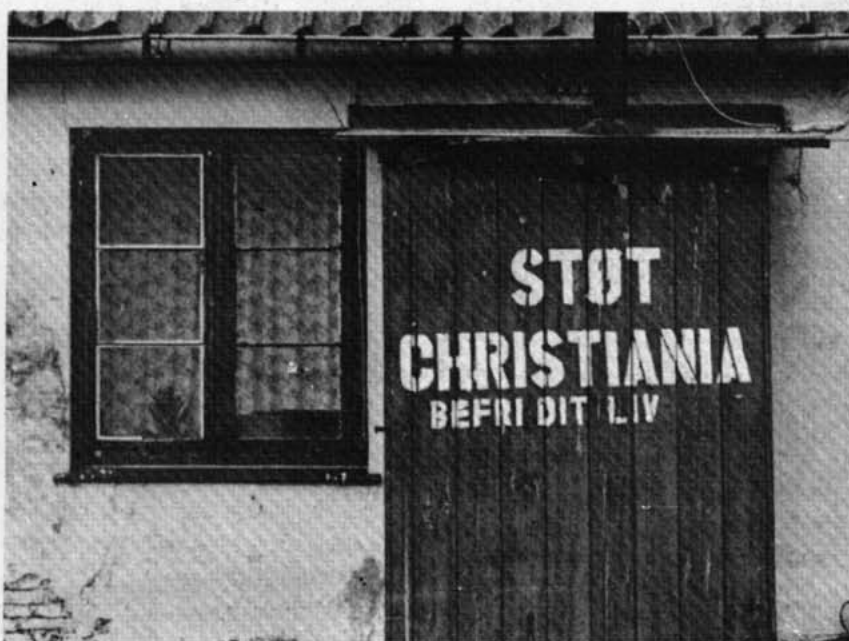
Det begynte i 1971. 1. april i år skal Christianittene kastes ut, om det ikke skjer et under (neppe). Men i mellomtida har begivenhetene satt mange sinn i kok. Et kort resymé over fødselen: Området - 90 000 kvadratmeter - hadde tidligere vært benytta til militære formål. Siden området hadde ligget ubenytt en del år, blei det i en overgangsperiode benytta til lekeplasser.

Den endelige utflyttinga skjedde i løpet av sommeren -71. Men hverken Kommunen eller Kulturdept. var forberedt på overtagelse. I denne situasjonen var det fristende for boligsøkende å flytte inn, noe som satte en stopper for hærværk. Ved årsskiftet 71/72 bodde det 4-500 mennesker i Christiania (heretter: CA).

Etterhvert blei staten nødt til å anerkjenne CAs eksistens som et sosialt eksperiment, mens Christianittene på sin side tok på seg ansvaret for oppussing samt betaling av elektrisitet. Men samfunnsmakta kunne ikke sitte rolig og se på at et alternativt samfunn utvikla seg midt i tjukkeste Stor-København. Den sosialdemokratiske regjeringa utlyste en idékonkurranse for den framtidige utnyttelsen av området. Den rekreative verdien av CA blei framhevet. Typisk sosialdemokratisk strutsepolitikk. De snille sosialdemokratene lot altså ungdommene få beholde området inntil resultatet av idékonkurransen forelå (som vi skal se, hører også dette til eventyrverdenen...).

Tøylene blei stramma til da Hartlings borgerlige koalisjonsregjering overtok høsten -73. Prosjektet blei nå dødsdømt p.g.a. kostnadsberegninger. Men den offentlige proteststormen tvang i fjor staten (nå representert ved Anker Jørgensen) til å bevilge 400 000 kr. til reparasjoner. Utbetalingen skjedde aldri, på grunn av motstanden fra Finansutvalgets borgerlige flertall.

Da regjeringen i fjor sommer krevde omfattende brannsikringsforanstaltninger (og at de skulle være fullført innen 10.

september), skjedde det forbløffende at Christianittene gikk i gang med reparasjonen, med egen arbeidskraft og ikke mer enn 20. 000 kr. Dette skaffet dem mye sympati. Den kan bli til stor hjelp 1. april.

HVEM BOR I CHRISTIANIA?

Fra visse hold blir det hevdet at CA, ca. 800 innbyggere består av narkovrak, forskrudde idealister og bunnfallet av lilleproletariatet. Dette er en grov fordreining av fakta. Naturligvis tiltrakk Fristaden mange såkalte "utilpassete", flipper, narkovrak, fremmedarbeidere med kriminelle tendenser etc, særlig den første perioden. Men fakta taler klart: I Stor-København finnes det 2000 registrerte narkomane. I Christiania 25, de fleste er i ferd med å "kule ned opletget". CA har blitt et håp for disse menneskene som det kapitalistiske samfunnets følelseløse betonghverdag har ødelagt. Pushere som driver storstilla opplegg har liten sjanse i CA.

En god del politiske aktivister har CA som base for sine aktiviteter, deriblant Teatergruppen Solvoggen, kjent fra anti-NA TO og juleaksjoner i gatene.

Arkitektene Herskind, Mogens og Evans har analysert sammensetningen av beboermassen, og delt dem opp i sju grupper: 1) Et småborgerskap i økonomisk framgang. Dette småborgerskapet er i hovedsak ideologisk sett i motstand mot det bestående samfunnet, men forfaller til privat-kapitalistisk virksomhet av opportunistiske årsaker. 2) Pendlere. Utgjør faktisk en slags overklasse, på grunn av Fristadens lave leveomkostninger. Storparten av disse har valgt Fristaden av politiske grunner - i opposisjon mot myndighetenes ansvarsløse boligpolitikk. 3) Lønnsarbeidere. Politisk orienterte. 4) Offentlig sosialt understøttede. Også disse hører til de aktive i CA: 5) Ut-danningsøkende. Politisk aktive. 6) Uten-dinger og "subsistensløse" som oppholder seg midlertidig i CA. 7) Pushere. Meget

passive i arbeidet for å redde Fristaden.

Vi finner dessuten spesielle grupper som BØRNEMAGT. Disse militante ungene (fra 10 år til sein-pubertet) er flyktninger fra sine respektive "hjem". De har hatt valget mellom CA og kriminalitet.

Over 2000 slike barn er blitt assimilert i CA-miljøet. Enkelte borgerlige tante-organer har vært bekymret over deres nåværende tilstand. Direktør Ernst Larsen fra Københavns Komm. Direktorat for Børne- og Ungdomsvern, sa på et offentlig møte i høst: "Det er toppunktet av enfoldighet, når visse politikere tror det er Christiania der skaber problembørn, de er skadet der de kommer fra."

DET SOSIALE EKSPERIMENTET

Det ville vært umulig å gi et utfyllende bilde av det mylder av aktiviteter som finner sted i Fristaden. Vi skal ikke oppholde oss ved fenomener som den Kosmiske Kirke og lignende, sjøl om de i seg sjøl er bemerkelsesverdige. Det er særlig på øko- og samlivsfronten at tingene skjer. I det hele tatt er CA "et enestående drivhus for eksperimenter med nye samlivsformer", for å bruke Niels Plums ord. En av hovedmålsettingene har vært å frigjøre seg fra såvel energiforsyning utenfra som å bekjempe konsumsskuspillet. Her finnes nok av kjøtt på det teoretiske skjellet: Vindmøller, dessuten solfangere på taket til oppvarmingsformål. Bio-gass blir produsert av matavfall og ekskrementer (sic!). I området har det skutt opp et stort antall drivhus, og husdyr blir benyttet til matnyttige formål. Ja, det har dukket opp noe som kalles "Renovasjonshærer" også. Jernskrap blir reproduisert i den grad det er mulig. Produksjonen av bio-dynamisk mat skyter fart.

Kjernefamilien er faktisk et grensefeno-

men her, stadig flere flytter i kollektiv. Borgerlige seksualnormer er i ferd med å bli kasta over bord - stadig færre Christnitter reagerer negativt på nakne kropp midt i arbeidstida.

ORGANISERING

Mange utenforstående har hatt vansker med å skjønne hvordan denne brogete massen av individualister i det hele tatt har greid å organisere seg. Per Løvetaand Iversen, en arkitekt som har bodd i CA fra starten, sier det slik:

"Opprinnelig var det fellesmøtet som basisforsamling som traff beslutninger etter enhetsprinsippet. Møtet mistet sin betydning da Christiania ble akseptert gjennom forhandlinger med myndighetene. Interessen gikk fra det utadrettede til de nære oppbyggningsproblemene, og områdemøtene ble de avgjørende."

Man ble derfor enig om å desentralisere beslutningene, og kun ved spørsmål med interesse for hele CA (forbausende få) blir de sendt til behandling i de enkelte områder. På et etterfølgende ko-ordineringsmøte framlegges resultatene, og det blir så opp til den ansvarlige arbeidsgruppa å føre det de finner mest dekkende ut i live. Når det gjelder intern kommunikasjon i CA, fungerte fellesmøtene ei stund som nyhetssentral. Seinere kom løpesedler og trykte nyhetsbulletiner som Ord-klover og Christiania Alternative. Christiania har også intern kabelradio. Nevnes bør også at Christianittene er meget aktive i Christianshavn Beboerforening, som blei oppretta i fjor.

BOLIGKAMP

Fristadens sak har fått bred støtte i den danske befolkninga. Flere og flere Københavnere, særlig ikke-privilegerte menne-

esker i Christianshavnsområdet har innsett at det er profittinteressersom presser på for å få Christiania lukket. Beboerforeninga vil bevare boligstrøkene ved å forbedre bolig- og trafikforholdene. På den andre sida har man Kommunens og næringslivets planer om å lage et Københavnsk Vika-strøk av CA. Altså: Boliginteresser til vanlige folk kontra City-funksjon.

Christianittene har greid å overbevise store deler av utenverdenen om rettmessigheten av eksperimentene sine, og ikke minst da avkriminalisering av ungdom.

Områdets særpreg som rekreasjonsstrøk har også stor propagandaverdi. Det er ikke lett å si hva som vil komme etterpå. (obs!) Regjeringa ga beboerne løfte om at Fristaden kunne bestå inntil resultatet av den førnevnte "Idé-konkurransen" forelå. Den er imidlertid ikke blitt avholdt. Regjeringa har også neglisjert Akademirådets lignende konkurranse.

Hvorfor vil så Folketinget lukke CA? Tilogmed liberale professorer antyder at maktaverne ganske enkelt ikke finner seg i at det eksperimenteres med friere samfunnsformer. Den forvirrende Folketingsdebatten om spørsmålet i april i fjor styrket denne oppfatningen. POLITIKEN (Danmarks Dagbla) er forbitret over vedtaket, og snakker om "Spil for reaktionen på galleriet". Avisen ser Christiania som en "anklage mod vort samfund". Mer overraskende er det at BT, den konservative Berlingske Tidendes søppeldynge, har en leder med overskriften "Giv Christiania en chance" så seint som i fjor høst. Repressiv toleranse - eller en porsjon sunn fornuft som avisen til vanlig ikke har?

BLOD&TÅRER?

Mye tyder på at vi vil oppleve et gigantisk sammenstøt mellom politi og miljøaktivister i begynnelsen av april. Enkelte spekulerer på muligheten av utsettelse, og antakelsen er ikke helt usannsynlig, særlig fordi det for øyeblikket gjør mye blant danske arbeidere, og hvis misnøye ved forskjellige sektorer av et kapitalistisk land kobles sammen, som vi så i Paris '68, kan uværet være løs. Propagandaaktiviteten blant CA-nittene er sjølsagt på topp, og budskapene deres har lenge hamra inn: Christiania overgir seg aldri. Det er lite som tyder på at myndighetene vil risikere et blodbad 1. april, derfor er utmattelsestaktikk det mest sannsynlige utfallet. Det er tross alt grenser for hvor lenge aktivistene kan holde seg i beredskap mot en kraftig politi/militærinvasjon. I dag er der få tegn på svekkelse, heller tvert i mot.

Fortsettes side 10

'LOV OG ORDEN'

25 SIDER OM BL. A.

POLITIMENN,
DOMMERE,
FENGSELSBETJENTER,
JURISTER,
STATSADVOKATER,
SECURITAS-VAKTER,
JUSTISMINISTRE

- OG DET "RETTSSYSTEMET"
DE FORVALTER.

Tegning:
Jens Bjørneboe.
Fra "Uten en tråd 2",
utgitt på dansk.

Under den 2. verdenskrig gjorde Nasjonal Samling mange desperate forsøk på å spre fascismen i Norge. Et av dem var å tvinge hele yrkesgrupper inn i fascistiske organisasjoner. Stort sett ble forsøkene møtt med massiv motstand. Alt fra lærere til prester foretrakk oppsigelse og fengsel framfor innmelding i Quislings organisasjoner. Men i hvert fall én gruppe markerte seg ved å vandre inn i NS for å redde jobben

- med bare svake protester: Rettsstatens profesjonelle forsvarere, politimennene.

Vi innleder ikke "Lov og orden"-nummeret av Gateavisa med denne beretningen for å "bevise" at alle politimenn er fascister.

Men disse hendelsene fra 40-45 er likevel en grell påminnelse om det inntrykk en lett får av statens voldsapparat som oppsamler og videreutvikler av reaksjonære og autoritære idéer. Særlig politi- og fengselsve-

senet har en tendens til å bli en "stat i stateh", der holdninger og metoder som er fremmede for andre deler av samfunnet lever sitt eget liv. Mens Nordli og Willoch diskuterer nyanser i det borgerlige demokrati, blir unge arrestanter slått flate i ventecellene. Bolighaier vandrer frie omkring, mens politiet jakter på samfunnets tapere i parker og gårdsrom.

Forts. neste side.

like åpenbart tvilsomme trekk ved rettsvesenet får mange til å mene at løsningen stort sett er å skifte ut "dårlige elementer", forandre "gammeldagse lover" og "demokratisere systemet". De innser ikke at rettsvesenets oppgave er å verne om de økonomiske og politiske interessene til makthaverne i samfunnet. De lover og tvangsmidler man har til enhver tid vil ganske nøye svare til det som er nødvendig for å verne disse interessene.

I Sovjet trenger man et gigantisk overvåkningsapparat for å avsløre folk som selger sin sjel til vestlig kapitalisme eller får plagsomme idéer om hva sosialisme er. I Vietnam så vi "demokratiets høyborg" USA benytte de mest ekstreme metoder for å oppfylle sin rolle som kapitalens verdenspoliti. Hammerverkarbeiderne ble ikke dømt på grunn av en slem dommer...

Allikevel: Alt som skjer innen politi- og rettsvesen er ikke styrt av usynlige lover, og det er ingen grunn til å la rettsvesenet vandre sin egen undertrykkende vei i påvente av revolusjon eller en annen form for frelse.

Politivold, fengselsvesenet, politisk overvåking og andre sider av "rettsstatens" virksomhet kan holdes i tømme ved målbevisst arbeid fra liberale og ekstremister. Ungdomsfengselet og Opstad er nedlagt, ikke minst på grunn av KROM's arbeid. Arne Haugestad skriver for tiden intenst på en innstilling som trolig vil konkludere med at bare et fåtall av de som i dag sitter i fengsel, burde sitte der. Etter at pressen har trukket politivolden fram i dagen, er justisdepartementet blitt tvunget

til å "se på saken". En del kvinnekriminelle lover er blitt endret etter press fra kvinnebevegelsen. Politisentraliseringen ble dempet ned etter mye skrik og skrål, der bl. a. en politiembetsmann uttalte at "politiet ønsker en ledelse vi kan identifisere oss med".

Allikevel skal en ikke tro at veien ligger åpen mot et samfunn der rettsvesenet er organisert etter prinsippene i Kardemomme By. Mye av liberaliseringen har gått ut over regler og metoder preget av gamle religiøse og autoritære holdninger som ikke er i overensstemmelse med vår tids "sosialdemokratiske" kapitalisme. Fengslene nedbygges fordi man mener å ha andre, like effektive metoder for å kontrollere avvikere og forsvare eiendomsretten... Bare kristne fanatikere har særlig interesse av å kriminalisere homofili.

Endring av lovverket som har betydd en viss trusel mot makthaverne, er regelmessig blitt gjennomført etter hard politisk kamp. Det gjelder for eksempel arbeiderklassens kamp for streikerett og demokratiske rettigheter rundt århundreskiftet.

Men små framskritt er ikke nødvendigvis varige seire. I takt med økende trusel mot systemet vil skruen lett kunne strammes igjen. I Sverige er politiet sentralisert og bevæpnet i en grad som skremmer selv samfunnsstøtter. I Tyskland har politiet med Baaden-Meinhof som unnskyldning dannet avdelinger med militært preg - utstyrt med bl. a. tanks.

Det planlagte terrorpoliti i Norge vil være nyttig å ha om den politiske

kampen skulle trappes opp.

Hysteriet om "røde ekstremister" og "infiltrasjoner" er fulgt opp av krav om kriminalisering av politisk virksomhet. "Demokratiet må forsvare seg mot demokratiets fiender." Ropet på våpen blir stadig sterkere innen politiet. Strengere straffer og flere politifolk er det eneste svaret mange politikere har på den kriminalitet som "velferdssamfunnet" skaper.

Å bekjempe det bestående politi- og rettsvesenet er derfor en viktig oppgave for sosialister. Samtidig er det ikke dumt å la erfaringene med dette systemet påvirke ens idéer om et sosialistisk samfunn. Skal vi gjøre som stalinistene - drømme om et system av type Sovjet (før eller etter Krustsjov) der "tortur i folkets tjeneste" inngår som en naturlig del, og konsentrasjonsleir/asyl venter på dem som mumler for høyt om "arbeidermakt"?

Artiklene som følger handler stort sett om konkrete utslag av politi- og fengselsvesenet, opplevd av klienter. Den som vil fordype seg i grundigere teoretiske skrivelser om emnet (og det er det all grunn til) kan grave dypt i lomma og kjøpe endel Paxbøker om lov og rett som er kommet de siste årene. De er stort sett skrevet av aktive i KROM og Rettspolitisk Forening. Vi kan nevne "Kritisk Juss" - av Sundby m. fl. "Rett og Samfunn" (utkast til retts-sosiologi) av Thomas Mathisen. "Kriminalitet og samfunn" av Brat-holm, Christie og Andenæs. "Juss og Juks" (om likestillingsloven, se anmeldelse s. 34) "Rettshjelp" av Eskeland & Finne.

Du deltar i en demonstrasjon. Purken kommer og tar deg med til politistasjonen, hvor du blir forhørt. Du holder kjeft, og blir sittende i fem-seks timer før de slipper deg ut.

De aller fleste holder IKKE kjeft, og sitter like lenge.

Hvilke rettigheter har du når du blir innbrakt på et politikammer - i de fleste tilfellene uten å få vite om du er satt inn for "gateuorden" eller "straffbare handlinger"?

Det fins helt konkrete regler for politikamrene enten det dreier seg om innbringelse eller pågrepelse (arrestasjon). Disse reglene blir ikke fulgt. Og naturligvis får ikke DU kjennskap til dem.

DERFOR:

GODE TIPS

når du blir satt inn

1. DET ENESTE DU HAR PLIKT TIL Å OPPLYSSE OM ER NAVN, ADRESSE OG FØDSELSDATO. Utover det kan du holde kjeft, eller lyve så mye du vil uten at det blir trukket deg til ansvar. (Men husk å lyve til din egen fordel.)

2. DREIER DET SEG OM INNERINGELSE, HAR IKKE POLITIET LOV TIL Å HOLDE DEG I MER ENN FIRE TIMER PÅ POLITISTASJONEN. Purken skjeller mellom innbringelse og pågrepelse (arrestasjon). Innbringelse er det hvis du ikke kan antas å ha begått en straffbar handling som kvalifiserer til 6 måneders fengsel. Hvis purken mener du har begått en slik handling er det pågrepelse - og de kan holde deg i inntil 24 timer før du blir framstilt for retten.

3. DU HAR KRAV PÅ Å FÅ VITE HVORFOR DU ER SATT INN. Politifolk kan være svært lite meddelssomme av seg. Dersom det står om en straffbar handling har du krav på å få vite anklagen - skriftlig.

4. DU HAR IKKE KRAV PÅ Å HA VITNER TIL STEDE UNDER POLITIFORHØRET - MEN DET SKADER IKKE Å PRØVE. Her i landet er det bare politimannen og du - under et timelangt forhør hvor du kan

bli pressa til å forklare deg om nær sagt hva som helst.

POLITIET BRYTER LOVENE

Den daglige lederen for Juss-Buss, Øyvind Solberg, forteller at Juss-Buss er svært opptatt av arrestantenes rettigheter og det som skjer på politistasjonen ved innbringelser. Øyvind har selv vært politimann. Han bekrefter at de reglene som politiet har å rette seg etter når det gjelder innbringelser/pågrepelser, svært sjelden blir fulgt.

Ofte hender det at den som er

blitt innbrakt, sitter atskillig lengre enn fire timer - uten å ane noe særlig om hvorfor han sitter der. 24-timersloven som gjelder for arrestasjoner blir også stadig brutt. Fordi det er sjelden at folk kjenner til disse reglene, er det også svært sjelden noen som klager. Og - om det klages blir saken gjerne henlagt. Klagen går jo alltid til politistasjonen...

-Slipper du lettere hvis du forklarer deg?

-Nei. Under politiforhøret blir det riktignok framstilt sann. I det hele tatt er politiet flinke til å bruke lokke- og pressmidler for å få folk til å snakke under forhøret. Vi regner med at bare omkring en halv prosent av de som blir innbrakt eller pågrepet, lar være å forklare seg. De tror de slipper forttere ut dersom forhøret blir glatt. Men det er ikke riktig - og det er heller ikke riktig at det er til fordel for deg å snakke. Tvertimot: under politiforhøret kan du komme til å si en masse som du ikke hadde sagt om du hadde tenkt deg om. Det er det politifolka regner med, og det er derfor politiforhørene ofte bærer preg av utmattelsestaktikk.

Selv om politiforklaringen ikke skal tjene som bevis under en eventuell rettssak, er det ofte den påtalemyndighetene legger vekt på, sier Øyvind. -Derfor er det svært viktig at man er klar over rettighetene sine under et politiavhør. Det fins nok av eksempler på time-lange avhør hvor de forskjelligste metodene blir benytta. I de aller fleste tilfellene lønner det seg å holde kjeft - ja, det kan til og med lønne seg å ta varetektsfengsel framfor å forklare seg for politiet. Jeg har vært med på saker hvor det eneste grunnlaget for dommen var tiltaltes egen politiforklaring. Husk at den forklaringen som er minst fordelaktig for deg, blir lagt til grunn for dommen...

SPØR HVORFOR

-Hva er egentlig forskjellen mellom innbringelse og arrestasjon?

-Du kan bli innbrakt for gateorden, demonstrasjoner eller lignende. Hvis du er mistenkt for å ha gjort deg skyldig i en handling som

kan skaffe deg 6 måneders straff, dreier det seg om pågrepelse, eller arrestasjon. Egentlig skal arrestordren foreligge skriftlig fra påtalemyndighetene, men det hender sjelden. Politiet har anledning til å foreta pågrepelse uten

denne skriftlige ordren hvis du blir tatt på fersk gjerning eller i fluktforsøk, eller hvis det er fare for at bevisene skal forspilles eller for at den straffbare handlingen kan gjenta seg. Så selv om arrestordre i regelen skal foreligge fra høyere instanser, er praksis omtrent motsatt.

Fra arrestantens side kan det være nokså uklare forskjeller mellom pågrepelse og innbringelse. Selv "gatteuorden" KAN kvalifisere til seks måneders straff. Men i alle tilfelle har du krav på å få vite hva det dreier seg om, når du blir brakt til politistasjonen.

OGSÅ EN UTVEI

-Hva skjer hvis du protesterer mot å bli holdt igjen på politistasjonen?

-Hvis de er interessert i å holde deg der har de alltid en utvei. De kan for eksempel sette deg i fylle-arresten!

-Selv når du er klinkende edru..

-Spiller ingen rolle. Da bruker de løsgjengerlovens § 20, som ikke har noe med straffereaksjon å gjøre, men går ut på at politiet "tar vare på" dem som ikke er i stand til å ta vare på seg selv. Vi har eksempler, f.eks. fra en husokkupasjon nylig, hvor okkupantene ble satt i fyllearresten fordi politiet foretrakk å holde på dem lenger enn de fire timene. -Naturligvis kan du klage over en sann behandling, men du kan ikke regne med noe annet enn at klagesaken blir henlagt.

-Man har altså ikke særlig mange muligheter...

-Den eneste muligheten du har I PRAKSIS, er å holde kjeft under politiforhøret. Det er som regel også det eneste som lønner seg, sier Øyvind Solberg.

syphilia

Kort kurs i selv.forsvar

Når demonstranter o.l. blir utsatt for overgrep fra politiet, er det blant annet vanlig med kølleslag mot hodet. Instruksjonen sier at slag mot hodet er forbudt - derimot skal de slå mot kravebeinet. Selvfølgelig slår de mot hodet. Men dersom

du blir slått helselaus, og reiser sak etterpå, har du ingen sjanser for å vinne. Den vanlige forkjøringa fra politiets side er at "jeg slo mot kravebeinet, men han/hun dukka

seg, slik at jeg traff hodet". Hvilket holder lenge overfor norsk urettsvesen.

Det beste er derfor å forsvare seg sjøl. Den mest (nærmest den eneste) brukbare måten å forsvare seg mot slagvåpen på, er sann: Hold armene i kryss foran deg, som på tegninga. På den måten kan du lettest avverge slag mot både hode og skritt, ved å løfte/senke armene mot slaget.

Hvis du i tillegg skulle få lyst på en liten dom for vold mot politiet (eller hvis sjansene for å stikke av er store) kan du i samme øyeblikk som slaget faller, sette kneet eller foten opp i lysken på politimannen. Det skulle sikre deg et par måneder med gratis kost og losji.

-Sic-

OM Å SITTE ARRESTERT

Det er ingen særlig koselig opplevelse å sitte arrestert, enten nå lokalitetene heter Victoria Terrasse eller Møllergata 19. Undertegnede veit. Han har prøvd, riktignok bare én gang foreløpig, men bare vent - stol ikke på borgerpinkens unnfalhet. De skjerper seg stadig, og politiske aktivister på venstresida må rett og slett ta i betraktning arrestasjon hver gang en politisk aksjon settes i gang, så sant de da ikke er så kjønnsløse som dem AKP'erne presenter.

Undertegnede gateaktivist hadde den ære å frekventere både Møllergata 19 og Victoria Terrasse for ei tid tilbake. Arrestasjonen fant sted i forbindelse med en aksjon utafor Den Spanske Stats Turistbyrå i Stortingsgata (i Oslo). Vi var rundt et snes mennesker som hadde planlagt et gatetea-

ter som skulle ende med knusing av speilglassruta til Francos håndtlangere i turistbyrået. Det oste pink i området, hvor mange sivilsnut det var, er det ingen som veit, men det var sikkert mange. Dessuten hadde den norske stats beskyttere plassert to, stramme unge menn på trappa for å verge utenlandsk eiendom mot norske "overgrep"; noe som unektelig lå i lufta etter de før omtalte ml-eres banale "angrep" på den spanske ambassaden (LEVE FRAP og et par knuste ruter, da fortrinnsvis i de omkringliggende leiligheter ettersom ml-erne ikke er særlig flinke (nøye?) til å sikte).

Alle var derfor innforstått med at gate-teatret og den følgende ruteknusinga måtte ende i arrastasjon, og det var ikke fritt for at enkelte skalv litt i buksene da "skuespillerne" gjorde seg klare.

Pinken sto rolig og så på at "teaterstykket" ble gjennomført. Med korslagte armer og et lett uforstående flir på leppene. De brøyt ikke inn mens det hele sto på. Da vi var ferdige tok de imidlertid, slik de alltid gjør, en av oss til side for å få greie på hvem som sto bak, om vi hadde tillatelse etc. etc. Og mens pinken sto med ryggen til benytta vi anledningen til å spraye slagord på vindusruta. Og da den første stein var kasta hagla det med stein mot ruta, som etter hvert "dessverre" så nokså medtatt ut...

Pinken skjønnte ikke riktig hva som skjedde. Først lette de etter han med spray-flaska, deretter ble det vill oppstandelse da steinene begynte å fyke. Pinken ropte straks på forsterkninger for å få anbrakt "disse pøblene" (noe vi vitterlig ble kalt) på et for borgerskapet, betryggende sted.

Først kom det en pinkebil, seinere en til. Vi prøvde for all del å holde oss samla, men snuten så ut til bare å ønske å arrestere en av oss, og valget falt da sjølsagt på en som sto i utkanten, og som hverken hadde vært med på teaterstykket eller steinkastinga. Han så antakelig bare så jævla ansvarlig og skyldbetynga ut, og når man bare har en som man kan kalle ansvarlig for det hele er det det samme om vedkommende er skyldig eller ikke. Det driter politiet i!

På et blunk var Terje (som ikke var så uskyldig som han så ut, men som ikke hadde deltatt aktivt i aksjonen) putta inn i bilen. Det så ut som om snuten var fornøyd med det, og bare militant opptreden av de resterende aksjonistene hindra politiet i å kjøre vekk med Terje alene.

De resterende aksjonistene omringa Svarte-Marja momentant, og så å si forlangte å få samme behandling som Terje. Hvilket da også lyktes. Vi blei stappa inn i bilen alle samme. Det ble for trangt om plassen, så pinken måtte tilkalle en bil til, og enda var det såvidt vi ikke tråkka ihjel den stak-

kars, bedrøvelige fyllikken som snuten bare hadde slengt inn på bilgolvet.

På vei til Møllergata blei vi over radio kalt både pøbel og ramp. Politiet ville liksom ikke gå med på at det hele var en politisk aksjon, retta mot henrettelsen av de spanske venstreorienterte kort tid i forveien.

På Møllergata ble alle samma plassert i samme cella. Der ble det oppdaga ting som helst snuten ikke burde få fingrene i, og på en eller annen måte greide vi å stuve tingene vekk.

Vi satt en halvtime med politivisitter med jevne mellomrom. Noen snakka moral, mens andre (en kvinnelig politikonstabel) bare sto i celledøra og skjelte oss ut. Borgerskapets beskyttere kan nemlig banne og så...

Etter at de fire timene hadde sneгла seg avsted (ta tida og lag et hælvetes leven om de ikke har begynt forhørene når det er gått fire timer), blei vi tatt til forhør. Det tok nøyaktig et halvt minutt!

Igen ble en av oss plukket ut som ansvarlig, sjøl om vi hele tida påpekte at det var en kollektiv aksjon. Den ene ble tatt ut av cella og inn til forhør. Da han kom tilbake fikk vi greie på at vi skulle "overflyttes" til Victoria Terrasse.

Hit ble vi transportert i to porsjoner, og kraftig provosert av de politifolka som fulgte med på transporten. Vi fikk klar beskjed om hvor vi hørte hjemme, og at Franco var en fin fyr... Egentlig burde vi bare smilt overbærende av de argumentene de

brakte (i sannhet en bande infantile plattheter), men det var ikke så lett...

Med det samme vi kom til VT ble vi putta inn to og to i de såkalte "kaninbura". Jentene var det ikke plass til, så de ble plassert på hver sin stol i vaktrommet, med streng beskjed om å sitte helt stille!

Etter at politiet hadde tatt opp navn og data, samt beskrivelse av yttertøyet, ble vi plassert rundt om i celler, en og en eller fleire sammen. De det fortsatt ikke var plass til måtte sitte fire timer i kaninbur, og det er en hard opplevelse.

Det heter seg nemlig at om du er arrestert kan du bare holdes fire timer for forbrytelse som kvalifiserer til fengsel i mer en seks måneder. Pinken driter imidlertid i dette rett som det er, og et anna sted i avisa kan du lese om en som satt inne i elleve timer før han slapp ut.

Det er ytterst kjedelig å sitte i ventecelle. Du blir sittende å lese det som er skribla på veggene, og når det er gjort kan du sitte å se i veggene de neste tre og en halv timene.

Er du så heldig å komme sammen med andre kan du preike, men da må du samtidig finne deg i å dele brisken med noen. Skjønt det er egentlig ikke noe problem, ettersom du antakelig blir vandrende rundt i cella uansett brisk eller ikke. Du sitter litt på golvet, litt på brisken, går litt, setter deg på golvet igjen. Røyker som et lokomotiv bare for å få tida til å gå.

Da alle samma var forhørt blei vi satt fri. Oslo-lufta var fantastisk frisk akkurat da...

GODE RÅD TIL DEG SOM VIL BLI SATT INN...

Om du skal være med på en aksjon der du regner med å bli arrestert lønner det seg å ha et par ting i mente. Har du klaustrrofobiske tendenser må du bare holde deg hjemme. Det er lett å få noia om du blir satt på ei celle aleine, uten anna enn din egen pust å lytte til i fire timer, samt de innestengte lydene fra huset rundt deg, folk som skriker, laller, tramper rundt i ganger og i andre celler. Det er lite hyggelig å bli satt inn.

Skulle du likevel "ønske" å bli arrestert er det noen ting som er greit å ha unnagjort på forhånd: Spis - for all del. Vær mett når du blir arrestert. Og om du kan, sørg for å ha noe å lese på. Er det flere hjelper det med en sang når dere er tomme for prat. Får du noia så be om å få gå på do med jevne mellomrom. Det kan de ikke nekte deg. Dunk i celledøra, hyl og skrik. Dassen er jævlige, men bedre enn cella. Du føler deg i det minste litt fri.

Er dere flere i samme gruppe når dere blir arrestert: Hold sammen! Pinken har en forkjærlighet for å plukke ut en eneste ansvarlig, og så nøye seg med det. Ta hardt rundt hverandre, og omring pinkebilen om de greier å få hurt unna en av dere. Det er sjelden de kjører over noen. Er det en felles aksjon så la aldri noen i stikken. Det kan være deilig å slippe å bli satt inn, men tenk om det hadde vært deg! Det er jævlige å være aleine mot tre-fire purker.

Alliér deg med noen utenforstående! Disse kan gjerne overvære aksjonen, men ikke la seg arrestere. Om dere ikke blir sluppet ut etter fire timer kan det være greit å ha noen som starter et jævla leven. De kan bruke en nærliggende telefonkiosk, troppe opp sjøl. Gjør hva som helst for å få arrestantene fri. Dere kan nemlig ikke holdes i mer enn fire timer om pinken skal ha sitt på det tørre. Bare for større forbrytelser utvides denne tida til 24 timer.

Lykke til! Finn på noe rabiat! La ikke borgerskapet ture fram som det vil!

Av
Bambino
Durutti

«Alltid rolig og behersket»

Månedens bok: Politiinstruksen

Hvis man tror at pinken svever i villfarelser når det gjelder HVEM de skal beskytte MOT HVEM, da kommer man straks ned på jorda igjen ved å bla litt i politiinstruksen.

Det står det at politiet skal beskytte person, eiendom og lovlig virksomhet - opprettholde den allmennelige orden og fred - og verne mot alt som forstyrrer samfunnets trygghet. Sic!

Det er to ting som slår en når en leser politiinstruksen. Først den dobbeltmoral og "understatement" som kommer fram i paragrafene. Der- nest de urimelige forhold som politi- folk lever under og en disiplin som ikke er til å ta feil av. Bare hør:

Enhver politimann skal vise aktelse for sine overordnede og lyde deres befalinger. (§ 19)

Når flere politimenn opptrer samlet skal det utpekes en leder. (§12)

Enhver politimann er på forlange-

nde pliktig til å gi forklaring om andre politimenns forhold. (§21)

Politimannen må vise streng edrue- lighet - også utenfor tjenesten. (§ 31)

Det er også en hel del restriksjo- ner for politimannens bevegelse utenfor jobb. Han kan f. eks. ikke BO hvor som helst, og skal holde si- ne foresatte underrettet om private forhold. (§39-40) Engang pink, all- tid pink - alltid lydlig mot sjefen - alltid edruelig og rettsskaffen - all- tid disiplinert i samlet opptreden - alltid på vakt. Vær beredt - bl. a. til å sladre på dine kolleger.

AGGRESJON

Fikser han ikke alt dette, kan han til gjengjeld la aggresjonen gå ut over folk i gata, demonstranter og andre mistenkelige individer. Det er vel også meningen.

Det er imidlertid ikke så lett å kjenne igjen praksis fra det som står

i politiinstruksen når det gjelder po- litiets offentlige opptreden (i for- bindelse med gateorden, våpen- bruk, politiforhør etc.) Siden politi- instruksen og praksis ikke stemmer overens, må man gå ut fra at gutta (og de få jentene, som instruksene ikke nevner da det konsekvent er brukt "politimann") lærer det de skal på politiskolen og i de mer mun- tlige instruksene fra overordnede.

MOT LOV OG ÆRBARHET

Om demonstrasjoner heter det:

"Politiet bør ikke forby opptog, demonstrasjoner, møter, utdeling av flyveblad o.l. på offentlig sted uten når det formål som tilsiktes, eller den måten det skjer på, strider mot lov eller ærbarhet" (så langt, ja, men nå kommer det:) "eller når det er fare for at det kan gi anled- ning til voldsomheter eller annen forstyrrelse av offentlig ro og orden" Sic! Her er alt og ingenting sagt! Den enkelte pink kan jo tolke det selv - eller ta det som retningslin- jer det som politisjef Bryhn mener med forstyrrelse av ro og orden.

Om våpenbruk: "Våpenet må ba- re brukes til forsvar eller til å avvi- se voldelig forsøk på å hindre tje- nestehandling når politimannen tru- es av håndgripeligheter av farlig art." Her er også gamle Bryhn og hans eksegese god å ty til hvis man skulle være i tvil om hvem som er farlige...

ROLIG OPPTREDEN

Og videre: "Politimannen må all- tid vise seg rolig og behersket. Han må ikke ved motstand eller fornær- melse la seg henrive til hissigheit. Uten en rolig opptreden vil han ikke kunne opprettholde sin autoritet og finne bistand og støtte hos den be- sindige del av befolkningen." SIC!!

Vi tar med resten: "Alle unødig

Forts. neste side.

Militæret kan settes inn etter at straffelovens §§ 136 og 137 er opplest 3 ganger.

bydende, sårende eller upassende uttrykk og enn mer, alle slags skjellsord er strengt forbudt."

Det kan også være godt å vite hvordan politiet skal forholde seg overfor arrestanter:

"Når noen settes i politiarrest, skal man ta fra ham hans penger og verdier, drikkevarer og gjenstander (også bekledningsgjenstander) som han kan skade seg selv eller andre med." Ja, ja, men "Når han skal løslates, får han alle sine eiendeler igjen, dog ikke drikkevarer og ting som man finner bør holdes tilbake inntil videre."

SJELEFRED

Det er altså ikke særlig greit for oss andre, enten vi hører til den besindige del av befolkningen eller ikke, å vite hvor grensene går for politikonstabelens oppførsel. Så godt som alle paragrafene etterlater også - vil vi tro - enkelt-pinken stor usikkerhet. Inntil det motsatte er bevist får vi gå ut fra at tolkningen av paragrafene skjer - til pinkens sjelefred - muntlig eller gjennom praksis på politikammeret...

Til slutt kan jeg ikke unngå å ta med en godbit fra § 79 og 80: Tilkallelse av militærhjelp kan skje når det ikke kan påregnes tilstrekkelig hjelp fra politiet i annet distrikt... Hvis det er tid til det bør man fortrinnsvis søke Justisdepartementet om denne bistand - hvis ikke kan man henvende seg direkte til nærmeste militæravdeling. MEN: Den militære avdelingen kan først gripe inn med maktanvendelse

-ETTER AT STRAFFELOVENS §§ 136 OG 137 ER OPPLEST 3 GANGER!!!

Konklusjon: Politiiinstruksen har én fordel: Den kan brukes i sin nåværende form under ethvert autoritært styre - uansett hvilken farge autoriteten måtte ha...

"Alminnelig instruks for rikets polititjenestemenn."

Sist revidert etter kgl. res. av 5. mars 1971.

42 s. Gratis.

Av Syphilia Morgenstjerne

BREV FRA TIDLIGERE INNSATT

Jeg er en tidligere innsatt fange ved Oslo kretsfengsel, som er litt hypp på å fortelle folk ute hvordan vi egentlig har det.

For det første vil jeg ta opp straffene. En "hvitsnippforbryter" kan underslå mange hundre tusen, og få noen måneder for det. En promillekjører kan i fylla kjøre ned og drepe et menneske, og bli belønnet med en betinget dom, i verste fall noen få måneder i buret. Men en tyv, tidligere straffet, får opptil flere år for å bryte seg inn og stjele for noen få kroner. Hvem er det som er den største fare for menneskeheten? Vi setter aldri noen menneskeliv i fare, som en promillekjører gjør! Det er noe som heter "likhet for loven", men det gjelder tydeligvis ikke her.

DE KALLER DET HJELP

Så noen ord om fengsel. Vi ser hver dag at fengsel ikke har noen misjon. Det heter så fint at en fange (særlig unge lov-brytere) skal få hjelp slik at han skal kunne tilpasse seg samfunnet ute i verden igjen. De eneste som får noen form for terapi er de som blir overført til soning på en psykiatrisk klinikk. De som kommer til en slik plass er i stort mindretall da en må ha svært vektige grunner for at slik overføring skal kunne anbefales. En skulle i sin enfoldighet tro at det var god nok grunn at man ikke klarer å tilpasse seg samfunnet - men nei...

Her må man enten være en hard stoffbruker (ikke alle stoffbrukere har problemer nok til å bli overflyttet; -det er bare de som er helt nedkjørt som får plass) - eller ha såkalte svekkede eller mangelfullt utviklede sjelsevner.

Her i fengselet blir det gjort minst mulig for fanga, det er for eksempel 2 sosialsekretærer for 250-300 mann, og når disse i tillegg bare tar imot 3 dager i uka, kan vel enhver regne ut hvor stor kontakt vi får med dem. Ved å henvende oss til noe av det øvrige personale blir vi bare møtt med en kald skulder i de fleste tilfeller. Besøk har vi anledning til å få en gang i uka og da i 25 minutter. Besøket foregår i en stor besøkshall hvor det også går noen betjenter rundt og holder oppsikt. Vi har derfor ingen muligheter til noen god kontakt med våre familier. For å sitte og prate om personlige problemer og familieforhold med fangevoktere stående i umiddelbar nærhet er det vel ingen som kan tenke seg. Det er - blant annet ved landsfengselet - separate besøksrom, men her har det tydeligvis ikke falt i smak.

DE UTNYTTER OSS!

De av fangene som jobber har fra kr. 5,- og oppover til kr. 15,- pr. dag - legg merke til at jeg sa: Pr. dag. Det er kan-skje noen som tjener litt mer, men da er det akkordarbeid. De innsatte som ønsker å bruke soninga til å studere, enten ved brevkurs eller ved ungdomsskolen her, er også de som får minst dagpenger av de aktive innsatte. Dette tyder jo på at fengselet er mest interessert i å fangene jobber med ting som kommer fengselet til gode. Jeg kan fortelle at 2/3 eller mer av det vi tjener, tilfaller fengselet. Jeg kan videre opplyse at vi får handle for 75% av det vi tjener. Av dette skal vi da kjøpe tobakk, frimerker, barbersaker, eventuelt kaffe, te eller frukt. Det burde da ikke være nødvendig å opplyse om hvor lite det da blir igjen til løslatelsen, og den nye "starten" i livet.

Permisjon gis bare i sjeldne tilfelle, og det er da toppen 3 døgn. En fange får vanligvis ikke permisjon før han har sidd 1/3 av straffa, og minst 6 måneder.

'Vold blir i første rekke brukt mot de som «er svære i kjeften»'

I "Lov og Rett", Norsk Juridisk Tidsskrift nr 1/76, kommer professor dr. juris. Anders Bratholm med endel interessante synspunkter på politivold som har fått Morgenbladet til å reagere ganske kraftig. Vi har klippet litt

"Innen visse politimiljøer finner vi det som sosiologene kaller endelkultur, en tradisjon som går ut på at det er riktig å bruke ureglementert fysisk vold i visse tilfelle, at dette skaper respekt for politiet og bidrar til å hindre kriminalitet.

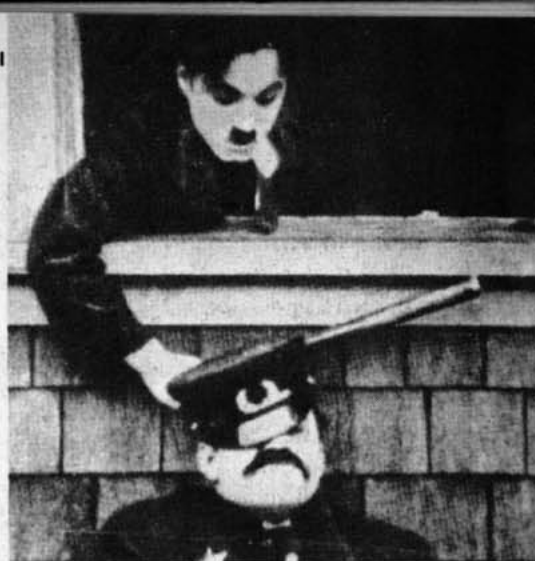
I første rekke reageres det med vold overfor dem som provoserer - de som er "store i kjeften", som er uvillegge til å oppgi navn og adresse eller til å fjerne seg på kommando, eller slike som gjør motstand under arrestasjon. Men vold brukes også uten forutgående provokasjon. Ungdom som gjør seg skyldig i ordensforstyrrelse er særlig utsatt.

De klareste og mest grove tilfelle av voldsutøvelse skjer som regel på politistasjonen, ofte i en politicelle. Her er av-

straffelse i form av slag og spark ikke uvanlig. Men rundt den lille kjernen er det en noe større krets som mer eller mindre motstående medvirker, eller som i alle fall er passive tilskuere.

Denne voldstradisjonen synes mer utbredt ved de store politikamre enn ved de små, fordi den uformelle sosiale kontrollen er svakere der og fordi sannsynligheten for å bli oppdaget er mindre.

"Mange tiltak har vært drøftet for å redusere politivolden. Særlig har det vært pekt på betydningen av en bedre rekruttering til politiet og behovet for en bedre utdanning. Effektiviteten av etterforskningen i politivoldssaker har også - og med rett rette vært i søkelyset. Men hittil har lite skjedd. Det synes nødvendig å gå nye veier. I første rekke må det gjøres mer risikabelt for den enkelte politimann å tilfredsstille personlig aggresjon og hevnlust. En mulighet som bør overveies er å innføre en ordning med et utenforstående vitne på politistasjonen i likhet med ordningen med rettsvitne ved domstolen."

Dette er en progressiv reformists tale. Vi har ingen illusjoner om at den kapitalistiske staten skal slakke tøylene sine når motstanden mot systemet blir hardere. Det viser tydelig utviklingen i land som Vest-Tyskland, der man har mange Bratholm'er. Men i dagens situasjon kan slike forslag utvilsomt være til hjelp for arrestanter. "Kan vi håpe på et initiativ fra justisministeren?" spør Bratholm til slutt. Ikke den samme justisministeren som legger grunnlaget for opprøpspolitiet, vel?

Hva mener Sjefspurken?

"Hefte for KRITISK JUSS", som blir gitt ut av Rettspolitisk Forening, har i nr. 4/75 et intervju med Oslos politimester Rolf Solem. Solem har en inntekt på 130 000 og spiser ofte middag sammen med Olav Thon... Jaja, til saken: Hovedinntrykket vårt etter å ha lest intervjuet er at Solem prøver å framstille seg sjøl som "liberal", hvilket han utvilsomt er, sammenlignet med sine Bergens-kolleger Asbjørn Bryhn og C. Rynning Tønnesen. Det skal jo heller ikke så mye til.

Vi har sakset noen interessante deler av intervjuet:

(forts. fra forrige side)

Vi er vanligvis låst inne på cellene om kveldene og i helgene. Det er noen kveldsgrupper med sjakkspill, bridge o. l. Her er det toppen 20 fanger som får være med.

Dette er altså det livet en fange lever i opptil flere år - det samme dag ut og dag inn. Er det noen som ymter fram på om litt bedre leveforhold blir det alltid prat om betjentmangel eller sikkerheten. Men det er tydeligvis ingen som forestiller seg hvordan det var hvis det var et bedre forhold mellom fangene og ledelsen - hvis ledelsen var interessert i noe annet enn at du bare skal bli ferdig med dommen og komme deg vekk - hvis det

-Er politiet en nøytral ordensmakt eller en konservativ beskytter av det bestående? -Politiet skal håndheve de bestemmelsene som er gitt av Stortinget. Hvis politiet kan virke konservativt, kan det skyldes at utviklingen ligger foran Stortinget (sic!)

-Fra enkelte hold blir det hevdet at politiet fungerer politisk ved å forskjellsbehandle politiske grupperinger, f. eks. ved demonstrasjoner?

-Slike påstander anser jeg for ubegrunnet. Man må være klar over at politiet har sine oppgaver under demonstrasjoner og må utføre disse selv om de forsåvidt kan være

f. eks. var større muligheter til utdanning, slik at en kunne slippe alltid å måtte ta til takke med det første og beste arbeid som blir budt en.

EN JOBB OG EN HYBEL...

Det burde ytes mer hjelp til løslatelsen, slik at vi kunne få en skikkelig plass å bo og en jobb når vi slipper ut. Stikker en tidligere fange fra en drittjobb, eller flytter fra det herberget som han blir plassert på etter løslatelsen, så rister man på hodet og sier: Nå som han hadde fått jobb og hus og alt - ja, det er vel det livet han ønsker... De fleste av oss fanger ønsker vel at vi kunne levd et annet liv. Men det er ikke bare å komme ut og be-

enig med demonstrantene."

Politiet videreutvikler altså schizoide trekk. Vi som driver med "ulovlig" politisk aktivitet i Oslo veit hvilke holdninger de fleste ordenspurkene har, den brune gjørma tyter ofte fram under det lyseblå dekket. Tillegget rektor ved Politiskolen er "bekymret" (!)

Videre:

-Det er en svært høy henleggelsesprosent ved klager på politiet?

-Ja, henleggelsesprosenten er høy. Men vi må være klar over at mange av disse klagen kommer fra folk som har vært sterkt beruset og som ikke alltid har vært klar over hva som har skjedd og hvor det har funnet sted. (sic!)

gynne et nytt liv? En tidligere fange er tydeligvis en kvise på samfunnets rompe.

Jeg har ingen patentløsning, men jeg tror at ved å vise fangene - både før og etter løslatelsen - litt tillit, og da mener jeg ikke en jobb som man skammer seg over, men en jobb og en hybel man kunne være glad over å ha, - da ville man allerede være langt på vei.

I det hele tatt: Fengsel slik det praktiseres i dag har absolutt ingenting for seg. Det burde være flere behandlingsinstitusjoner enn det er i dag som kunne leve opp til sitt navn...

Med hilsen Roy W. Pedersen.

Fredrik Fasting Torgersen om Psyisk og fysisk vold i fengslene

Fredrik Fasting Torgersen er nærmest blitt et begrep i nyere norsk juridisk historie. Vi skal ikke her ta opp den meget omdiskuterte saken hans i seg sjøl, i stedet har vi intervjuet Torgersen om hans opplevelser av norske

fengsler, og spesielt om hvilke metoder fengselsledelsen bruker for å splitte fangene og hvilke elendige arbeidsforhold fangene egentlig har. Vi håper disse opplysningene gir de "ansvarlige" myndighetene kalde føtter.

-I hvilke tilfeller blir isolering tatt i bruk?

-På Ullersmo Landsfengsel er det nok at du kommer i diskusjon med en fangevokter og bruker et par sterke ord. Da er du oppvigler og urostifter. Man har kommet i en total uholdbar situasjon hvor man ikke lenger har noen beskyttelse mot slike straffemetoder. På Ullersmo bygger man bevisst opp en barrikade mellom fanger og vokter, og forholdet mellom fanger og fengselsledelse er jo enda verre.

Isolering og overflytting av fanger til andre anstalter blir brukt som et vanlig politisk virkemiddel fra fengselsledelsen for å bryte ned streiker og aksjoner som utvikler seg blant fangene. Siste eksempel på det var streiken ved Ullersmo i høst.

-Hvordan er forholdet fangene i mellom?

-Der er det splitt-og-herskemetoden som benyttes. Fengselsledelsen plukker ut en håndfull fanger som de velger å satse på. Denne gruppen "kjøpes opp" ved at de får store privilegier som permisjoner, ekstrabesøk og andre fordeler. Til gjengjeld driver disse fangene agentvirksomhet og splittelsesarbeid. Når f.eks. noen fanger prøver å sette i gang en streik, begynner de oppkjøpte å motarbeide streiken ved å spre skremelsespropaganda som går ut på at de fanger som deltar vil miste prøveløslatelse, permisjoner etc. Slik kan de rive ned en vel underbygd streik, samtidig som hovedmennene bak streiken blir utpekt og forflytta.

Fengselsledelsen forsøker seg med mange tricks for å føre folk utafor murene bak lyset. Ett er altså å kjøpe opp fanger som produserer ferdigfabrikerte meninger om forholdene i fengslene for utenverdenen, meninger som ikke har noe med de virkelige forholdene og gjøre, og som ikke er representative for fangene.

-Det virker som en ganske forvitlet situasjon å måtte sitte inne med en masse opp-

lysninger om uansvarlige eller direkte lovstridige handlinger som fengselsledelsen står bak, uten å kunne få opplysninger ut av fengslet. Hvilke metoder tas i bruk for å kutte kontakten med utenverdenen?

-Ledelsen bruker alle tenkelige midler. Jeg ble f.eks. isolert på Botsfengslet uten noe som helst grunnlag. Jeg fant dette så uholdbart at jeg engasjerte høyesterettsadvokat Tor Erling Staff til å ivareta mine interesser i saken. Men Staff ble ganske enkelt nektet samtlige dokumenter som lå til grunn for isoleringa, såvel av direktør Sverre Bjørnsen som av Fengselsstyret. Forvaltningsloven gir full rett til at dokumentene skulle framlegges. Men det var så klart for fengselsmyndighetene at de hadde gjort en kjempebommert, at de ikke ville utlevere dokumentene. Så sitter man der da, ganske maktesløs.

Brev til f.eks. Høyesterettsadvokat Staff har blitt stoppet av fengselsledelsen under §64, 4. ledd i fengselsloven med helt villeggrunnelser. (§ 64 er en hendig sekkeparagraf som blir benyttet av fengselsledelsen ved tilbakeholdelser av brev etc.).

En slik begrunnelse lød: "Deres brev til Høyesterettsadvokat Tor Erling Staff er usømmelig" (!). Akkurat som om det ikke blir opp til Staff og meg å avgjøre hva som er usømmelig! Jeg har tidligere i dagspressen dokumentert 20 tilsvarende tilbakeholdelser av brev som direktør Bjørnsen har gjort. Det gjelder altså brev fra meg til ulike advokater.

-Men kan man ikke gå til rettssak mot slike overgrep?

-Jeg har tatt tallrike rettssaker nettopp på slike tilbakeholdelser. Først må man anholde forholdet og så gå til privat straffesak. Enten blir saken henlagt, eller den blir trenert i det uendelige. Du kommer inn i en enorm papirmølle. I tillegg er det tidsfrister som må overholdes litt av et våpen for myndighetene. De kan plutselig gi deg beskjed om at de ordinære tidsfristene for å gå til straffesak ikke gjelder nettopp det forholdet som er aktuelt. Følgelig er du kanskje for sent ute, eller tidspresset blir uholdbart. Ulike lovfortolkninger er ytterligere et middel myndighetene bruker for å kunne henlegge eller trenere en sak. Er man ikke jurist sjøl, så er det lite man kan stille opp med. Det gjelder å kunne henvise til flest mulig paragrafer og sno seg i vrimmelen av lovfortolkninger.

OVERVÅKNING OG SEKSUALITET - - -

-Kan ikke den konstante overvåkninga av fangene utgjøre et stort psykisk press?

-Ja, de blir jo overvåket i enhver situasjon. På Ullersmo er jo TV-overvåkninga helt jævli. Der har de tilogemed instrumenter som registrerer bankelyder.

-Hvordan er besøksordninga?

-Besøktida er svært begrenset. På Åkebergveien er besøktida 20 min. pr. uke. Da sitter man ved noen småbord i en sal

hvor fangene kan snakke med sine besøkende mens de blir overvåket.

På Ullersmo har man i stedet smårom til besøk med vindu i hver dør. Men hvis du vil være usjenert sammen med dem du har besøk av, må du gjennom den ydmykende prosess å be om å få utlevert en gardin som du sjøl må henge opp foran vinduet i døra. En ganske snedig form for psykisk terror.

-Hvilke seksuelle problemer kan oppstå blant fangene?

-Mange kan bli rent redd jenter fordi de har vært så lenge borte fra dem. Det er dessuten mange som blir impotente når de kommer ut. Og spesielt hvis den du kommer i kontakt med ikke vet hvilken situasjon du har vært i, så kan presset om å stille opp til den forventede rollen ofte bli for stort.

UHOLDBARE ARBEIDSFORHOLD

-Arbeidsforholdene i fengslene har også noe med psykisk og fysisk trivsel å gjøre. Hvordan er dine erfaringer fra Ullersmo?

-Jeg kjenner ikke forholdene på verkstedene på Ullersmo hvor de fleste fangene jobber. Men jeg kjenner derimot forholdene på isolatavdelinga. Der kan man snakke om psykisk tortur. Jeg satt alene og arbeidet med å brette og stifte tombolalodder. For stifting og bretteing av 1000 lodder tjente jeg 1,75 kr. Denne gjentakelsen måned etter måned gjorde at jeg fikk slitasje i høyre tommelfingerledd, og legen sa at jeg ikke kunne fortsette med dette arbeidet. Da hadde jeg holdt på med dette idiotarbeidet i over ett år! Legen sa videre at fengslet måtte skaffe meg annet arbeid, men det fikk jeg ikke. Det er rettsstridig i følge fengselsloven har jeg krav på arbeid. I stedet ble jeg sittende totalt passivisert, uten arbeid. Med den skarve lønna jeg tjente kunne jeg i det minste kjøpe et glass Nescafé på handledagen. Uten noen inntekt kunne det jo f.eks. bli vanskelig å få penger til brevporto.

SIKKERHETSCELLE

-Kan du beskrive sikkerhetscellene på Ullersmo?

-Jeg tror ikke de står noe tilbake for tigerburene i Sør-Vietnam. Cella er 2x2 meter. Alt er av betong. Skal du på do, så er det et hull i gulvet til det bruket. Det eneste som finnes i cella er en madrass på gulvet med to ulltepper. Sånne ting som laken, putevar etc finnes ikke. Sjøl er du bare kledd i undertøy, ikke engang strømper på beina. I gulvet er det lagt varmelementer slik at det blir helt overoppheta.

Mens jeg satt i sikkerhetscella, var ventilasjonsanlegget i taket helt ødelagt.

Jeg klagde over forholdene til helsedir. Karl Evang. Men brevet ble stoppet av fengselsdirektør Bjørnsen som mente at dette hadde ikke Evang noe med. Ett helt år senere var det en annen fange som klagde over forholdene. Luftsirkulasjonen stoppet, ikke noe frisk luft kom inn og gulvet var så varmt at du ikke kunne gå på det! For å dempe ned varmen en smule fikk jeg vann gjennom luka i noen pappbegre til å pøse utover gulvet.

Loven tillater å holde et mennesket på sikkerhetscelle i 4 uker. Jeg ble holdt der i 5. Jeg anmeldte forholdet, uten at det fikk noen følge for den ansvarlige direktøren. Saken ble bare trenert. I praksis er du rettsløs innenfor murene, med mindre du lar deg kjøpe opp av arbeidsledelsen.

Et konkret eksempel på denne rettsløsheten er at jeg i 1973 ble holdt isolert snaut to måneder over tida uten begrunnelse. Jeg anmeldte også dette forholdet uten resultat. Det uholdbare er at når direktør Bjørnsen gjør en forbrytelse, så blir han ikke straffet for det.

-Det skal vel mye til før man havner på sikkerhetscelle?

-En 18 år gammel fange fikk ikke sove om nettene pga nervøsitet. Derfor ble han lover soveteletter av overlegen. Fangevokteren tar han så ut av cella for å bringe han over på sykeavdelinga. Men straks de er inne på sykeavdelinga, kaster fem fangevoktere seg over ham og sender han rett inn på sikkerhetscella. Det var de beroligende tabl ettene han fikk!

Det hører med til historien at mens fangen var på sikkerhetscella, skar han seg opp med et barberblad han hadde fått smuglet med seg. Med 36 kutt i kroppen, tildels dype og lange kutt, ble han ikke ført til lege, men anbragt på "lemmen" hvor man bindes fast med lærremmer.

LEGEORDNING UNDER ENHVER KRITIKK - -

-Hva med legeordninga i fengslene?

-Den er under enhver kritikk. Det er altfor få leger, og ofte har de legene som har vært ansatt vært mislikt av fangene. En lege på botsfengslet som var spesielt ille, fikk tilnavnet Herta, etter den kvinnelige tyske leirlegen som hadde som spesialitet å få fanger med tatoveringer. En medfange og jeg fikk 196 av 205 fanger til å skrive under på at hun måtte fjernes fra fengslet. Det sier sitt!

-Men hadde dere ikke regelmessig legekontroll?

-Nei, overhodet ikke. Legebehandlinga var helt tilfeldig og ofte direkte uansvarlig. F.eks kan jeg nevne en fange på 25 år som var dømt til 15 års fengsel og 10 års sikring. Han satt på isolat og klagde over store magesmerter. Til slutt fant fengselsledelsen han så "brysom" at han blei overflyttet til kriminalasylet på Reitgjerdet, hvor han var et halvt år. Så kom han tilbake til Ullersmo og ble senere overført til Ila. Der kom han for første gang til legeundersøkelse og det viste seg at han hadde en svulst i magen. Han ble operert, men døde da svulsten hadde gått for langt.

Konklusjon? Unødvendig..

Intervju: Erling Thorsrud,

RETTELSE

I forrige nr. av Gateavisa (4/75) hadde jeg en artikkel med titlen "Mannsrollen i Gapestokken". I følge vår ex-redaktør Jon Pedersen (etnografen) har jeg gjort en graverende feil. Jeg sier at (hovedtendensen i arkaiske samfunnsformer er grei): "Mannen var samler og jeger. Kvinnens oppgaver var primært hushold og barnestell". Nå, i følge vitenskapen er dette feilaktig. Kvinnene var samlere ved siden av de førnevnte funksjonene i de fleste før-feudale samfunn. (se ellers Familie-artikkelen i første nr. av EKSTREMISTEN).

A. Bjørkly.

Allerede som 16-17 åring stifta jeg bekjentskap med politiet. Seinerne har det slått meg hvor provoserende politiet er mot de yngste, de mest vergeløse - og hvilken ufattelig interesse de viser overfor alt som har med seksualitet å gjøre. Dette erfarte jeg også i mitt eget tilfelle. Sjøl detaljene, de mest intime av dem, skulle påtalemyndigheten ha med.

Historia om "fengselsfugler" er historia om hvordan den ene tilfeldighet grep inn i den andre og gjorde mennesket ute av stand til å leve i samfunnet. Godt hjulpet av fengselsvesenet. Når fengselsvesenet har gjort sitt er fangen helt ute av stand til å forstå hvordan samfunnet fungerer. Langt mindre delta i det.

Og fengselsvesen og påtalemyndigheten er klar over dette:

Vi sitter hos Jens Bjørneboe. Vi reiste på lykke og fromme ned til feriestedet Veierland, hvor Bjørneboe har gjort seg bofast. Sammen med to husvenner bor han på en 17-18 mål stor eiendom, i et stort, gult hus, hvor han flirende forteller det antakelig er plass til tjue mennesker.

De hadde litt problemer med olja den dagen vi var der, og samtalerne foregikk på husets to varmeste rom: Kjøkkenet, og det tilliggende gemak, en rask kombinasjon av arbeidsrom og stue.

Bjørneboe tok hjertelig i mot oss, etter hele formiddagen å ha forsøkt

Jens Bjørneboe om polit

HVA FÆN ER

intervju: æg

å tolke det telegrammet vi hadde sendt ham to dager i forveien. Vi ble plassert i hver vår stol, med en tekopp på deling. Så løste vi samfunnets problemer på en gemmyttelig måte to-tre timers tid, før forfatteren måtte reinskrive noen notater før sjølve intervjuet kunne finne sted. I mellomtida gjorde vi spede forsøk på å skaffe huset en del omnøde, men det viste seg etter hvert at våre fjelltilegnede veddestruksjonsmetoder var sørgelig ineffektive mot Bjørneboes seige eikeved. De fastboende hadde bedre handlag med slikt...

Vi gjorde imidlertid opp for oss med en storslagen innsats ved kjøkkenbenken!

Etter å ha overvært opptenninga i omnen og beundret det lett kjølige arbeidsrommet (hvor intet lånes, intet fjernes!) kom Bjørneboe ut fra sitt frivillige isolat. Unnskyldte sin tilfeldig åpne buksesmekk, og understrekte at han ikke var eksibisjonist på alle plan. Med en lett handbevegelse førte han oss inn til mottakelse:

- Det er en ekstrem skjebne du skildrer i "Den onde hyrde"...

- For all del ikke ekstrem! Det er en realistisk roman, hvor hovedpersonen, Tonny, nærmest er ei syntese av alle de skjebner jeg har møtt, både i og utenfor fengslet.

- Men hvorfor denne interessen for norsk rettsvesen?

- I Tyskland - like etter krigen - fikk jeg for første gang se hvordan rettsapparatet kunne bli brukt. Jeg møtte en tysk jurist (som samtidig var ingeniør) - og han overlot meg dokumentene fra de såkalte "legeprosessene" i Tyskland. De ble til

■ Norge er det ene den vestlige kultur talt kan bli dømt u sier...

■ Aktoratet her til sterkere enn andre det har hånd om både og hvilke sakkyndige seg i forbindelse med

■ Dommerstanden seg: Den rekrutteret eller justisdepartementet kan egentlig end hvordan det går nå dig å havne i en re

min første roman,

Så kom jeg hjem til landssvikoppgjøret, der de med et elegant penestøk begikk den enestående frekkhet å gi landssvikdommer tilbakevirkende kraft! Dette førte til at en mengde fortufsete, patriotiske Nøfolk, som i parentes bemerket var de første til å heise flagget 1. mai, ble framført for d'herre dommere.

I første rekke for å bli fradømt det de måtte besitte av verdisaker. For det var jo det man var ute etter. Disse små, elendige, sorterte nemlig ikke under det man kaller "fo-

i og påtalemyndigheter:

DET DE GJÖR?

teparet toft

ste landet innafor
krets hvor en til-
telukkende på indi-

lands står atskillig
e steder ettersom
åde etterforskning
ge som skal uttale
med en rettsak...
er et kapitel for
es alltid fra poli-
artementet. Der-
enhver tenke seg
ar man er så uhel-
ettsal...

rødere" og "samarbeidsfolk". De
var tvert i mot stillferdige borgere,
som med sitt NS-medlemskap ikke
ville annet enn å være på den tryg-
ge sida av gjerdet.

1 UKE I LENKER

- Men du har også egne erfaringer
å bygge på i dine utfall mot retts-
vesenet...

- Min interesse for stoffet ble yt-
terligere vakt da jeg sonet en liten
dom i Åkebergveien (Oslo kretsfeng-

sel). Jeg fikk der et innblikk i hva
som skjer innafor norsk fengselsve-
sen. Noe av det første jeg opplevde
var møtet med en mann som hadde
sont 14 dager i isolat, lenka til den
såkalte "lemmen". Han var full av
liggesår og ekskrementer, etter å
ha ligget lenka sammenhengende
ei uke - med buksene på!

Videre: Det var samla fantastisk
mange sjølmordskandidater på ett
brett. Jeg husker to unge gutter som
satt på celle sammen. Den ene våk-
na fordi han måtte på toalettet. Og
våkna så å si midt i blodspruten. På
den andre brisken hadde kameraten
kutta den ene pulsåra. De fikk sjøl-
mordskandidaten til Legevakta. En
halvtime etter tok han den andre
pulsåra...

Det er nemlig aldri mangel på bar-
berblader i norske fengsler, sier
Bjørneboe: Det er nesten en plikt å
etterlate seg barberblader på cella
før man forlater den.

Jeg har også andre eksempler, fort-
setter han: Den før omtalte fangen,
han som hadde ligget lenka til lem-
men ei uke...

De fleste som blir satt inn vil før
eller seinere bli klaustrofobe. Iso-
lert, uten muligheter for samtale
med andre. Derfor skjer det rett
som det er at fanger spiser både det
ene og det andre, særlig bestikk,
for å få komme på sjukestua, hvor
de kan få litt menneskelig kontakt.

Men tilbake til han på lemmen.
Han satte ei full fyrstikkeske inn til
det ene øyet - og tente på. Enhver
skjønner hva som skjedde, og enhv-
er kan tenke seg hvilken smerte det
medførte. Men han gjorde det like-
vel, fordi han opplevde innesperr-
inga i enecelle sterkere enn den fy-

siske smerten.

- Hva er det etter din mening som
setter hele denne prosessen igang?

- Dette med inn og ut av fengsler
mener du? Som regel er de små-
kriminelles livsløp ganske likt. Jeg
kjenner ei rekke av dem, og alltid
forteller de ei så å si identisk histo-
rie alle sammen. Det starter med
bråk hjemme, om de da har noe
hjem. Så blir det barnehjem, før
de havner på skolehjem, så er det
arbeidsskole, deretter ungdomsavde-
linga på Botsen, før de blir overført
til voksenavdelinga.

Jeg kjenner mennesker som så å si
aldri har vært på frifot, sier Bjør-
neboe. - Og uten skyld! fordi
skyldspørsmålet har opphørt å eksis-
tere.

Et av problemene med de småkri-
minelle er, fortsetter han, at de ikke
kan noenting. Det de har lært, har de
lært i fengslet. De blir derfor flinke
til å åpne pengeskap og låste biler.
Men heller ikke dette er de flinke nok
til. Derfor blir de tatt så å si med en
gang de er sluppet ut.

- Opplevde du mye fangemishand-
ling da du satt inne?

- I min egen soningstid fikk jeg vi-
te at den fangemishandlinga jeg trod-
de var et spesielt nazistisk fenomen,
er en del av fengselsvesenet verden o-
ver.

- Vil det si at det stort sett er psyko-
pater og sadister som arbeider i fengs-
ler?

- Det er hevet over enhver tvil at en
del av fangevokterne og kanskje også
annet fengselspersonell har psykopatis-
ke og sadistiske trekk. I Åkebergveien

Jens Bjørneboe: SADISTER

hadde de en spesiell vokter som alltid var villig til å påta seg avstraffelser. En student som hadde sommerjobb som fengselsbetjent anmeldte mannen. Det eneste det førte til var at han fikk to måneders permisjon med full lønn, og dro antakelig til syden for å samle krefter til nye oppdrag...

- Hva var ditt første offentlige utfall mot fengselshierarkiet?

- Det var i forbindelse med Kjell Hansen-saken. En sedelighetsaffære, hvor allting egentlig var veldig uklart. Det ble en del snakk og nabosladder om Kjell's forbindelse med en gutt, og foreldrene fløy til politiet.

Kjell Hansen brøt fullstendig sammen og ble erklært soningsudyktig av både fengselsdirektøren (!) og flere psykologiske sakk ndige. Han gikk til psykiatrisk behandling et par måneder, og så putta påtalemyndigheten ham inn!

Dette resulterte i at Kjell Hansen gråt sammenhengende i tre døgn. Ansiktet hans måtte smøres med sårsalve på grunn av tårene som rant og skapte sår. Det tredje døgnet hengte han seg på cella...

Etter Kjell Hansen-saken fulgte flere saker. En gang ble jeg oppsøkt av to som hadde stukket av fra Botsen. De ville ha seg en ferie så de. Bare være ute til de ble tatt igjen. Men det var ikke sin egen skjebne de var opp-tatt av, derimot av en fengselskamerat. Det gjaldt en tysker som var blitt arrestert for voldtekt i Narvik. Han var sjømann og hadde ei fast venninne i byen. Ei venninne som kom for å bli "voldtatt" hver gang mannen var i havn. Under hans siste besøk begynte de imidlertid å slåss, og venninna gikk til politiet og anmeldte sjømannen for voldtekt. Politiet viste som vanlig en sykkelig interesse for de mest intime detaljer, som de jo alltid gjør i slike saker, og arresterte tyskeren etter venninnas anmeldelse. Hun angret seg imidlertid, og gikk et par dager etter og ville trekke anmeldelsen tilbake, noe som man jo skulle tro ville løst alle problemer. Men da hun kom på politistasjonen

i Narvik fikk hun beskjed om at det var for seint å trekke anmeldelsen tilbake. Voldtekten var allerede blitt offentlig sak! Dermed gikk den sin gang, og den tyske sjømannen ble utsatt for den verste ulykke som kan skje en mann i sedelighetssaker: Han ble framstilt for en jury full av kvinner! Og dømt så det suste. Det oppsiktsvekkende var imidlertid at han fikk mindre en minimumsstraffa tilsier, på grunn av usikkerhet i skyldspørsmålet!

ROLLEN

- Du har fungert som samfunnets dårlige samvittighet i en rekke saker. Fra Kjell Hansen til Fredrik Fasting Torgersen. Hva har du egentlig sett som din oppgave? Hvilken rolle har du spilt?

- Min rolle har vært offentliggjørers. Få igang diskusjonen. Når det gjelder saken om Kjell Hansen offentliggjorde jeg hele greia, og i den debatten som fulgte hadde jeg

- Virkelig fantastisk!

- Ikke sant? sier Bjørneboe, og fortsetter: De to som da kom og besøkte med i "ferien" sin var overbevist om at tyskeren var uskyldig, og ville ha min assistanse. Jeg begynte å skrive brev til fengselsdirektøren, og brevvekslinga ble nokså heftig etter hvert. Jeg fikk også mobilisert Alf Nordhus og Einar Villén oppe i alt dette, uten at noe vesentlig skjedde. Symptomatisk for hele saken er at ingen av de tyske embedsmenn i Norge gjorde noe for å hjelpe sin landsmann.

Da var det jeg ga fengselsdirektøren og fengselsrådet beskjed om at saken nå sto foran offentliggjørelse, og like etter fikk jeg telefon fra Botsfengslet om at tyskeren ville bli utvist fra Norge dagen etter. Jeg var nedom og sa adjø til ham på båten, og stakk til ham en hundrelapp før han dro.

BILDET: Jens Bjørneboe, tidligere straffedømt, Dorenfeldts, L'Abbe Lunds og Grundt-Spangs FANDEN på veggen. Noe av det dumdristigste norsk påtalemyndighet har gjort var å sette Bjørneboe i fengsel. Det utløste hans interesse for galskapen i norsk rettsvesen.

alt som het leger og psykologer på min side, men saken slutta som vanlig med at alle de ansvarlige erklærte hverandre uskyldige i det som var skjedd, ferdig med det!

Kjell Hansen er for øvrig et klart uttrykk for systemets sosiale partiskhet. Bare tenk på Astrid Blesvik som dessverre "lider" av astma og ikke kan sone. For Kjell Hansen hjalp sjøl ikke ei endeløs rekke av psykologiske uttalelser det minste.

Men om vi skal komme inn på oppgaven min: Jeg anser det som en oppgave å beskytte den enkelte av-

om politi og påtalemyndigheter

mektige mot makthavernes allmektighet. I mitt tilfelle rettsvesenets. Rettsvesenet her til lands et det merkeligste i den vestlige kulturkrets. Her kan man bli dømt uten fnugg av bevis, bare indisiene legges snedig nok fram. Og aktoratet sitter med alle trumfene på hånden når saken kommer for retten. Forsvareren har ingen rettigheter i det hele tatt. Det er aktoratet som står bak etterforskninga i saken. Ingen forsvarsadvokat kan drive etterforskning på egenhånd. Videre er det aktoratet som plukker ut de sakkynndige til rettsaken, og det er som regel de samme, gamle, trofaste som går igjen. De som gjør jobben sin til aktoratets fulle tilfredsstillelse. Og når saken endelig kommer opp til doms skal den avgjøres av en dommer som er rekruttert fra politiet eller justisdepartementet. En slik dommer kan neppe kalles u-partisk.

Med andre ord: Maktkonsentrasjonen er for stor, og utøvelsen vilkårlig!

- Hvilke resultater har du oppnådd med arbeidet ditt?

- Jeg har fått ut en del folk fra fengslene, sier Bjørneboe: Torgersen hadde nok sittet enda om det ikke hadde vært for blesten om saken. Noe av det siste som ble sagt under rettsaken mot ham var jo at han aldri måtte slippes løs på samfunnet igjen. Men nå er han vitterlig løslatt!

NEDLEGG FENGSELENE!

- Hva synes du om fengsler som institusjoner?

- Om man ønsker å ødelegge et menneske mentalt skal man bare sperre det inne. Fengselsvesenet burde nedlegges øyeblikkelig, og heller byttes ut med erstatningssystemet. Et greit system som går ut på at Staten erstatter den skade

som den enkelte "kriminelle" måtte forvalde. Deretter skaffer de vedkommende en jobb og en bolig, og ved sida av skatten trekkes han for et fast beløp til han har gjort opp for seg.

- Men i et avsnitt i en av sine artikler i Kriminaljournalen sier du om en narkotika "pusher" at du håper han blir sittende riktig lenge "for sitt svi-neri"...

- Når det gjelder narkotikahandlere vil jeg foretrekke at de får en annen behandling enn innesperring.

- Hva er din mening om politiet. Er politifolk noen "klassesvin"?

- Min mening om politifolk er at de er for lavt betalt og for lite utdanna. Jeg vil ikke si at politifolk er sånn og sånn, ettersom jeg har truffet mange flotte mennesker innadfor politiet.

Blir man sparka sjøl, sparker man videre nedover. Så politifolk er ikke "klassesvin" i seg sjøl, det er systemet som får dem til å fungere som om de var det...

- Før vi går, Bjørneboe: Hva blir neste bok?

- Neste bok blir "Med horn og hale", en sjølbioграфи. Deretter kommer ei bok om hvaler. Hvaler opptar meg i meget stor grad, både som dyr, og som økologiske objekter. I min roman er det Moby Dick som taper...

Jens Bjørneboe er blitt medarbeider i Kriminaljournalen...

- Er ikke dette å gå litt langt, Bjørneboe?

- He-he! Er ikke Kriminaljournalen det verste kriminalbladet da? Jeg tenkte jeg skulle velge det verste...

- Beklager det finnes nok verre saker...

- Å faen! Da får jeg begynne der istedet, flirer Bjørneboe.

Men fra spøk til alvor. Jeg møtte redaktøren av dette bladet - og likte ham. Stoff hadde jeg jo nok av, og mine artikler i Kriminaljournalen betaler seg jo...

- Bare for pengenes skyld, altså?

- Nei, jeg har mine hensikter med det jeg gjør. Alvorlige hensikter, sjøl om det er god PR for Kriminaljournalen...

FRIHETLIGE SOSIALISTER...

Fortsettelse fra side 6.

De fleste lesere med kjennskap til FAFS har vel forstått at organisasjonen har lagt bak seg den dogmatiske gammel-anarkismen såvel som den syndikalistiske Spaniaromantikken. Den kommende organisasjonen vil høyst sannsynlig bli gjennomsyra av marxistisk analyse. I det hele tatt er det mye ved den interne FAFS-diskusjonen som minner om prosessen som førte fram til danninga av Førbundet Arbeidarmakt i Sverige for noen år tilbake. Resultatet vil vel bli en eller annen form for rådssosialistisk organisering, men før en ny organisasjon med tilhørende avis vil se dagens lys, skal et høyt antall (4-sifret!) høytravende sider med teori og forhåpentligvis mye fruktbar diskusjon om hensikten med revolusjonært arbeid være tilbakelagt.

OBS: - der glemte jeg det nesten - de fleste FAFS'ere skal kaste seg ut i produksjonslivet, dvs: Proletarisere seg. Noen klipper håret og har tydelige vanskeligheter med sitt nye image, mens de fleste gir faen i å spille 1930-arbeider. Uansett- Welcome to the machine, eller for å si det som Peace & Sunshine-idealisten David Crosby: It's a long time before the dawn... Men det ser ut som om Jøtul-arbeiderne bringer oss et skritt videre, eller?

El Desperado!

KLOKKA ER MANGE
JEG MÅ STIKKE...

HADET, IVAR!

THOR SIVERTSEN
presenterer:

EN DAG I

IVAR
POLITIS
LIV

eller:
hvem er mest forbrytersk?

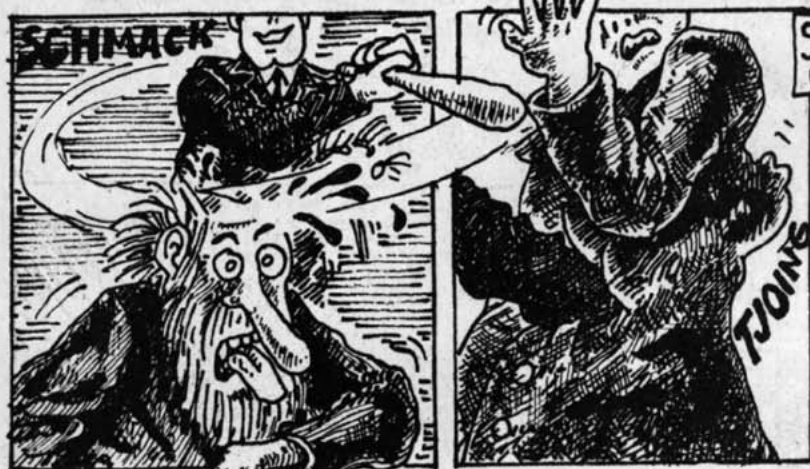
HÅPER DET HENDER
NOE I DAG -
NOE SPENNENDE
- NOE UTENOM
DET VANLIGE...

HM... DER SER DET UT
SOM DET ER NOE SOM
ER I GJÆRE...

©TSP. #1-76

SÅ DU LIKSOM BARE
SITTER DER OG HVILER DEG!
DET ER NOK BEST DU
BLIR MED HER!

VAKTSELSKAPET SECURITAS

Vaktsekskapet Securitas kaller seg sjøl "en moderne organisasjon for total sikring av verdier". Denne sikringa består av ambulerende vakter, som med bil, sykkel eller fottør reiser rundt omnatta for å forhindre innbrudd, brann, etc. Dette høres jo ikke direkte skummelt ut, men når man går selskapet litt nærmere i sømmene, trer mindre hyggelige fakta fram i dagslyset. Gjennom en velvillig forbindelse har Gateavisa fått greie på noe av det som skjer:

Det viser seg at det faktisk ikke lenger utelukkende dreier seg om vern av borgerskapets pengeskap, men i siste instans beskyttelse av hele det borgerlige utbyttingssamfunnet.

VÅPEN

Securitas opererer i alle større byer i Norge, Sverige, England, Belgia, Nederland, Frankrike, Irland, Italia, Portugal, Japan, under én aksjeledelse. Styret sitter i Sverige. Danmark har egen ledelse. Tidligere hadde selskapet endel konkurrenter, men har nå på det nærmeste klart å monopolisere virksomheten. De mindre selskaper blir skjøvet ut og spist i opp. I Oslo har Securitas 250 vakter, hvorav omkring 125 er såkalt "mobile". Disse er uniformerte, og bevæpnet med politibatonger og 8-mm gasspistoler.

I Sverige og England er vaktene derimot utstyrt med skarp ammunisjon. Ikke i noen av landene blir det gitt skikkelig våpenopplæring i Securitas-regi. I Norge mangler dette nesten helt, enda batonger og gasspistoler kan være livsfarlige våpen.

Nærbeskytning med gasspistol kan medføre blindhet, mest fordi partikler fra patronhylstret følger med i utskytningen, men også fordi gassen i seg

— et nytt borgervern?

sjøl er farlig. Videre er lovbestemt aldersgrense for bruk av gasspistol 21 år, mens aldersgrensa for å være vakt i Securitas er 18 år. Sjølsagt er det ingen myndigheter som reagerer på dette.

FULLMAKTER

I Norge har ikke vaktene politimyndighet, men kan anholde "mis-tenkte personer". Securitas kan også øve vold hvis de utsettes for motstand av en eller annen art. Arbeidsområdet består foreløpig av kontroll ved

lagere, banker, butikker, store firm-er, omtrent alle fabrikker, statlige og kommunale bygninger.

Men Securitas-ledelsen står stadig i kontakt med politimyndighetene, og vil ha utvida fullmakter. Det er under diskusjon i justisdepartementet, og i politiet, hvorvidt Securitas skal overta vaktholdet for parkene i større byer. Det ser lyst ut for dette prosjektet; politiet blir avlastet, og det hele vil sjølsagt styrke "lov- og orden" - politikken.

Avgjørelsen skal ras av justisdepartementet og de kommunale myndighetene. Resultatet vil antageligvis bli at Norge følger Sverige og England, dvs: Securitasvaktene får total eller

tillærmet politimyndighet.

I Sverige finnes der flere vaktmenn enn politifolk: - og de har politimyndighet. Derfor har de også til stadighet saker hvor vakter blir anmeldt for voldsbruk, mishandling av folk osv.

OVERFALL PÅ ARBEIDERE

Det mest graverende tilfelle av overgrep her til lands skjedde på en fabrikk i Oslo. En Securitasvakt komner til fabrikken, der han finner 30 arbeidere i ferd med å jobbe overtid, og begynner nidkjært å kreve legitimasjon av alle 30. Arbeider nr. 23 (vår helt) er litt mer bevisst enn de andre, han nekter å vise legitimasjon, samtidig ber han vakta om å dra til helvete! Arbeider nr. 23 går til telefonen for å ringe politiet. Vakta setter straks gasspistolen i panna på ham, og truer med å skyte dersom røret ikke blir lagt ned. Deretter truer han alle 30 med pistolen, mens han sjøl ringer purken!

Hver eneste av arbeiderne sendte inn anmeldelse på vakta. Ingen-ting skjedde, bortsett fra en liten refs i Securitasdirektørens hellige gemakk.

FASCISTER

De svenske fascistene har ekspandert voldsomt i det siste, og det er sikkert at mange av disse organiserer seg innafor Securitas. I Sverige får de, som allerede nevnt, utlevert skarpe ammunisjon, og har like stort spillerom som politiet. Securitas er med andre ord en ideell yngleplass for fascisme og autoritetsdyrkelse av alle slag, og bare ut fra dette kan den bli en alvorlig trussel. Norsk Front følger utvilsomt etter sine ariske brødre i øst.

TERROR MOT UNGDOM

En av Securitas' uoffisielle paroler er at alle ungdommer er potensielle forbrytere. I og med at instruksene tillater vaktene å jage folk fra abonnentenes umiddelbare nærhet, går dette voldsomt ut over ungdom hvis eneste "tilbud" er å henge rundt i de jævlige drabantbysentrene. Det er helt vanlig at ekstreme vakter jager ungdom ved å bruke kølla.

SVINDEL

I Oslo driver Securitasledelsen bevisst svindel overfor såvel sine egne vakter som abonnentene. Antall vakter holdes så lavt som mulig, ved rovdrift på arbeidskrafta til de ansatte. Alle vaktene kjører doble ruter, men betales bare for én, med et minimalt tillegg. På grunn av dette blir abonnentenes lagre, fabrikker etc bare kontrollert en gang pr. natt, i stedet for de 2-3 kontrollene man betaler for. Slik håver eierene inn en pen ekstra-profitt. Og hva gjør vaktene med dette? Ingenting.

HISTORIKK OG PERSPEKTIVER

En sammenligning med mellomkrigstidas bevæpna borgervern i Europa (jfr. "Statspolitiet" i Norge under ledelse av nazisten Jonas Lie, som ble oppløst i '36, men gjorde god nytte for seg i Randsfjord- og Menstadkonfliktene) er nærliggende, men ikke helt riktig.

I motsetning til Securitas var borgervernene bygget på klare politiske motiver. Men politikk og økonomi har som kjent nær sammenheng. Og resultatene/virkningene blir temmelig like. Historisk sett får vaktfolk av alle slag større myndighet i krisetider. Vi ser det samme skje i dag som i 30-åra, grovt sett. Kapitalismen i krise, skrikinga på lov og orden, stigende kriminalitet, økende hets mot opposisjonelle. Vaktsekskapet blei oppretta i 1936. Det skjedde under en oppgangsperiode i

arbeiderkampen, og derfor var det ingen tilfeldighet. Borgerskapet blir i sterkere grad nødt til å beskytte seg voldelig mot "forbrytere" og militante politiske grupper når konjunkturrene går i dass, og arbeidsløsheten stiger.

Securitas er en del av det bestående samfunnets voldsapparat, og kan lett utvikles til et reaksjonært reservepolit og borgervern - mer eller mindre tilknyttet staten.

hæsskuk

SVERIGE: Tyske tilstander like om hjørnet

Dette er et eksempel på en ikke så sjelden rase mennesker som i krisetilstander vil utgjøre en leiehær for den svenske kapitalismen. Der finnes 20 000 slike i nabolandet vårt. Bildet er tatt fra textheftet til plata "Nynningen 1974"

SECURITAS I SVERIGE

I Sverige finnes det omkring 20000 utdannede "vektre". De er til salgs og leies av konserner eller enkeltpersoner for mellom 20 og 35 kroner i timen. 18700 "private politimenn" er i dag ansatt i Securitas eller det statlige ABAB. I opprørstider med høyt klassekampnivå vil de fungere som et reservepolitiet. Som en kuriositet kan nevnes at det svenske Securitas har kontakt med bl. a. det berømte iranske etterretningspolitiet SAVAK.

De private vaktelskapene står også for organisering av overvåkninga på

arbeidsplassene, som i stor grad skjer med bruk av TV-kameraer. Over 200 TV-kameraer ute i byen er direkte kontrollert av politiet. I Sverige er 1976 det samme som 1984 på mange områder...

Dertil kommer det gråe faktum at den svenske politistyrken har vokst med 3000 mann på 10 år. Politifolk i vårt naboland gjennomgår hvert tre fjerde år et tre dager langt kurs i gatekamper og bekjemping av opprør. Disse kursene ledes av militære. De siste par åra har gitt oss flere beviser på at svensk purk vil manifestere sin styrke, hvorav to episoder peker seg ut: Miljøvernkonferansen i Stockholm-72 da purken sendte hunder og tåregass mot miljøaktivistene, og

den massive sosialistiske protesten mot Chilematchen i Båstad i fjor, da 1155 politimenn blei mobilisert (til dels på frivillig grunnlag.) Under flere store streiker har streikebrytere blitt backet opp og beskytta av snuten.

At "fasciseringa" er kommet langt viser innføringa av den såkaite Batongloven. Med hjemmel i denne kan politiet anholde hvem som helst som de anser for å være en trusel mot borgerskapets "orden". I Sverige har man dessuten 6-timers lov der vi har 4-timers. "Framskrittet" er mer framskredent, med andre ord.

Vi veit hva vi har å gå til. Den snille onkel politi eksisterer ikke lenger.

ab

juss og juks

Loven om likestilling er utvannet allerede før den er trådt i kraft. Loven helgarderer seg til alle kanter - av hensyn til den delen av befolkningen som ikke er interessert i likestilling.

Dette skriver de fire kvinnene som står bak Pax-boka "Juss & Juks". Boka gir en utførlig kritisk vurdering av lovforslaget og gjengir det også sammen med en arbeidsbok for dem som vil studere det selv.

Loven er en papirlov, hevder Tove Stang Dahl, Kjersti Graver, Anne Hellum og Anne Robberstad. Deres gjennomgåelse skulle ikke etterlate noen tvil om at påstanden er riktig.

Det loven slår fast er prinsipper som allerede forsviddt er godkjent. Når det gjelder NYE konkrete tiltak for likestilling er loven så godt som uten virkning.

Hva er hovedfeilen? Ifølge Arbeiderpartiets programpost skulle det lages en lov mot kvinnekriminering på alle områder. Så fikk vi først den kursforandring at det ikke ble en lov MOT diskriminering, men FOR likestilling - en lov hvor man ikke engang har klart å se i øynene at i dag er det kvinnen som er gjenstand for diskrimineringen. Loven går inn for å forby all forskjellsbehandling. Det må være klart, sier forfatterne, at det må skje en forskjellsbehandling til kvinnes fordel inntil likestillingen er et faktum.

I tillegg til denne kursendringen allerede i utgangspunktet, har det skjedd en utvanning under arbeidet med loven. Det ene området etter det andre er kommet utenfor lovens nedslagsfelt. Det vi står igjen med er forslaget til en papirlov som ikke slår fast noe nytt, men bare stadfester det de fleste allerede er enige om når det gjelder likestilling.

Loven skal omfatte privatlivet, men ikke håndheves der, av hensyn til "privatlivets fred" (les: mannens trygghet). At det allikevel ikke blir tatt hensyn til kvinnens privatliv, vet vi bl. a. fra voldtektssaker...

At religionsfriheten blir hevet over likestillingsprinsippet sier i grunnen mer enn noe annet at vår religion i seg selv er kvinneundertrykkende. For ellers skulle det vel ikke være nødvendig å beskytte religionen mot likestillingsloven?

Når det gjelder lovens innflytelse i praksis har forfatterne store innvendinger mot at det blir laget en egen likestillingslov istedenfor at likestillingsprinsippet blir slått fast i de forskjellige lovene som allerede eksisterer for de ulike områder. Det medvirker til en pulverisering av ansvaret. Det ville vært en enkel sak å innlemme likestillingsprinsippet i arbeidervernloven, markedsloven, skoleloven osv. I stedet skal en likestillingsombudsmann med to-tre folk til konsthjelp passe på at likestillingsprinsippet blir håndhevet på alle ulike områder. For-

fatterne konkluderer med at likestillingsloven er et av de billigste tiltakene som staten har satt i verk på lenge. Men så innrømmer også lovmakerne (ot. prp., side 18) at reell likestilling er både kostbart og krevende.

-Når loven forbyr all forskjellsbehandling favoriserer den allerede i utgangspunktet menn, skriver forfatterne. -Vi krever lik behandling der hvor det ikke er noen grunn til forskjellsbehandling. Men også forskjellig behandling der hvor kvinnene bærer de største byrdene.

Boka er en oppfordring til jenter å sette seg inn i loven på egen hånd. Den er i seg selv et glimrende eksempel på hvordan et velment forsøk fra mannssamfunnets side på å imøtegå kvinnes interesser, skaper resultater som bare uthuler problemstillingen og kanskje gjør mer skade enn gagn.

sph

Juss & Juks -
en arbeidsbok i
likestilling.
Pax Forlag.
Pris: 32, 50.

VENSTREAKTIVIST om POLITIVOLD

Gateavisa har slått av en prat med vår kjære nabo Even Sætre om hans erfaringer med norsk klassepurk i forbindelse med "ulovlig politisk virksomhet". Even har i mange år vært politisk aktivist, og var bl.a. med på å starte Føderasjonen av Anarkister/Frihetlige Sosialister. Han var i lang tid en av redaktørene for Føderasjonens avis Folkebladet, og er nå en tredjedel av EKSTREMISTEN-troikaen.

SÆTRE, EVEN
(EKSTREMIST)

-Hva starta karrieren din med, bortsett fra erfaringer som alle venstreaktivist har hatt?

-Episoden med den hemmelige Svalbard-rapporten, som Folkebladet publiserte høsten '74. Jeg var en av de fem ansvarlige redaktørene, og vi blei alle innkalt til forhør. Her blei vi faktisk behandla som "eksklusive politiske forbrytere".

Politiet luska noen dager rundt i Hjelms gt 3, eller satt utafor i ei av disse lett gjenkjennelige sjokkorange folkevognene. Så blei vi altså innkalt til vitneavhør. Vi stilte som betingelse at båndopptakeren vår skulle stå på under forhøret og at vi skulle kunne ta med båndet hjem. De ba oss så om å ta den av, "slik at vi kan snakke litt uformelt sammen", som de de uttrykte det.

-Hva var grunnen til dette, tror du?

-Politiet ville vel gi inntrykk av at de visste mer enn tilfellet var, evt. komme trekkende med lovregler som ikke eksisterer, samt direkte trusler. Vi gikk ikke med på å ta av båndopptakeren, og siden forhøret var "frivillig", kom de ikke noen vei. VGs oppslag "5 tause redaktører" ga oss publisitet, og sympatien var meget utbredt.

-Du var også tilstede under den ulovlige sit-downaksjonen under demonstrasjonen mot Sato-prisen i desember samme år?

-Var tilstede, men blei ikke anholdt. Purken var temmelig hysterisk da, og viste oss hva vi har i vente. Det spesielle med denne aksjonen var at vi var relativt mange aksjonister, ca. 30, og ellers blei vi backet opp av store deler av mengden som deltok i den tannlause ml-demonstrasjonen. Bla. var det noen som danna ring rundt purkebilene da de kjørte vekk med et lass demonstranter.

SPANIA-AKSJONENE

-Du var med på bølgen av Spaniaaksjoner i fjor høst..

-Ja, Jeg blei uheldigvis tatt aleine for å ha malt slagord på vinduet til Den Spanske Stats Turistkontor. De fleste aksjonistene som var sammen med meg hadde aldri deltatt i ulovlig politisk virksomhet tidligere, så de dilt bare etter og krevde å bli anholdt sammen med meg, i stedet for å danne lenke. De blei ikke anholdt.

Det var noen bøller fra utrykningspolitiet som tok meg. Blei forhørt i bilen, purken var tydelig nervøs, var ikke vant til politiske aksjoner. Den hetsete tonen jeg blei møtt med er typisk for den anti-kommunistiske holdninga som gjennomsyrrer politikorpset. De gikk i gang med å skjelle meg ut, og visste ikke at jeg er stor i kjeften. Det hele gjentok seg i en ny bil på vei til Victoria. Da jeg rakte handa fram til ei jente som var med i gruppa, trodde purken at det dreide seg om stoff, slik at hun også måtte med til stasjonen.

-Forekom det episoder med korporlig vold?

-Åja; En av snutene i bilen begynte å snakke om hærverk. Jeg forklarte ham hva som skilte hærverk fra politiske aksjoner, og de var enig i at det spanske styret ikke var særlig ideelt. Men snuten i baksetet skreik "hærverk" på nytt. Jeg svarte "politisk aksjon", og fikk en albue under haka. Dette gjentok seg flere ganger.

På Victoria Terrasse blei jeg ransaka og utsatt for en jævli sjikane. De kommenterte skoa, håret mitt etc. Da jeg sa at jeg ville anmelde en av snutene for brutalitet, fikk jeg til svar at det måtte jeg gjøre under forhøret. Han i baksetet fulgte meg til ventecella, skjelte meg huden full og prøvde å kaste meg inn i cella. -Den kaldeste, jævligste cella vi har, forsikra han med tydelig glede. Blei putta i en ny celle etter noen timer. Plutselig sto det tre purker oppmarsjert der. De ba meg bli med ut. Jeg var dritnervøs på grunn av sjikanen deres-ende av skuespillet er å holde folk i uvisshet.

Seienere blei jeg kjørt til Åkebergvn. eller Grønland, uvisst hvorfor. Blei putta inn i fyllearesten, der var ingen brisk. Satt der til utpå morran. Her overhørte jeg endel interessante samtaler som avslørte de menige politifolkas mentalitet: De snakka faktisk om ideelle minimumsstraffer på to år. Dagens straffer hadde liksom ikke noen preventiv virkning etter deres mening.

Ellers snakka purken om de 5 FRAP'erne som hadde skutt en politimann, det såra visst yrkesstoltheten deres, sjøl om den drepte purken var en fascisthåntlanger.

... forts. s. 46

Fra demonstrasjonen mot utdelinga av "fredsprisen" til Japans statsminister Sato i desember 1974. (Konkurranse: Hvor er Even Sætre?)

Politiinspektør Rynning-Tønnesen har vært en hjørnestein i den beryktede gjeng av reaksjonære spisser i Bergens ordensmakt. "Man kan ikke lage omelett uten å knuse egg", var hans kommentar etter en usedvanlig voldelig politiaksjon mot radikal ungdom som okkuperte et offentlig kontor.

Det er ikke mangel på små rynningtønnesener som er villige til å gjøre skittarbeidet i politi- og rettsvesenet. Heldigvis fins det også endel folk som prøver å bekjempe

DE HAR RYNNING-TØNNESEN, MEN VI HAR....

dette "vesenet". Eller ihvertfall skjære vekk de verste utvektene. Tre organisasjoner fortjener å bli nevnt:

JUSS-BUSS

Juss-Buss er et tiltak der juridiske studenter og andre jurister prøver å nå vanlige folk på en ny måte.

Jurister har vanligvis ført en noe tilbake-trukket tilværelse. Det har vært opp til den enkelte å oppsøke jurist for å få hjelp med sine rettslige problemer når hun eller han har følt at problemet ikke kan løses av seg sjøl.

Dette har tildels ført til at mange har utnyttet denne situasjonen til egen fordel. Og det gjelder ikke minst der den som utnytter situasjonen er sterkere enn den andre.

Juss-Buss er derfor et tilbud til vanlige folk om veiledning og råd om juridiske forhold i situasjoner der det er naturlig å oppsøke jurist. Dette gjelder i alle slags forhold - kjøp, familieforhold, boligproblemer, arbeidsforhold, arvespørsmål, strafferettslige spørsmål, trygd, barnevern, sosiale forhold osv.

Dersom det er noe en vil ha gripe på når det gjelder hvilke rettigheter en har, er det derfor en grei måte å få svar på spørsmål på å oppsøke Juss-Buss når den kommer på besøk i distriktet.

Karl Johans gate 37, Oslo 1

RETTSPOLITISK FORENING

Rettspolitisk forening er en organisasjon av jurister som har til formål å

-ta opp til debatt juridiske og rettspolitiske spørsmål

-arbeide for økt innsikt i hvordan rettsregler og jurister fungerer som redskap for dem som har politisk og økonomisk makt.

-arbeide for praktiske reformer
-arbeide for alternativer til eksisterende rettsregler

-bedre svakerestilte gruppers og enkeltpersoners rettslige situasjon

Foreningen ble stiftet i Oslo 6. juni 1974. Den er oppbygd av arbeidsgrupper som arbeider med ulike rettsområder, og av lokallag rundt i landet.

Rettspolitisk forening gir ut tidsskriftet "Hefte for kritisk juss". Adressen er: Postboks 1474, Vik, OSLO 1.

KROM

- norsk forening for kriminalreform

I 1972 ble det foretatt 10 750 innsettelsener i fengsel i Norge.

-860 av disse gjaldt barn, 17 år og yngre
-2440 gjaldt barn og ungdom, 20 år og yngre

-Hovedmassen kom fra arbeiderklassen
-Bare 10% hadde begått volds- og sedelighetsforbrytelser o. l.

-Tilsammen hadde de som ble løslatt i 1972 sittet nær 1800 år i fengsel.

KROM tror ikke på fengsler. De løser ingen problemer. De skaper bare nye.

Foreningens adresse: Fuglehauggaten 6, Oslo 2. Telefon: 44 09 65

Yrke-Reporter..

FORTSETTELSE FRA SIDE 37.

Kameraet fryses fast (etter en 180 graders salto) mot vindusgitteret og det stadig mer levende still-leben utafor vinduet, bare zoom'en beveger seg, og kameraet "klatrer" til slutt gjennom sprinkler.

Man kan se denne filmen gjennom mange lupar. Regi- og fotograferingsfantasiene understreker meget effektivt innholdet i filmen. Kameravinklene skaper flygeillusjoner og tar samtidig livet av dem. Effektiv klipping gjør at Nicholson vandrer uanfektet fra verdensdel til verdensdel og viser dermed en del av reporterens verdens

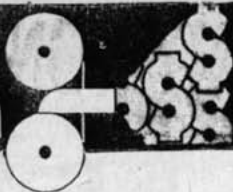
bilde. "Virkeliggjøring" av objektiviteten (eks: En innfødt geriljasoldat dukker opp i venstre billedhjørne og sier lissom: Hei! til kamera mens helten befinner seg fjernt i bakgrunnen), maleriske enkeltscener (ikke alltid like godt utnyttet) etc etc.

Jeg har sett filmen to ganger og kjeda meg første gang. Etter andre gangs visning blei jeg redd for overfortøining. For egentlig sier ikke Antonioni stort mer enn det sjølsagte, på en ytterst raffinert måte. Det beste med filmen er svippturene bak kulissene i den afrikanske diktaturstaten, der nyhetsobjektivismen avsløres grundig. Derimot er det nokså gremmende at Antonionis klokkeetro på ungdomsopprøret, personifisert ved Maria Schneiders påklistra (?) Tredje Verden-fjes, Jesus- metaforer og lissom-fattige habitt markedsfører en naivitet (I like guns to the guerilla, essæ!)

som kunne vært revolusjonær i andre former. Jeg forstår at Antonioni falt for fristelsen, og han er tilstrekkelig bevisst virkemidlene sine til å unngå å lage et sex-and-crimespill ut av det hele.

M. a. o: En fetert overground-regissørs rapport om et dekadent overgroundfenomen som angår oss alle. Om filmen kan gi NRK-reportere dårlig mage, så er den likevel temmelig likegyldig i verdensrevolusjonær sammenheng. Men "Yrke-Reporter" inneholder mye brukbart krutt for geværer med klarere siktemål. Det gjelder bare å tilrane seg mulighetene. Film er penger - og må derfor avsløres på like linje med våpenhandelen (som denne filmen sier lite om). Her kan celluloiden brukes, av folk som også er politisk klarsynte.

Arnstein Bjørkly.

En av replikkvekslingene mot slutten av Michelangelo Antonionis lenge etterlengtede film "Yrke:Reporter" går slik:

-What do you think of? (Maria Schneider, berømt fra Bertolucci-filmen "Siste Tango i Paris," som hippieaktig sexbombe, deretter alkoholproblemer i Hollywood):

Og Jack Nicholson, enda større stjerne, aspirerer nå til Oscarpris for sin rolle i "One Flew over the Cuckoo's Nest," den

Antonioni, skuffet opprører.

barskøte opprøret som ikke tror på revolusjon i USA, svarer den søte helgen Maria: -Nothing.

Det er ikke for å latterliggjøre manus i dette interessante filmverket at jeg tar med dette, snarere for å presentere et typisk stemningsbilde fra en film som ikke levner noe håp, verken for revolusjonære eller "objektive" reportere. Replikken faller på en landeveisrestaurant i Cordoba, Spania, mot slutten av stjerne-reporteren D. Lockes flukt fra denne verden.

Men hvem er nå denne Antonioni? En

YRKE:REPORTER

av de mange gigantomane italienske filmskaperne med aristokratisk bakgrunn. Filmconnoisseurs vil vite at han har et meget symbolsk forhold til ørkenlandskaper - hans to mest kjente "ikke-italienske" filmer, "Red Desert" og den mer ambisiøse "Zabriskie Point", resultatet av et tusentall meter råfilm om et USA i opprør - de foregår hovedsaklig i ørkener begge to. Antonionis ungdommer flykta fra hippiekjedsomhet og studentopprør i L.A. og S.F. til Death Valley, der de sammen med tilskuerne opplevde endel hurlige slow-motionvisjoner om Amerikas død og gjenoppstand, akkompagnert av bl. a. Pink Floyd.

Antonionis hyllest til opprørsungdommen hadde desverre et utilstrekkelig manus, noe som tildels også er tilfelle med "Profession: Reporter/Le Passager". Men han har i alle fall ikke slått stortromma i stykker denne gangen - filmens særtrekk er de subtile iakttagelsene. Eller som en medtilskuer sa det på vei ut fra Gimle: Den var da tross alt ganske finurlig.

'OBJEKTIVITET'

Før jeg dømmer over levende og død, et lite handlingsresymé: Filmen starter i ørknen, et sted i Sahara. Dvelende ansiktsstudier. Majestetisk kamel mot blå himmel. Reporteren David Locke, i ferd med å avslutte en dokumentarfilm om Afrika, kjører seg fast i sanden på vei mot en landsby kontrollert av geriljaen i en fiktiv diktaturstat. Ankommer til det lille hotellet sitt, oppdager at naboen, globe-trotteren David Richardson er død. Locke (lei av å være objektiv reporter) skifter identitet med R. Antonionis regissør-geni avsløres i disse sekvensene: Mens Locke (Nicholson) arbeider med forfalskning av papirer, avspilles et lydbånd med samtale mellom L og R. Det "finurlige" består i at vi hører Richardsons banking på døra utafor lydbåndet, og etterpå dreies kamera ut mot verandaen der de to har en samtale, og inn i rommet igjen, veksler mellom retrospektive glimt og nåtid, uten synlige klipp. Mesterlig.

Over til London: Lockes død kommenteres i nyhetssending. Nicholson besøker sitt tilbaketrunkne West End-hjem. Vi møter kona like etterpå, sammen med TV-produceren Knight, mens de forbereder en TV-film

om Locke. Reporterens redsel for å avsløre de subtile spillereglene i mediaverdenen blir grundig avslørt. Særlig kommer dette fram i et video-opptak av et intervju med presidenten i et fiktivt U-land, der Locke veit at presidenten lyver, men unnlater å avsløre faktumet for bildebrukerne. Locke avsløres dobbelt: Gjennom den etterfølgende samtalen med kona, og ved at Antonioni tar oss ut av TV-idyllen og tilbake til scenens virkelighet. Fra intervjuobjektet dreies kameraet til venstre, der de bevæpnede livvaktene blotte tilstedeværelse tar rota på presidentens utsagn om fred og orden.

PERFEKSJONISME

Etter London-oppholdet (med to små glimt av Cassandra Maria Schneider) kommer Nicholson til München. I oppbevaringsboksen på flyplassen ligger bevisene på at Richardson er våpenhandler, og Nicholson treffer kundene like etterpå, heriblant geriljalederen Achebe. Nicholson (som plutselig må spille progressiv våpenhandler) unngår nesten overspill i scenen der han spiller forvirra dobbeltgjenger, mens han virker lite overbevisende som reporter.

Etter nye flash-backs, der en afrikansk trollmann spidder reporterens objektivisme engang for alle, havner Nicholson i Barcelona, neste møtested. Men så møter han i stedet arkitektstudent Schneider i de fantastiske byggverkene til mesterarkitekten Gaudi. Antonioni utnytter til fulle såvel arkitekturen (bl. a. et hotell som ved sin sammensunkne skikkelse symboliserer Franco-Spania) og Schneiders unge, USKYLDIG-OPPRØRSKE akk så skjønne ansikt i super-symbolistisk øyemed. Kona har vært i Afrika og skjønt hele greia, og resten av filmen skildrer på krimaktig vis produceren/konas jakt på Nicholson/Schneider som lever ut sin illusjonsløse kjærlighet med fascismen truende rundt hvert hjørne (ja, Antonioni har fått med det også). Og etter å ha vist hele verden at han kan det med å lage sofistikert politisk og røver i omvendt utgave, havner antihelteparet på et maurisk hotell ved Gibraltar. Her gjør Nicholson sjølmord (A, nei!) midt i en av filmhistoriens mest suggererende tekniske bravader:

"LASSE & GEIR":

I "DET SOSIALDEMOKRATISKE HELVETE"

Den unge norske filmregissøren Svend Wam har hatt en rask karriere etter utdannelsen i Sverige. For noen år siden kom spillefilmen "5 døgn i august", og Wam har dessuten stått bak en rekke kontroversielle kortfilmer, hvorav TANGO INDUSTRI og REKRUTTSKOLEN har skapt mest rabalder. En film om den 9-årige skolen blei stoppa av Fjernsynet.

I fjor vår gikk Wam i gang med filminga av "Lasse og Geir", en helaftens spillefilm om to drabantby"pøblers" hverdagsliv i det som Svend betegnende nok kaller "Det Sosialdemokratiske Helvete". Wam hadde store problemer med å finne fram til skikkelig vaskeekte typer for de to hovedrollene, leita som etter nåla i høy-stakken på diverse ungdomsklubber, annonserte i avisene og mottok en masse brev, men ingen tilfredsstilte kravene. Gjennom Gateavisa kom han i kontakt med Lasse Tømte, den fremadstrebbende motkulturforfatteren, som spiller Geir (!) i filmen. Torgeir Scherven, kunststuderende i Bergen, spiller Lasse.

Nå er filmen endelig oppsettsklar. 1,5 millioner kroner har produksjonen kostet. For noen uker siden hadde Gateavisa æren av å se en 16 mm-kopi av filmen sammen med endel av teamet samt filmconnoisseuren Sylvi Kalmar. Etterpå hadde Arnstein og Stein en samtale med regissøren, Lasse Tømte og Jorunn Kjeldsby, som spiller Lasses mor (Torgeir Schervens mor) i filmen. Men først, noen inntrykk fra visninga:

Det hele starter med salmen "Alltid Fredidig når du går". Fortextene samt endel panoramabilder mangler på denne kopien (filmen blir blåst opp til 35 mm i London). Deretter følger en scene med klassiske trekk: De to skarpe (litt for intellektuelle? Snakker "drabantbypøbler" om "prol'letarsoss"? opprørerne sitter i baksetet på en buss, drikker øl, skjeller ut "straite" mennesker og serverer det mest ekstreme fittepratet vi hittil har opplevd

på en norsk film. Ei borgerlig dame får noia. Purken blir tilkalt, og guttene blir dratt ut på en temmelig brutal måte. "Nervøst", tilstedeværende kamera understreker scenens realisme. Politiets oppførsel i diverse scener er usminka presentert, men som Tømte sa etterpå: Filmen er på langt nær så kraftig som virkeligheten. Hvis du framstiller virkeligheten slik den virkelig er, er det ingen som trur på det.

Det bærer avsted til Møllergata. Deretter møter vi Geir i et T-banetog, hvor han pådrar seg gode borgeres vrede ved å stanse døra for ei gammel dame som skal med. Blir kasta av. Vi blir med bak kulissene i Geirs hjem - en litt for hastig scene med den alkoholisererte mora hans.

Scenen fra LASSEs hjem er en av filmens viktigste: Her møter vi en tradisjonell drabantby(arbeider)familie, med vaskegal mor som er redd alt ukonvensjonelt og helst vil at sønnen skal bli en tro kopi av hennes idealforestillinger om faren. Hvordan forholdet mellom mor og far og den "arbeidssky" Lasse (som ikke finner "kule jobber") virkelig er, får vi et klart

Filmens to hovedpersoner. Til venstre Torgeir Scherven (Lasse) og til høyre Lasse Tømte (Geir).

bilde av i en dramatisk middagsscene. Faren (Kjell Pettersen, som spilte hovedrollen i "Misshandlingen" - en svensk anti-psykiatrisk film fra '68) kommer trøtt hjem fra jobben og driver psykisk tortur overfor Lasse. Det ender i slagsmål. Faren ser tydeligvis på jobben som et blodslit, men er blitt nødt til å anse slitet som uunngåelig, men han forstår ingenting av sønnens klarere artikulerte motstand mot det robotskapende elementet i kapitalismens produksjonsprosess (jfr. det russiske ordet for arbeider: Robotnik...).

Vi møter Lasse og Geir igjen ved T-banen, midt i gjengen. De fyrer en "rev". Det skjer i en rivningsgård, der veggene er pynta med anarko-tegn, LSD og "Fri Hasj!". Gjett hvem som vil ta denne noe villedende sammenblandinga alvorlig! Nevnes kan også at GA TEAVISIA får gratisreklame i en scene med Geir..

REALISME

Etter at et sjekkeopplegg er falt i fisk kommer ei pent antrukket sosialdemokratisk jente fra uteseksjonen, som legger an ei utenpå vennlig-hva-kan-jeg-stå-til-tjeneste-med-maske, men etter guttenes mening er hun bare en håndtanger. Konstatierer at hun ikke kan gjøre noe positivt. "-Det kan du ta'ræ i rævva på:" er Lasses kontante svar. Gutta har gjennomskua hensiktene hennes, og i scenen etterpå analyserer de "systemet" ut fra sine forutsetninger. De kommer fram til at VGs landsting ville plaffet dem ned med glede om de hadde fått lov... Disse scenene sitter som skudd, og Wam kommer heldigvis ikke med ferdigtygde meninger.

I de følgende sekvensene ser vi Lasse og Geir vandre rundt i sentrum av Oslo: Parker, idylliske smug, på jakt etter liv og "stål". Det blir lissom litt for lite storbypreg i disse scenene, litt for Forsøks-gym-idyllisk, om dere skjønner hva jeg mener? I en kort scene fra "dop"-sjappa Wimpy drites Jesusbevegelsen lodrett ut. Bra!

Mot slutten av filmen gjør gutta et brekk i en kiosk, rasker med seg uhorvelige mengder sjokolade, møter den friske progressive Kjersti Døvingen (drosjesjåfør) på trikken og lager en herlig parodi på sjokoladereklame, men blir innhenta av purken igjen. Det hele slutter lissom litt for brått, men vi aner at opprøret deres er klarere artikulert når de kommer ut fra cella en gang.

Svend Wam har unngått å falle i de fleste tenkbare fellene. Han idealiserer ikke guttene, men både bilde- og lydsiden avslører hans sympati for guttenes illusjonsløse opprør. Realismen er hverdagsgrå,

men innbefatter også systemets anti-tese; poesien. Den filmatiske sida er ganske enkelt bra håndverk. Og bortsett fra enkelte sjablongfrikete replikker virker manuset godt gjennomarbeidet. Torgeir Scherven passer Lasse-rollen som hånd i hanske, og Lasse Tømte er en brukbar blanding av seg sjøl og en Karl Johan-frik.

Helaftens spillefilmer av slik opprørsk karakter er ikke hverdagskost på Klängenberg. Men Svend Wams film har utvilsomt appell til ungdommen. Problemstillingene den reiser: "fritidstilbudenes" meningsløshet, verdinormenes oppløsning og generasjonskløftens forhold til klasesamfunnet burde også interessere potensielle Lasse og Geir-foreldre. Svend Wam og teamet hans har forstått at kapitalismen i sosialdemokratisk frakk er årsaken til valiumchips-helvetet, og resultatet av denne erkennelsen er slett ikke verst..

Men vi skal ikke drøvtygge mer nå, over til intervjuet:

6 mennesker samla rundt et bord på de progressive finkulturistenes restaurant. Lasse nyter sin ørret, og Svend Wam, den langhåra bohemregissøren, har visst samme ambivalente holdning til konsumeringa som Makavejev: Retten hans ligner da mistenkelig på hamburger... Jeg trekker fram en ITT båndspiller, Lasse spør om det er nødvendig. Ja. Off we go!

PROFF/AMATØR

Arnstein Bjørkly: Lasse, du har tidligere drevet med amatørteater o.l., men har aldri vært "orntli" skuespiller. Hvilke følelser gikk du til filmen med?

Lasse Tømte: (ler av spørsmålet) Svend visste at jeg hadde tilknytning til Gateavisia han hadde forresten tenkt å annonsere i GA, men det var for seint. Hadde veldig lyst å bli med på settet, og så blei det til at jeg fikk denne rollen..

AB: Hvor godt kjenner du miljøet som er skissert i filmen: Drabantbyene-?

LT: Er oppvokst på Oppsal, kjenner i alle fall drabantbyene. Er faktisk en stræit pro'letargutt sjøl.

Svend Wam: Og er en strait pro'letargutt sjøl (alle ler).

AB: Svend, ser du på disse guttene som typiske representanter for drabantbyopprørere i den grad disse finnes.. jeg hadde inntrykk av at de bevegde seg på et høyere intellektuelt nivå-må de ikke karakteriseres som outsiders?

SW: Jeg har tillagt dem tanker og meninger som er mer "ekstreme" enn vanlig, men de er jo ikke outsiders av den grunn-de er klare produkter av det samfunnet de

SVEND WAM - filmens regissør

har vokst opp i - ikkenø spesialtilfeller.

AB: Du har brukt endel profesjonelle skuespillere, er det egentlig så mange av dem som kjenner miljøet?

SW: Nei, derfor har jeg ikke brukt så mange proffer heller. Men jeg anser det for givende å blande profesjonelle og amatører.

AB: Hva utløste denne filmen, hvordan blei du inspirert?

SW: Det var en scene i Stockholm som utløste det hele. Kom inn i en buss, og der skjedde det samme som skjer i begynnelsen av "Lasse og Geir". Og så har jeg lissom tenkt meg hvordan disse gutta ville utvikle seg etterpå, og derav lagd ei dramatisert historie.

BLUE HEAVEN

Stein Fossli: Lurer på hvordan det var for en profesjonell skuespiller å jobbe sammen med amatører - det måtte vel by på problemer?

Jorunn Kjeldsby (vil helst ikke si noe): Når det gjelder akkurat denne filmen var det jo veldig spennende å jobbe sammen med Torgeir, han ga mye intensitet, noen amatører har evnen, Lasse og Torgeir, f.eks.

SF: Tenkte bare på situasjonen for en skuespiller som går fra jobb til jobb-det gjelder kanskje i større grad Kjersti Døvingen enn deg-å hoppe fra reklame for Blue

Heaven-konfekt til opprørsfilm og reklameparodi, er ikke det-

JK: Har aldri vært med i reklamefilmer, det er jeg 100% motstander av, er blitt spurt, men nei, det er en prinsipp sak for meg, som det burde være for alle norske skuespillere. Forstår ikke at vi skal bruke fjese våre til å-

SW: Hjelpe kapitalistene til å selge sine unyttige produkter..

ÅNDELIG VAKUUM

LT: Lasse og Geir er i opprør til samfunnet og dets dominerende livsstil uten å ha funnet noe alternativ, og i like liten grad som de har funnet det, viser filmen noen vei ut, den bare beskriver hvor jævli det er å bo i dette "velferdshelvetet".

SW: Det sosialdemokratiske helvete.

LT: Ja! Men intensjonen er vel at filmen skal vise jævlskapen på en slik måte at folk kan begynne å tenke seg ut av denne situasjonen, begynne å snakke sammen..

SF: Tror dere at man får folk i tale etter å ha sett en film på en vanlig kino?

SW: Jeg tror folk er nødt til å snakke etter denne filmen. Slik bør en film fungere. Presenterer man ei ferdigtrygd historie som får folk til å se, glemme og sove, så er det ingen vits i å lage den. Et vellykket opplegg gjør at folk går hjem og snakker til klokka 4-5 om natta, eller reagerer på en slags måte.

SF: Nå kommer det jo også an på hvordan filmen markedsføres - siden ELAN-film står bak, så har du vel muligheten til å utforme reklamen sjøl?

SW: Ja,

SF: Godt.

AB: Lasse og Geir blir på ingen måte framstilt som idealer, men i stor grad ser man

virkeligheten gjennom deres øyer. Likevel dreies til tider synsvinkelen, eller skal vi si sympatien over til foreldrene, i middagsscenen der Lasse far setter dag-driversønnen kraftig på plass og Lasse til slutt ikke kan finne skikkelige motargumenter. Lasse, synes du det er naturlig at foreldrenes reaksjon er såpass bastant? LT: Farens reaksjon er litt for bastant. Hele scenen er typisk for konfrontasjoner i slike kjernefamilier. Jeg har opplevd mye av det samme sjøl. Det å bli svar skyldig er jo ofte en måte å unngå videre diskusjon på - det er hva Lasse i filmen gjør. Han blir jo provosert så jævli..

SW: Av farens diametralt motsatte livsoppfatning. Her møter vi to generasjoner som står så fjernt fra hverandre at de nærmest ikke har noe å snakke om. Faren har jo hatt sitt helvete, måtte gifte seg 18 år gammel, fikk en unge å forsørge med drabantby, innskudd og hele dritten, samt en intensigende jobb som hverken gir han utviklingsmuligheter eller de nødvendige stimuli..

LT: Og så på toppen en sønn som ike viser den minste takknemlighet for alt som faren har gjort..

SW: Lasse og Geir har ikke opplevd denne kampen, de er oppvokst blant biler og betongklosser, på Bøler (eller noe slikt). Har bodd i 3-roms leilighet, har ikke hatt muligheter til å ta med seg venner hjem. De har levd i et åndelig vakuum. Og de siste åra, da faren har fått mer penger, har han dratt med seg hjem en mengde dritt i form av potetgull og Mon Chéri. For å få en slags følelse av velstandskaka. Mens veggene i leiligheten er så tynne at du ikke kan få pult uten at naboens banker i veggen.

JK: Og så den overhysteriske rensligheten..

SW: Hele livet hennes går ut på å holde

det rent & pent, hun setter sin ære i det. Dette er den eneste måten hun kan forestille seg livet sitt på. Og - kjøpe NÅ.. (sammen med JK): Tror ikke moren aner noe om hva hasj og narkotikaproblemer er. Hun har jo lest om det i Verdens Gang. Det man ikke kjenner er jo så jævli farlig.

ødelagt proletariat

SW: Svært få mennesker har tid til å ta fatt på disse problemene - det er jo dillemmaet - hele det norske proletariatet er ødelagt. Sosialdemokratene har korrumpert arbeiderklassen - dopa dem med snacks og bevisstløse TV-programmer, såkalt lykke..

AB: Trur du at sosialdemokratene ønsker det, eller har de bare funnet seg i det framherskende hverdagslivet i og med at de "har fått i oppgave" å administrere kapitalen"? Hva med teorien om at arbeideraristokratiet har villeda klassen? SW: Trur ikke at deres hjelp til kapitalismens overlevelse har funnet sted bevisst. DNA-pampene er ikke onde i seg sjøl. Men i dag kan det vestlige proletariatet for første gang spise seg mett hver dag, og nå kan proletariatet tilogmed kjøpe Mon Chéri, og tar igjen det forsømte. Derfor vokser det opp barn i drabantbyene som er direkte feilemærte-

LT: Med mongoloide øyne, de står bare der og stirrer, som sine amerikanske jevnaldrende. På grunn av proteinoverskuddet begynner det å vokse ut bryster på 17 år gamle gutter.

AB: Der var svært mye usminka "fitteprat" mellom Lasse og Geir, og det stemmer jo godt overens med miljøet slik jeg kjenner det. Men hvordan føltes det å framstille dette, Lasse, du har jo tatt et kraftig oppgjør med mannsrollen?

LT: Det var drømmomt å kunne få lov til å synge fitteviser, men.. så blei jeg skamfull..(latter).

ALTERNATIV FILM

LT: Arnstein, du stilte i stad et spørsmål om hvordan folk skal bli revolusjonære. En jævla god metode er å framstille disse folkas situasjon på film, og sette den i perspektiver. (sammen med SW:) Film kan nå flere mennesker enn f.eks en roman, vi når muligens 100 000 her til lands med "L&G".

AB: Jo, det visuelle er jo lettere å oppfatte enn det skrevne, men å gå på kino blir dyrt i lengden, og det er helvetes dyrt for filmskappere å sette i gang med et prosjekt uten støtte. Tror dere det er mulig å bryte med det eksisterende kinosystemet og distribusjonsnettet?

Fortsettes neste side.

Man Friday

Tenk deg sjøl tilbake til dengang du var ca. 13-14 år. Det er julekveld, og av en eller annen velmenende onkel har du fått en hard, firkanta pakke. Dette må være ei bok, tenker du. Du river utålmodig av det glørete julepapiret med bilder av Jesusbarnet og de hellige tre konger, og plutselig står du med ei bok i handa. En riktig "guttebok". Hvem kan vel den mannen være som ikke har lest Stevenson's Robinson Crusoe da han var gutt? Gutteboka over alle guttebøker.

Den skibruddne Robinson, helten over alle helter, inkarnasjonen av all verdens "pionerånd" som bygger sitt lille enmannsimperium på sin lille sydhavsoy. Han er sjølsagt brite, og bevæpna med bibelen og union jack bringer han den hvite manns sivilisasjon til den høyst ukristelige, syndige, usiviliserte og underutvikla øya. Robinson Crusoe er den engelske gentleman som med ukuelig styrke og vilje til makt opphøyer voldtekt på natur og mennesker til kardinaldyd.

Objektet for denne sivilisasjonens voldtekt er Fredag (Man Friday), en innfødt "kannibal" som er den eneste overlevende av ei lita gruppe innfødte fiskere som blir skutt av Robinson etter at de er blitt skylt iland på øya under en storm.

"SIVILISERING"

Man Friday er en film som kom til Oslo for noen uker sida. Handlingen er hovedsakelig den samme som i boka: Robinson Crusoe..... bortsett fra at det hele blir sett med Fredags

øyne, hvilket forandrer hele perspektivet.

Fredag kom, i filmen, fra en stamme som eksisterte uten ledere, uten eiendomsrett, uten konkurranse og uten seksuell ufrihet.

Robinson, som et produkt av den engelske kolonialisme og dens supersjåvinistiske frustrerte ståpikk, kastet seg over over Fredag for å "sivilisere" ham og tilpasse ham til sin egen overbevisning om hvordan et samfunn skal fungere: slik som gamle imperialistiske England.dog shave the queen.

Det hele er en parodi på vårt samfunns-ideal som blir satt opp mot Fredags - det naturlige menneskes harmoni og enhet med naturen.

MAKTSYK TYRANN

I boka blir Fredag Robinsons slave som et symbol på sivilisasjonens overlegenhet. I filmen spiller Fredag slave bevisst for å rette opp Robinsons spaltning mellom hans nevrotiske intellekt og hans følelser.

Kristendommen blir avslørt som mannsjåvinistisk og et middel til å undertrykke menneskets naturlige drifter og skaperkraft.

Robinson, produktet av vår sivilisasjon, er en nevrotisk, maktsjuk tyrann som blir mer og mer schizofren, spaltet i sitt eget jeg og adskilt fra sine naturlige omgivelser. Men ved avgrunnen til den fullstendige galskap, bryter han sammen og drar ut sammen med Fredag i en kano for å finne Fredags stamme. De kommer fram og Robinson erkjenner sin fallitt og ønsker og bli

så tror jeg mange såkalte etablerte filmfolk er villig til å hoppe på det.

Så avrundes samtalen med meningsyttringer om dokumentarisme-retninger, og vi får vite at Svends favoritter (men ikke IDEALER) i første rekke fins/fantes i Sverige og Danmark (filmer som "Angående Lone", "Dom kallar oss mods" og "Miss-handlingen"). Dessuten Kenneth Loach ("Tilfellet Janice") og Makavejev. Men Wam ser ikke noen sammenhengende positiv trend blant unge filmskapere, og tilføyer:

-Den utviklingen filmproduksjonen nå har tatt er totalt sett ikke oppløftende. Vi er skjont enige, men "Lasse og Geir"

opptatt i stammen. Filmen slutter her med spørsmålet om sivilisasjonen kan utsette seg selv for å skape et naturlig, organisk, ikke-autoritært samfunn.

Filmen "Man Friday" stiller dermed spørsmål ved selve vår sivilisasjons fundament, dens verdier og normer.

eieutomsretten og selvfornektelsen. Bra filming og skuespillerprestasjoner. Den er et eneste stort angrep på og oppgjør med sivilisasjonens historie. Kritikken er sjølsagt ikke fullstendig, fordi et fullstendig oppgjør ville være å knuse den. Men i prosessen mot dette målet er "Man Friday" en film som kan gi næring både til visjonen om det herskerløse samfunn, og til hatet mot det bestående, kapitalismen og alle autoritære samfunnsstrukturer.

viggo vestel.

LASSE OG GEIR, forts.

SW: Jeg tror egentlig ikke på noe brudd i dagdet alternative distribusjonsnett er altfor svakt. Kinosystemet er kurant nok, det er bare å ta det i bruk, så lenge man kan vise filmer som "Lasse og Geir" på norske kinoer. Noe anna blir det jo med kortfilmer.

LT: Når man satser på kommersielle filmer i 35 mm, må man ha et større produksjonsapparat enn mediet egentlig tilsier. Hvis man kunne klare å bryte, ville man gjøre mediet langt mer tilgjengelig enn nå. I Norge har vi det kommunale kinomonopolet. En "Folkets Bio" er direkte lovstridig. Men klarer man først og få i stand et alternativ,

er i alle fall et varmende lyspunkt i februararmørket. Svends neste film skal antagelig handle om BILTRAFIKK...

filmforståegpær: Arnstein Bjørkly

Regi og manus: Svend Wam
Regiassistent: Petter Vennerød
Hospitant på regien: Inge-Lise Langfeldt
Klipp: Fred Sassebo
Fotograf: Paal Rene Roestad
Lyd: Jakob Trier (Røde Mor)
Script: Margrete Robaam
Musikk: Svein Gundersen (meget bra)
Lengde: 90 min. Farger.
Produsent: ELAN-film a/s.

MUSIKK

Elda med høns!

Bak dette merkelige økofrik-navnet skjuler seg en av de freskeste gruppene som det rike alternativmusikk-miljøet i Sverige har frambrakt. ELDA kommer fra Falun, en by som først og fremst er kjent for "Svenska Skidspele", men dette årevisse arrangementet har heldigvis ikke satt sitt preg på gruppas musikk.

"Elda" er et uttrykk som har med fyring å gjøre. Hva slags fyring, veit jeg ikke, men Elda er i alle fall ikke noe typisk "blåseband". Gruppen har i alt ni medlemmer, og instrumentene som trakteres varierer fra trekkspill via elgitar til klarnett. En sterk blåseseksjon, i alle fall. Liksom Prudence, som gruppa reint funksjoenlt kan være naturlig å sammenlignes med, i begynnelsen av sin karriere serverte trønderversjoner av Jethro Tulls musikk, har Elda fått mange inspirasjoner fra Chicago. Nå spiller de sin egen musikk, og relativt mange gruppe-medlemmer har ansvaret for utformingen.

Musikalsk er det ikke lett å sette Elda i bås, sjøl om de blåsedominerte sporene kan minne om Lillestrømgruppa Undertaker's Circus. Storbymusikk med småbytekster. Herlig blåsedriv. Gitarspillet har en tendens til å bli monotont på de lengste låtene, men sammen med Åke Wänns piano/orgel gir den lydbildet den tilstrekkelige fylde.

Det er vulgærneonmusikk, gatelysmusikk. Musikk om brytninga mellom det bornerte småby-småborgerlige og den forvirra opprørske, anglofiserende småbyungdommen med eller uten motorsykkel.

Et av de beste sporene er "Jagad", som forsåvidt har en nokså sjablongmessig tekst om en fengselsfugls erindringer, men

det sterke blåsekompet kombinert med anti-autoritære gitarhyl får i alle fall undertegnede til å tenke på fengselsopprør med glede og lyst.

"Ålderdomen" er en poetisk, klangfull utstrakt hand til de gamle sliterne som seinkapitalismen ikke har rom for. En av de mange arbeiderne som aldri torde framstille visjonene sine, sjøl om han hadde lyst, "Tango Eau de Vie" bryter med det musikalske helhetsinntrykket - heller ikke teksten på denne levner noe håp.

"Tisken by Night" og "Nede vid Kiosken", to enkle rocklåter, har den samme avspeilende, tosidige holdninga til motorsykkelmiljøet som småbyungdommen glir inn i, uten forutsetninger for motforestillinger. "Det er samma från kväll til kväll/rent som i en karusell/det händer inget spesielt"/Et nytt sätt at vara, som bara försvann, som bara försvann". Og Elda har ingen konstruktive forslag. Synd.

Side 2 er mer melodios og jazzinspirert, best liker jeg den rolige stemningslåta "Sång från Holmtorget". "Idolen från byn" er en livlig historie om et småby-idol som blir til Sveriges Gary Glitter, men rammes av streik i glitterfabrikken(!). På dette sporet, og "Höga Klackor" (med pissete tekst som forsøker å avsløre vare-skuespillet) beviser Elda sin musikalske dyktighet til fulle, og her er Chicago-røttene enda tydeligere. Sjelden har jeg hørt slike elegante temaskiftninger fra ei nordisk gruppe!

Kort sagt: Det rike alternativmusikalske miljøet i Sverige har fått en svingende tilvekst. Hvis gruppa "tar sjølkritikk" på textenes funksjon, vil neppe Hoola Bandoola bli "Musikrørelsens Flaggskjepp" særlig mye lenger.

ELDA MED HØNS
(MNW 56P)
Arnstein Bjørkly.

Rypdal

Terje Rypdals gitarvirtuoseri har oppnådd mye internasjonal berømmelse. I løpet av de siste 8 åra har han gitt ut mange glimrende jazzplater - berømmes-må også de dyktige musikerne rundt ham, kremen av Club 7's jazzmiljø. Odyssey heter den nye gruppa, og er også navnet på den nye dobbelt-LP'en. Vi kan bare slå fast at utviklinga fortsatt er imponerende, og musikken må karakteriseres som stemningsfull, passer best til de seine nattetimer.

Alle saker har to sider: Rypdal (opportunisten) har ikke motforestillinger overfor Grand Prix - kjøret. Gitarvinene får liksom en glatt bismak...

Terje Rypdal & Odyssey: Odyssey. ECM 1067/68 ST.

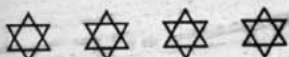
neil young

Et glimt fra pop-idolens verden: I anledning sin konsert i Oslo 15. mars forlangte Neil Young 5 limousiner oppmarsjert på Fornebu ved ankomsten: 3 til bandet Crazy Horse, en til Neil Young selv og en til bikkja hans, Art.

Vi kan derimot ikke bekrefte ryktene om at Young forlangte hotell Bristol om-dannet til hundehus...

PRUDENCE

†
Vår kjære
PRUDENCE
Namn
Dødt i dag
November 1975
Venner og kjente i hele
Norge
Bisittelsen har funnet sted

En hvitlakkert taxi stopper utenfor Chateau Neuf. Utstiger 2 dekadente/småborgerlige gateavismedarbeidere.

Motvillig blander vi oss med resten av massen som forøvrig besto av: Pen borgerungdom - dagbla'frikks - småblåsere og storblåsere. Og der sto vi altså, side om side og ventet på å bli sluppet inn i AKP's hellige moské.

Til toner av et eller annet nasjonalromantisk musikkverk besteg Prudence scenen.

Folk jublet og Prudence startet showet med å oppfordre karene i salen til å danse i ring.

Selv om det ikke var mange som danset, så var salen i kok - og for en gangs skyld var det ikke bare chillumene som var i fyr og flamme, folk trampet - klappet - skrek - og digga musikken.

I nærmere to timer holdt Prudence showet gående, - vi fikk høre alt fra "What man has made of man" til "takk te dokk" - for ikke å glemme litt uoriginale men allikevel swingende rockelåter som Prudence i sin tid pleide å gi blåfrosne Mossjøværingene på Kippermoen. Det er ikke ofte norske band opplever trampeklapp - men - Prudence måtte opp på scenen igjen. Folk ville ha mer - og mer fikk vi. Men akk - ingenting varer evig. Konserten er slutt - et øyeblikks forvirring farer gjennom salen, vi har opplevd Prudence for siste gang.

Gateavismedarbeidere med venner presser seg gjennom menneskemassen, mot scenen - over scenen - ned trappene - inn gjennom den trange korridoren - og der - sitter Prudence! De får et velfortjent kvarters pause før vi fyrer løs med spørsmålene.

GA: -Et godt triks - det er penger å tjene på avskjedskonserter. Når får vi neste avskjedskonsert?

Prudence: Riktig - avskjedskonsertene våre har vært en god forretning, fulle hus overalt - men pengene som kommer inn vil ikke gjøre oss rike. Vi har

masse gjeld som må betales, og det er derfor vi legger opp. Pop-industrien er ingen trygg arbeidsplass, markedet er for lite, og utgifter for store.

GA: -Akte noen av dere å gå inn i allerede etablerte grupper?

P: -Nei - (ordene strømmer som en foss ut av Åges munn og vår ellers utmerkede stenograf får vanskeligheter med å få notert alt sammen!)

GA: -Dere har solgt forholdsvis mange plater. Hvor mye har dere tjent på det?

P: -Næ: Tjent? For hvert solgte ex får vi litt i underkant av 2 kr. Polydor tar 25.

GA: -På den siste plata - "Takk te dokk" er alle tekstene på trøndersk. Er det Vømmøl dere kan takke for det?

P: Tja - vel - ja, man kan vel si det. Egentlig er det en lang prosess vi har vært gjennom. Vi kan vel si at Vømmøl ga oss det siste sparket. Selv om vi ikke er så veldig glade i Vømmøl skal de ha ros for å ha fått nordmenn til å lytte på tekster selv om de er skrevet på dialekt. (Jo takk - "tidelditten-tidelditten-førarkort!")

GA: Politikk... "Kom igjen kara" er tittelen på en av låtene på "Takk te dokk". Dere sier:

Det e iorden at dokk trur og det e fint at dokk har bud men hoill opp å prakk dem på mæ. Værra høyre eller venstre

værra opp eller ned æ vil gjerne koinna tænk ifred.

-Er dere imot at folk organiserer seg politisk?

P: -Nei - nei - for all del! Det er bare bra - det vi angriper er alle de frasete slagordene man beskytter seg med. Vi vil også angripe den nærmest religiøse fanatismen som er ute og går i visse politiske kretser (gjett hvem vi tenker på). Vi vil tenke sjøl - vi vil ikke bli pådytta andres meninger!

GA: -Hva med anarkistene?

P: -Jeg holder en knapp på dem. Åge som har vært gruppas talsmann under hele samtalen, smiler bredt.

Vi takker for praten og skal til å gå -

-Hei, vi glemte nesten å fortelle at vi kommer med en dobbel LP snart.

Live LP - opptak fra den aller siste avskjedskonserten - i Trondheim - det må dere skrive!

Vel - det har vi gjort. Takk te Prudence...

Takk te dokk

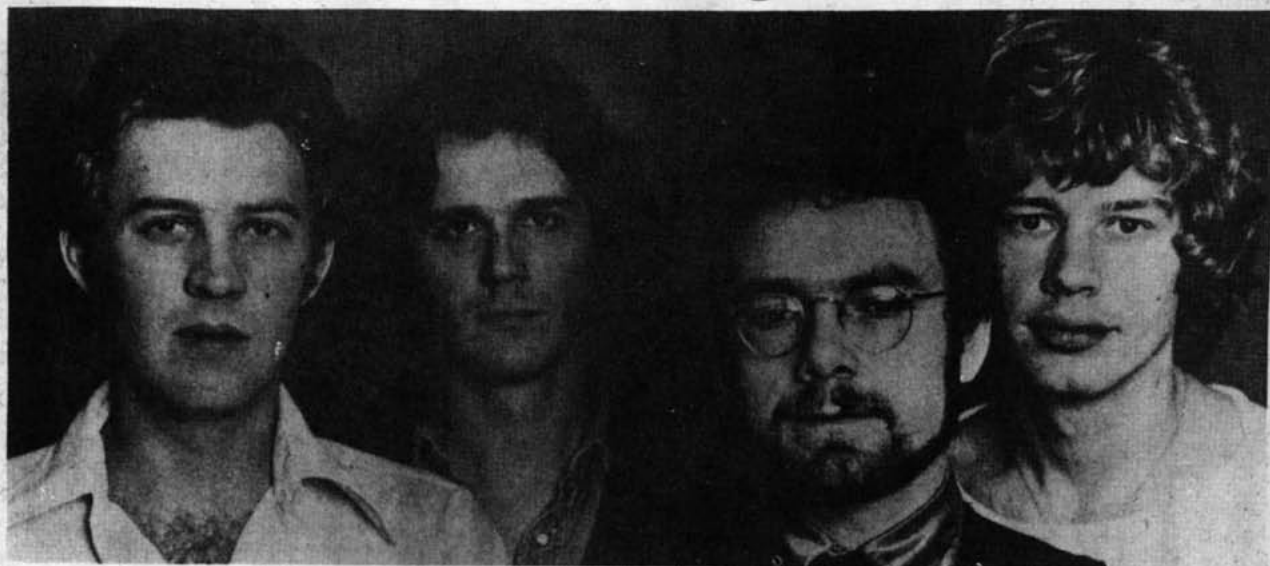
Over og under, ingen på siden, det er på scenen at Prudence er Prudence. Forresten, kanskje i det private livet også. Men en ting er ihvertfall sikkert, Prudence er ikke Prudence i Rosenborg platestudio. Takk te dokk - heter Prudences siste produkt på Polydor A/S. Takk, ligemåde, vi kunne godt ha unnvært denne skiva.

Jeg er glad i Prudence. Prudence er et unikt "folkelig" fenomen innfor norsk plateindustri. På "Takk te dokk" har de forsøkt å skape noe mer, mon tro om de ville skape en norsk Sgt. Pepper? Egentlig er det uinteressant å vite hva de ville skape - de har ikke klart det, og så får vi slå oss til ro med det. Jeg har ikke lyst til å skrive mer, la oss heller vente til live-LP'en fra Trondheim kommer.

pult

Ingen trur på popmusikken nå mer/Betal-es va bæst og ingen vil bli ber'/Dylan e i itj den hainn va/alt vi truidd på - kor e det?/Ja, koss ska det herre end?/Ja, koss ska det herre gå?/Når ingen har nå mer å tru på..... (fra sangen "Ingen trur")

dakten på King Crimson

Hvorfor i det hele tatt gidde å bry seg med å jakte på King Crimson? Et band som omtrent aldri har nådd ut til folka her i landet? Et band som kanskje mange riktignok har hørt om, men aldri fått noe forhold til, aldri har hørt noe særlig på. Kan det være noe vits i å skrive om King Crimson? Crimson som ikke engang har kasta små pakker med LSD ut til publikum under konserter, som ikke har kasta små pakker med shit engang. Som ingen skandaler har spunnet seg om. Hvorfor pokker kaste bort tida med å skrive om King Crimson???

- Jo - fordi King Crimson kanskje er verdens mest spennende band når alt kommer til alt. Fordi de startet for å dope både seg og publikum har konsentrert seg om å lage musikk gjennom de seks åra bandet har bestått (besto?). Musikk for noen få, javel. Men for en musikk! Crimson er spennende på grunn av tilknapetheta si, på grunn av den endeløse rekke med musikere som har vandra til og fra, Crimson - med ni LPer bak seg, og med et musikergjeng som teller 15 (!) navn, i tillegg til de obligatoriske studiomusikerne. Og likevel - musikken har alltid vært Crimson, og utskiftningene har snarere styrka enn svekka bandet.

I EN HØYRØD RETTSAL

Det hele begynte i 1969, med Crimson som observatører i Kong Høyreds rettsal, "In the Court of the Crimson King". En helt fantastisk LP. En LP som kommer til

Å stå som noe av det beste som er gitt ut under betegnelsen rock. En LP som Crimson-folk har et helt religiøst forhold til. Fordi: Her finnes tidenes beste rocke-låt: "21st Century Schizoid Man", med en tekst så full av fremmedgjorthet og frustrasjoner at det stinker langt utover overets sider, og ledsaga av en piggrådstrittende Fripp-gitar som gjør låta så hard at man fornemmer kulda, stanken, forråtnelsen, schizofrenien... Og derfra til titelsporet hvor mellotronen kaster ut kaskader av vellyd som iser langt nedover ryggraden.

Robert Fripp

Besetninga bak denne plata var Robert Fripp (gitar), Greg Lake (bass&vokal), Ian McDonald (mellotron etc.) og Michael Giles (trommer). Tekstene ble besørget av Pete Sinfield, som trylla fram den ene

teksten mer grotesk og uforståelig enn den andre. Ser man nærmere etter er de imidlertid ikke uten brodd. Sinfield skriver om storbyens fremmedgjøring, jakten på statuser og det store varekuespillet på en måte som få pop-poeter har gjort hverken før eller siden.

Ikke anna å vente enn at "In the Court" ble en enorm suksess for debutbandet. Men alt i suksessens rus sprakk King Crimson. Greg Lake falt Keith Emerson (Nice) og Carl Palmer (Atomic Rooster) om halsen og danna verdens teknisk beste, men også verdens mest maskinmessige og ufølsomme gruppe. På LP nummer to ble Lake redusert til vokalist, og fullførte heller ikke den jobben (det måtte Gordon Haskell gjøre), mens Peter Giles overtok basen. De andre som bidro på "In the Wake of Poseidon" var Keith Tippett på piano, Mel Collins (fra Circus) på blåseinstrumenter, i tillegg til Fripp, Giles og Sinfield.

"In the Wake" har en god del av "In the Court" i seg. Det er ikke bare navnet som gjør platene like. Musikken stemmer også godt overens. Titelsporet er igjen prega av nydelige lydbilder fra mellotronen (Fripps denne gang), og fremmedgjøringa til Sinfield er i like stor grad til stede, om mulig i enda sterkere grad enn før. Sinfield har neppe gjort så bra tekster som på Crimson's andre LP.

Men "In the Wake" brakte også bud om hvor Crimson ville komme til å gå. Mye av musikken på side to er det man kaller avant-garde-rock. Lite salgsvennlig, men uhyre fascinerende musikk.

LIZARD

På Crimsons tredje LP var det ytterligere skiftninger i besetninga. Gordon Haskell var tatt opp som fullverdig medlem (bass&vokal) og Andy McGulloch hadde overtatt trommene etter Michael Giles. I tillegg: Fripp og Collins. Blant studio-musikerne finnes navn som Robin Miller og Mark Charig som også seinere dukker opp i Crimson-sammenheng. Keith Tippett: piano...

Lizard er Crimsons mest gjennomførte LP, uten at den noengang setter Crimson-frelste i ekstase. Det er en fin LP, bevarer. Den veksler hele tida mellom fine, melodiske ting og harde rockespor. Men "Lizard" blir aldri den plata undertegnede får det helt store forholdet til. Kan-skje nettopp fordi plata er så gjennomført at det hele blir for glatt til å være det Crimson jeg kjenner. Men på den annen side: Det er nettopp derfor Crimson er et så enormt spennende band: At de etter sine avant-gardistiske retningslinjer lager et såvidt straight album som "Lizard".

"Islands" er imidlertid alt anna enn straight. Den er det mest tungfordøyelige Crimson noengang har laga, men samtidig noe av det beste de har laga, musikalsk sett. Dessuten er det ei plate med ei enorm spennvidde. Alt fra "Ladies of the Road", med utrolig mye Beatles i seg, til den barokke "Prelude" hvor man omtrent ser gamle Johan Sebastian krabbe ut av høyttalerne, hand i hand med Robert Fripp.

Besetninga som spiller på "Islands" er omtrent umulig å spore opp. Coveret på plata forteller ingenting (det er faktisk helt tomt for både bokstaver og tall), men antakelig er Crimson denne gangen (foruten Fripp): Boz Burrell (bass&vokal) (muligens Gordon Haskell på enkelte spor), Mel Collins og Ian Wallace eller Andy McGulloch.

Bill Bruford

MOT TOTALSPREKK

Live-plata "Earthbound" (Fripp, Collins, Burrell, Wallace) markerer slutten på den

første Crimson-perioden. Plata kom forholdsvis seint i 1972 og ble tatt opp under USA-turneen i februar/mars samme år.

Redselen for bootleg-plater må være den eneste årsaka til at denne plata i det hele tatt kom ut. Hele greia er tatt opp med en stereo kassett-spiller fra baksetet i ei Folkevogn, atpåtill med fire minutters regnvær opp i ei av låtene. Det sier seg sjøl at den tekniske kvaliteten på plata er tilnærmelsesvis bønn. Det er bare den musikken kvartetten presterer fra scenen som gjør plata verdt penga. For musikken i seg sjøl er bra nok. Crimson skaper stemning på scenen. Med lange improvisasjoner fra Fripps gitar og tett, fint samspill fra ensemblet, gjenopplever en noe fra studio-platene.

Men på tross av det fine samspillet på "Earthbound" hadde Crimson stagnert reint musikalsk. Fripp bestemte seg like godt til å oppløse hele gruppa.

Da "Larks' Tongues in Aspic" kom ett år seinere var det bare Fripp igjen av det gamle Crimson. David Cross (fiolin), John Wetton (bass&vokal), Bill Bruford (trommer), Jamie Muir (percussion) og Richard Palmer-James (med tekster like Sinfieldske som Sinfield sjøl) sto sammen med Fripp bak det nye Crimson. Et Crimson som skulle holde sammen i to år...

Og bandet viste seg virkelig å være nytt. Med klare røtter tilbake til 1969-versjonen lagde de kvalitativt ny musikk på "Larks". Bandet hadde beholdt spennvidda, men var langt bedre musikalsk enn tidligere. Musikaliteten var også spredd på flere hender. (Tidligere ganske mye Fripp...) At Fripp ikke fikk dominere så mye som tidligere gjorde både Fripp og Crimson godt. "Larks" er således noe av det mest høverdige Crimson har gjort, begge periodene sett under ett.

Den neste plata, "Starless and Bible Black" var bare et nytt skritt på veien mot det fullkomne. Bindeleddet er imidlertid uhyre viktig for sammenheng. "Starless" har egentlig ikke noe nytt å bringe i forholdet til "Larks' Tongues in Aspic", men tjener for Crimson-innvidde som advent for de kristne. Ventetida før det fullkomne setter inn.

Og det fullkomne kom i og med "Red". På denne plata har egentlig Crimson spilt seg sjøl utover sidelinja. Bandet kunne rett og slett ikke komme opp med noe bedre etter denne fantastiske reisa i Crimson-land! Plata er totalt ubeskrivelig. Muligens fordi gamle Crimson-folk dukker opp igjen? Både Ian McDonald og Mel Collins spiller med på denne plata, sammen med Mark Charig og Robin Miller. Fett!

EPILOG

Som en epilog kom "USA" til slutt. Tatt opp under USA-turneen i juni 1974. Igjen den fine samme stemninga som på "Earthbound", men denne gangen i skikkelig, teknisk fin, innpakning. Men dermed er det også slutt...

John Wetton

Og hva nå?

Crimson har egentlig nådd så langt det er mulig reint musikalsk, og har tatt konsekvensen av det. Skal Crimson oppstå igjen må det bli et kvalitativt nytt Crimson, og da er det ikke lenger Crimson. Vi tror ikke Robert Fripp ønsker ei slik utvikling. Crimson-perioden er over. Ferdig med det. Nå vil han samarbeide fritt med Brian Eno (som han laga "No Pussyfooting" med i 1973). Greg Lake er i ELP, Boz Burrell i Bad Company og John Wetton i Uriah Heep. Crimson-epoka er slutt. FERDIG MED DET!

Plateoversikt (stjerner ved bra greier):

*In the Court of the Crimson King	(1969)
*In the Wake of Poseidon	(1970)
Lizard	(1970)
*Islands	(1971)
Live:Earthbound:	(1972)
*Larks' Tongues in Aspic	(1973)
Starless and Bible Black	(1974)
*Red	(1974)
USA	(1975)
*No Pussyfooting (Fripp/Eno)	(1973)

tun

POSTBOKS 87, 5014 BERGEN - U
POSTGIROKONTO 37 344 80

Tidsskrift for litterær
og bildende verksemd.
4 ganger i året. 15 kr.

nye TRYKKSAKER

Frøet Forlaget Frustra er kommet i kjønnsmoden alder, og blomstrer som aldri før. Siste skudd på stilken har fått navnet Veksling. Inge - Lise Langfeldt har foruten å ha tatt bildene også ansvaret for layouten i boka. En riktig pen bok har det blitt. For 78 sider med dikt og fotos betaler man kun 15 kr.

Lasse Tømtes dikt og Inge-Lises bilder passer godt sammen. Se bare!

For de som er interessert i å vite mer om Veksling kan jeg opplyse at den er å få kjøpt i alle Universitetsbokhandlene, Compendium (Oslo), Jaap van Huyssmans Minde, Hjelms gt 3 - eller den kan bestilles fra Forlaget Frustra, boks 138, Blindern, Oslo 3.

Veksling

IV

så
som av skjør porselen
kommer tiden
da det er blitt senere
og jeg holder
et glimt av evighet
forsiktig med de ytterste fingertuppene

som om det nok en gang
kunne leves.

ekstremisten

Endelig! EKSTREMISTEN - nytt frihetlig sosialistisk tidsskrift. 64 fete sider i VG-format, og med temaene: Fagforeningenes elendighet, om Lenin, øko-sosialisme, anti-Kina, seksualitet, familie, analyse av gurubevegelsene, tegneserier, privatliv & politikk, det sosialistiske overgangssamfunnet og mye mer.

Bladet koster 10 kr. og er verd det. Det vil komme ut 4 ganger i året. Send kr. 10 på postanvisning til Ekstremisten, Hjelmsgt 3, Oslo 3, og du får det i posten.

Nærmere omtale følger i neste nr. av Gateavisa.

trollskrift

- et nytt tidsskrift for motkultur, litteratur & debatt. Tidsskriftet er født i Futurum forlag, og består til dels av de samme folkene som lager Gateavisa.

Trollskrifts første nummer, som forekommer på gata i disse dager, inneholder bla. en artikkel om den alternative bokklubben, om Gary Snyder, et intervju med Marie Ta-kvam, og bidrag av Kaj Skagen, Dag Kongsvik, Jan Wilsberg mm. Betaling for enkeltteksemplar (kr. 5) eller abonnement (kr. 16 for 4 nr.) kan sendes til Trollskrift, Hjelmsgt. 3, Oslo 3. Postgiro 2 26 72 92.

Moss Kloakk & Avis

Moss Uavhengige Sosialister har løfta på ræva og resultatet har fått navnet Moss Kloakk & Avis. Avis med eget avløpsrør, sier de om seg sjøl.

Nr 1 1975 har stoff om Yoga - Økologi-Kvinnesak mm. 2 kroner koster bladet og kan bestilles fra Moss Kloakk & Avis, c/o M. U. S. Postbox 40, Jeløy, 1501 Moss.

Et lite PS til redaksjonen: Stryk anal-spalta i neste nr. Den var for tynn, hadde passa bedre i Dagbla'

FENGSELSFUGLER!

De som sitter inne kan få tilsendt Gateavisa gratis. Send navn og adresse, og si fra hvor lenge du eller andre forblir statspensjonert.

VENSTREAKTIVIST...

forts. fra s. 35

De innrømte at bare en av de henrettete var skyldig, men det sikreste var jo å ta rotta på alle fem!

-Hva hendte så?

-Blei ført til Victoria på nytt og tatt opp i de høyere etasjer til forhør. Kommer i inn på kontoret - en av forhørerne rekker meg ei avsgad hagle & en parykk, og spør: Er dette ditt?

Her møtte vi en ganske annen mentalitet. Hyggelige onkler som lot meg låne Dagbla'. De visste riktignok om mentaliteten hos de menige, men de trakk fram jaktinstinktet (sic) og trøsta seg med at det tar lang tid å bli en god politimann, tjue år blei antydnet...

På tross av visse "liberale" ideer hadde onklene den samme hærverksteorien, og trodde visst at den norske regjeringas protester hadde den tilsiiktede virkninga.

Til slutt blei jeg fotografert for de nødvendige arkiver, og de tok også fingeravtrykk. Da jeg blei sluppet ut hadde jeg sittet i 12 timer, til tross for 4-timers reglen.

Det er vel på tide å gravlegge myten om rettsstaten Norge, ikke sant?

ab

BESTILL FRA GATEAVISA:

Send bestillinger fra lista under til: Gateavisa, Hjelmsgt. 3, Oslo 3. Du betaler i postoppkrav når sendingen kommer. Forført kommer i tillegg.

BØKER-HEFTER

Fridikt 2 (poesi av Gateavislesere)	3, 50
Fridikt 3	3, 50
Dag Kongsvik: Rablebok	4, -
Vannbæren nr. 5	10, -
Vannbæren nr. 6	10, -
Vannbæren nr. 7	20, -
Ekstremisten	10, -

"Artsy Fartsy Funnies": 80 siders bok på engelsk om undergrunnstegneseriens historie. Med biografier av tegnerne og mange eksempler. 17, -

ALTERNATIVE TEGNESERIER

Tegneserier er ikke bare Donald og Stomperud; i de siste åra er det dukket opp en flora av undergrunnstegneserier, ikke beregnet på mindreårige. "Sykelige", "morsalsk nedbrytende" og "venstrevridde" sier noen. Vi ser heller på dem som dels utflippa humor, dels som sunne oppgjør med etablerte ideer i samfunnet. Temaene varierer fra erotikk og rusmidler til politivold og økokrise.

Vi kan ikke gå god for alle de ville påfunnene til tegnerne, men vil gjerne la flere få del i deres særegne verden.

Vi kan tilby det meste som er lagd av norske alternative tegneserier, og et utvalg av det bedre blant flere hundre amerikanske hefter.

NORSKE TEGNESERIER:

Feite Freddy 5 (Terje Nordberg + noe Crumb/Shelton)	40 sider.
Feite Freddy 4 ("Kong Lov" av Thor Sivertsen + Crumb)	32 sider.
Fetter Pran (Terje Nordberg)	5, -
En Fågel er Loss (Nordberg og Inge Iversen.)	5, -
Instant Karma (Arne Isachsen)	3, 50
EEC, veien til Brüssel (A. Isachsen)	1, -

AMERIKANSKE: KR. 5, - PR. STK:

Gilbert Shelton:

Freak Brothers 1	Fat Freddy's Cat
Freak Brothers 2	Wonder Worthog 2
Freak Brothers 3	
Freak Brothers 4	

Robert Crumb:

Zap 0
Zap 1

Mr. Natural 1	People's Comix
Mr. Natural 2	XYZ
Dirty Laundry	

Crumb & andre tegnere:

Zap 2	Zap 6
Zap 3	Zap 7
Zap 4	Zap 8
Zap 5	

Tales from the Tube (Griffin, Williams, Crumb)	
Leather Nun (Jaxon, Crumb, Spain, Sheridan etc.)	
Arcade 2 (Crumb, Shelton, Lynch, Osborne etc)	KR. 8, -
Arcade 3 NYTT:	KR. 8, -

Diverse tegnere:

Slow Death 2 (Corben, Jaxon, Osborne)	
Slow Death 3 (Corben, Jaxon, Osborne)	
Anomaly 4 (Corben, Kline, Strnad)	
All Duck Funnies (Kinney, Sonntag etc)	
Rad'cal Rock (Colwell)	
Brain Fantasy (Todd, Smith, Becker)	

For de som vil ha et første-innblikk i undergrunnstegneseriens syke verden, vil vi anbefale å begynne med disse: Feite Freddy, Fetter Pran, Instant Karma. Av de amerikanske: Første Freak Brothers, Zap 0, 1, 2, 3, Mr. Natural 1.

ROCK-TEXTER

Disse heftene inneholder stort sett alle kjente innspillinger med artistene. (Ikke gitarbesifring):

Bob Dylan:	kr. 20, -
Rolling Stones:	kr. 17, -
Beatles:	kr. 17, -
Crosby, Stills, Nash, Young (også solo-LPer):	kr. 14, -
Van Morrison:	kr. 12, -
Pink Floyd:	kr. 10, -
Janis Joplin:	kr. 8, -
Jimi Hendrix:	kr. 10, -
Leonard Cohen:	kr. 9, -
Lou Reed:	kr. 9, -
The Band:	kr. 10, -
Led Zeppelin:	Kr. 10, -
Who:	kr. 15, -
Jethro Tull:	kr. 10, -

ABONNEMENT

Se siste side i bladet for detaljer. Abonnement på 25 eller 50 kr. tegnes ved innbetaling på postgirokonto - eller det kan bestilles sammen med trykksaker på denne lista, og betales i postoppkrav. Opp-

gi valg av gratis-trykksaker ved 25 kr. abonnement.

OPPGAVERDE LIK

Det er mulig å kjøpe gamle numre av Gateavisa, enkeltvis eller i en pakke med alle som ikke er utsoldt: 12 numre fra 1971 til '75. Du får dem for bare kr. 20, - (normalpris kr. 28, -). Innholdet: se nedenfor.

GAMLE NUMRE ENKELTVIS:

Kr. 2 pr. stk. til og med 2/74, fra og med 3/74 kr. 3 pr. stk.

- 6/71: Lennon-intervju, kristendom & anarkisme, søstersolidaritet etc.
- 1/73: Dylan-biografi del 1, Europeisk okkultisme del 1, rusdebatt, norsk alternativpresse, The Greening of America.
- 2/73: Dylan-biografi 2. og siste del. Okkultisme 2. del, Jesus-hets, Bratteli-hets, Nixon Visions. Murray Bookchin.
- 4/73: Hermann Hesse, Wilhelm Reich, okkultisme del 3, Prudence-intervju.
- 5/73: Fredrikstad for fugler og/eller menneskier? Hawkwind-intervju, The Book of Grass, Okkultisme 4 og siste del.
- 1/74: Piratradio, motkulturens oppgaver, om undergrunnstegneserier, Bookchin om bypolitikk, Zappa-intervju, science-fiction.
- 2/74: Bilen ut av sentrum, Speed Kills! Tips for Interrail-farere, "Robban" Broberg.
- 3/74: H. Marcuse om feministisk sosialisme, Tønberg Alternative Teater, Kebnekaise, Carlos Castaneda, "Motklang"-omtale.
- 1/75: Dorull mot kongen, kollektiver, Folque, Grateful Dead, bokcafeer, seksualopplysning, kvinnemakt i Afrika, 4 tegneserier.
- 2/75: Dusan Makavejev-intervju om Sweet Movie film., Jefferson Starship, Josef Stalin & Donald Duck, "Finn din Skuff".
- 3/75: Husokkupasjon, alternativt teater, intervjuer med GUD, Hoola Bandoola Band & Roy Harper. New Journalism.
- 4/75: Temanr: "Kjønn, kropp & samfunn". Feminisme & sosialisme, Mannsrollen, Seksuell frigjøring, Alternative samlivsformer, Lesbiske, AA-kommunen.

OBS OBS OBS OBS OBS

Vi er interessert i å få vite om tomme hus, som har stått tomme i over tre måneder, fordi dette er ulovlig etter norsk lov. Vi er en liten gruppe uteliggere som ikke orker mer, og som er interessert i å finne steder å bo. Det er ca. 500 som ligger ute nå, som trenger hus.

Aksjonskomiteen for anmeldelse av huseiere.

(Svar kan sendes til GA's adresse.

denne bladfilla er på vei til:

Retur til Gateavisa, Hjelmsgt. 3, Oslo 3.

Gateavisa nr. 1 1976 blei redigert av: Arnstein Bjørkly (ansvarlig), Stein Fossli, Dag Kongsvik, Ragnar Myklebust, Mari Toft, Stig Ulvad og Viggo Vestel.

Spesiell takk til: Elisabeth, Rune og flere.

Utgitt av Futurum Forlag, Hjelmsgt. 3, Oslo 3. Medlem av Alternative Press Syndicate. Trykk: A/S All-Trykk. Opplag: 5000

GÅ trenger FLERE selgere

Vi er ikke interessert i å la Narvesen tjene penger på Gateavisa. Avisas eksistens avhenger derfor ikke minst av dem som går rundt & selger den. Størstedelen av opplaget spres av selgere på over 50 steder i landet, men ennå kan dekninga bli mye bedre.

Liker du Gateavisa? Burde fleire mennesker lese den? Er svaret JA, hvorfor ikke være med på å spre den i ditt lokalmiljø: byen, bygda, skolen, arbeidsplassen eller kaserna?

Av prisen på 3 kr kan selgeren beholde 75 øre (25 %). Avisene betales når de er solgt, og usolgte ex. kan returneres.

Det varierer sterkt hvor mange ex. folk selger rundt om, fra 10 til 200. 25-50 nr er imidlertid det vanligste.

Sendt bestilling på aviser til Gateavisa, Hjelmsgt. 3, Oslo 3. Avisene kommer i posten etter noen dager. Oppgi hvor mange ex. du vil ha!

Eller kom oppom kontoret vårt og hent aviser. Hjelmsgt. er ei sidegt.

til Bogstadvn, et stkke nedafor Marjorstua. Kom i tida 17-19 man, -fre. Lørdag ca. 13-15.

SLÅ ET SLAG FOR MOTKULTUREN: BLI GATEAVIS-SELGER!

abonnér på gateavisa!

Ga avisa mersmak? Som abonnent er du sikra ferske aviser i framtida. Løssalget skjer stort sett via gateselgere, og du kan ikke regne med å støte på en.

Abonnement koster 25 eller 50 kr. Du får tilsendt aviser portofritt til beløtet er oppbrukt.

STØTT GATEVISA
& GJØR EN GOD HANDEL.
ABONNER....!

Vi gir melding når abonnementet utløper. (25 kr. holder minst et år)

gratis lesestoff

Ved å tegne abonnement får du også tilsendt GRATIS LESESTOFF:

25, - kr gir deg valget mellom -

4 gamle nummer av Gateavisa, nr. 1/75, 2/75, 3/75, 4/75. 144 sider i alt. Hva innholdet er kan du lese om på side 47.

eller

Dag Kongsviks RABLEBOK (dovegens avrevne notater & skisser) som kom på Futurum Forlag i begynnelsen av november. 68 sider. Dag Kongsvik har forøvrig flere artikler i dette nr. av Gateavisa. Om du abonnerer for 50, - spenn får du både 4 gamle nr & RABLEBOK...

Send pengene til til postgirokonto 2 23 03 32, Gateavisa, Hjelmsgt. 3 Oslo 3.

Bruk postgiroblanketten som (tro-

lig) er lagt inn i avisa, eller fyll ut en på postkontoret. Ved 25, - krs abonnement: Skriv hvilket av tilbudene du vil ha.

GATEØVISA

Kjøp tidligere nummere
på www.Gateavisa.no